

Службен весник на Република Македонија

Број 29

6 февруари 2014, четврток

година LXX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
952. Закон за дополнување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија.....	2	960. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за единечно одобрување на возило.....	35
953. Закон за изменување и дополнување на Законот за учебници за основно и средно образование.....	3	961. Правилник за информациите кои можат да изостанат од нотификацијата за пуштање на ГМО производ на пазарот (*)......	43
954. Закон за изменување и дополнување на Законот за стечај.....	5	962. Правилник за видот на стручната подготовка, опремата и просторните услови кои што треба да ги исполнува и стручното правно лице за изготвување на елаборат за одредување на границите на заштитните зони, заштитните мерки и другите услови за водите наменети за консумирање од страна на човекот..	43
955. Национална програма за железничката инфраструктура 2014 – 2016.....	6	963. Правилник за содржината и начинот на изготвување на елаборат за одредување на границите за заштитните зони, заштитните мерки и другите услови за водите наменети за консумирање од страна на човекот.....	43
956. Указ за поставување на вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Државата Израел.....	29		
957. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија и постојан претставник во Организацијата на обединетите нации.....	29		
958. Указ за поставување на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Кралството Данска.....	29		
959. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за формата и содржината на образецот на возачка книшка за запишување на негативни бодови, начинот на нејзино издавање од Министерството за внатрешни работи и евиденцијата на издадени возачки книшки што ја води Министерството за внатрешни работи.....	29		
		Меѓународни договори	
		4. Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за одбегнување на двојното оданочување по однос на данокот од доход и данокот на капитал.....	2

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

952.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛ-
НУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИ-
ЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 5 февруари 2014 година.

Бр. 07-722/1 Претседател
5 февруари 2014 година на Република Македонија,
Скопје **Ѓорге Иванов, с.р.**

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА
ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија” број 36/10, 23/11, 47/11, 148/11 и 55/12), по членот 40 се додаваат два нови члена 40-а и 40-б, кои гласат:

„Член 40-а

Професионалните војници со навршување на 45 години возраст засноваат работен однос на неопределено време без објавување на јавен оглас со преземање во органите на државната и локалната власт и други државни органи основани согласно со Уставот и со закон, а согласно со нивната стручна подготовка и лични способности.

Активностите за преземање на професионалните војници од ставот 1 на овој член Министерството за одбрана е должно да ги преземе најдоцна шест месеци пред навршување на 45 години возраст на професионалните војници, согласно со планот за преземање и распоредување.

Планот од ставот 2 на овој член министерот за одбрана е должен да го донесе најдоцна до 31 декември во тековната за наредната година.

Во случај планот за преземање и распоредување да не биде донесен во рокот утврден во ставот 3 на овој член министерот за одбрана ќе плати глоба во износ од 15.000 евра во денарска противвредност.

Член 40-б

Одредбата од членот 40-а од овој закон се однесува и на професионалните војници на кои службата во Армијата им престанала согласно со одредбите од овој закон поради исполнување на старосната граница за престанок на работниот однос заради навршени 35, односно 38 години возраст и кои до 31 декември 2013 година имаат статус на невработено лице.

Одредбата од ставот 1 на овој член ќе започне да се применува девет месеци по влегувањето во сила на овој закон.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

L I G J

PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR SHËRBIM NË
ARMATËN E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

Neni 1

Në Ligjin për shërbim në Armatën e Republikës së Maqedonisë (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 36/10, 23/11, 47/11, 148/11 dhe 55/12), pas nenit 40 shtohen dy nene të reja 40-a dhe 40-b, vijojnë:

"Neni 40-a

Ushtarët profesionalë me mbushjen e moshës 45 vjet themelojnë marrëdhënie pune në kohë të pacaktuar pa shpallje të konkursit publik me marrje në organet e pushtetit shtetëror dhe lokal dhe organe tjera shtetërore të themeluara në pajtim me Kushtetutën dhe me ligjin, e në përputhje me përgatitjen e tyre profesionale dhe aftësitë personale.

Aktivitetet për marrjen e ushtarëve profesionalë nga paragrafi 1 i këtij neni, Ministria e Mbrojtjes obligohet që t'i ndërmarrë më së voni gjashtë muaj para mbushjes së moshës 45 vjet të ushtarëve profesionalë, në pajtim me planin për marrje dhe sistemim.

Planin nga paragrafi 2 i këtij neni, ministri i Mbrojtjes obligohet ta miratojë më së voni deri më 31 dhjetor në vitin rrjedhës për vitin e ardhshëm.

Në rast se plani për marrje dhe sistemim nuk miratohet në afatin e përcaktuar në paragrafin 3 të këtij neni, ministri i Mbrojtjes do të paguajë gjobë në shumë prej 15 000 eurosh në kundërvlerë me denarë.

Neni 40-b

Dispozita e nenit 40-a të këtij ligji ka të bëjë edhe me ushtarët profesionalë të cilëve u ka pushuar shërbimi në Armatë në pajtim me dispozitat e këtij ligji për shkak të përmbushjes së kufirit të pleqërisë për ndërprerjen e marrëdhënies së punës për shkak të mbushjes së moshës 35 vjet, përkatësisht 38 vjet dhe të cilët deri më 31 dhjetor 2013 e kanë statusin e personit të papunë.

Dispozita e paragrafit 1 të këtij neni do të fillojë të zbatohet nëntë muaj pas hyrjes në fuqi të këtij ligji."

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

953.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕБНИЦИ ЗА ОСНОВНО И СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за учебници за основно и средно образование,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 5 февруари 2014 година.

Бр. 07-723/1
5 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕБНИЦИ ЗА ОСНОВНО И СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ****Член 1**

Во Законот за учебници за основно и средно образование („Службен весник на Република Македонија“ број 98/2008, 99/2009, 83/10, 36/11, 135/11, 46/12, 24/13 и 120/13), во членот 5-а зборовите: „од Издавачката кука на Универзитетот Кембриџ (Cambridge University Press)“ се заменуваат со зборовите: „усогласени со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations)“.

Член 2

Во членот 9 став (1) alineјата 2 се брише.

Член 3

Во членот 13-а ставот (1) се менува и гласи:

„Доколку Педагошката служба не одобри учебник усогласен со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations) согласно со членот 13-б од овој закон, доставува барање до Издавачката кука на Универзитетот Кембриџ (Cambridge University Press) за изготвување на адаптиран учебник од странство согласно со одредбите од овој член.“

Член 4

По членот 13-а се додава нов член 13-б, кој гласи:

„Член 13-б

(1) Барањето за одобрување на адаптиран учебник од странство се доставува по претходно објавен јавен повик за интерес за доставување на адаптирани учебници од странство усогласени со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

(2) Јавниот повик од ставот (1) на овој член го објавува Педагошката служба по доставена донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународ-

ниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations) од Бирото, односно Центарот за стручно образование и обука.

(3) Јавниот повик од ставот (1) на овој член трае најмалку еден, а најмногу до два месеца од денот на објавувањето на јавниот повик.

(4) На јавниот повик од ставот (1) на овој член може да се јави домашен издавач, како и странски издавач кој е регистриран за издавачка дејност во државата во која му е седиштето (во натамашниот текст: странски издавач), преку овластени законски застапници во Република Македонија.

(5) Кон барањето од ставот (1) на овој член домашниот издавач, како и странскиот издавач, преку овластени законски застапници во Република Македонија задолжително приложува:

- адаптиран учебник од странство, преведен на македонски јазик, ликовно и графички разработен и јазично уреден во шест примероци од кои пет во печатена форма и еден во електронска форма,

- изјава од лектор за јазично уредување на текстот,
- список на лице/лица кои го преведувале адаптираниот учебник од странство и

- други документи наведени во јавниот повик.

(6) Педагошката служба адаптираниот учебник од странство го доставува до рецензентската комисија и до Бирото, односно Центарот за средно стручно образование и обука, во рок од седум дена од денот на завршувањето на повикот.

(7) Директорот на Педагошката служба од рецензентите на членот 16 став (1) од овој закон ја формира рецензентска комисија која врши стручно вреднување на адаптираните учебници од странство, согласно со Методологијата за вреднување на учебници.

(8) Рецензентската комисија врши стручно вреднување на адаптираниот учебник од странство, во рок од 14 дена од денот на приемот на адаптираниот учебник од странство и го доставува стручното вреднување на адаптираниот учебник од странство до директорот на Педагошката служба.

(9) Бирото, односно Центарот за средно стручно образование и обука, во рок од седум дена од денот на приемот на адаптираниот учебник од странство до директорот на Педагошката служба доставува образложение мислење за усогласеноста на адаптираниот учебник од странство со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations).

(10) Доколку на објавениот јавен повик од ставот (1) на овој член не се достави ниту едно барање за одобрување на адаптиран учебник од странство, односно не се донесе одобрение за употреба на учебник усогласен со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations), се постапува согласно со одредбите од членот 13-а од овој закон.

(11) Одобрението за употреба на учебник усогласен со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations), од членот 5-а од овој закон, го дава Педагошката служба во рок од три дена од денот на приемот на стручното вреднување од рецензентската комисија и позитивно мислење од Бирото, односно Центарот за средно стручно образование и обука.

(12) Против одобрението од ставот (11) на овој член, во рок од осум дена од денот на приемот на одобрението, може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(13) Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен одлучува по поднесената жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на жалбата.

(14) Министерството го откупува адаптираниот учебник од странство усогласен со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations) согласно со закон заради обезбедување на учебници за учениците во основно и средно образование.

(15) Министерот и домашниот издавач, односно странскиот издавач, преку овластен законски застапник во Република Македонија, за одобриениот адаптиран учебник од странство усогласен со донесена адаптирана и преведена наставна програма од Меѓународниот центар за наставни програми на Кембриџ (Cambridge International Examinations) потпишуваат договор во кој се утврдуваат меѓусебните права и обврски.“

Член 5

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за учебници за основно и средно образование.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J **PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT** **PËR LIBRA SHKOLLORË PËR ARSIMIN FILLOR** **DHE TË MESËM**

Нени 1

Нë Ligjin për libra shkollorë për arsimin fillor dhe të mesëm ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 98/2008, 99/2009, 83/10, 36/11, 135/11, 46/12 dhe 120/13), në nenin 5-a fjalët: "nga Shtëpia botuese e Universitetit të Kembrixhit (Cambridge University Press)" zëvendësohen me fjalët: "të harmonizuar me programin e miratuar mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations)".

Нени 2

Në nenin 9 paragrafi (1) alineja 2 shlyhet.

Нени 3

Në nenin 13-a paragrafi (1) ndryshohet si vijon:
"Nëse Shërbimi pedagogjik nuk lejon libër shkollor të harmonizuar me program mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations) në pajtim me nenin 13-b të këtij ligji, dorëzon kërkesë te Shtëpia Botuese e Universitetit të Kembrixhit (Cambridge University Press) për përpilim të librit shkollor të adaptuar nga jashtë në pajtim me dispozitat e këtij neni."

Нени 4

Pas nenin 13-a shtohet nen i ri 13-b, si vijon:

"Neni 13-b

(1) Kërkesa për lejimin e librit shkollor të adaptuar nga jashtë dorëzohet pas ftesës publike të shpallur paraprakisht për interes për dorëzim të librave shkollorë të adaptuar nga jashtë të harmonizuar me programin e miratuar mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations).

(2) Ftesën publike nga paragrafi (1) të këtij neni e shpall Shërbimi Pedagogjik pas programit të miratuar mësimor të dorëzuar të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations) nga Byroja, përkatësisht Qendra për arsim profesional dhe trajnim.

(3) Ftesa publike nga paragrafi (1) të këtij neni zgjat më së paku një, ndërsa më së shumti dy muaj nga dita e shpalljes së ftesës publike.

(4) Në ftesën publike nga paragrafi (1) të këtij neni mund të paraqitet botues i vendit, si dhe botuesi i jashtëm i cili është i regjistruar për veprimtari botuese në shtetin në të cilin e ka selinë (në tekstin e mëtejme: botues nga jashtë), nëpërmjet përfaqësuesve të autorizuar ligjorë në Republikën e Maqedonisë.

(5) Me kërkesën nga paragrafi (1) i këtij neni, botuesi i vendit, si dhe botuesi i jashtëm, nëpërmjet përfaqësuesve të autorizuar ligjorë në Republikën e Maqedonisë detyrimisht dorëzon:

- libër shkollor të adaptuar nga jashtë, të përkthyer në gjuhën maqedonase, të përpunuar në mënyrë artistike dhe grafike dhe i rregulluar gjuhësisht në gjashtë ekzemplarë prej të cilëve pesë në formë të shtypur dhe një në formë elektronike,

- deklarata nga lektori për rregullim gjuhësor të tekstit,
- listë të personit/personave, të cilët e kanë përkthyer librin shkollor të adaptuar nga jashtë dhe

- dokumente tjera të theksuara në ftesën publike.

(6) Shërbimi Pedagogjik librin shkollor të adaptuar nga jashtë e dorëzon te komisioni i recensentëve dhe te Byroja, përkatësisht Qendra për Arsim të Mesëm Profesional dhe Trajnim, në afat prej shtatë ditëve nga dita e përfundimit të ftesës.

(7) Drejtori i Shërbimit Pedagogjik nga recensentët nga neni 16 paragrafi (1) i këtij ligji, e formon komisionin e recensentëve, që kryen vlerësim profesional të librave shkollorë të adaptuar nga jashtë, në pajtim me Metodologjinë për vlerësim të librave shkollorë.

(8) Komisioni i recensentëve kryen vlerësim profesional të librit shkollor të adaptuar nga jashtë, në afat prej 14 ditëve nga dita e pranimit të librit shkollor të adaptuar nga jashtë dhe e dorëzon vlerësimin profesional të librit shkollor të adaptuar nga jashtë te drejtori i Shërbimit Pedagogjik.

(9) Byroja, përkatësisht Qendra për Arsim të Mesëm Profesional dhe Trajnim, në afat prej shtatë ditësh nga dita e pranimit të librit shkollor të adaptuar nga jashtë te drejtori i Shërbimit Pedagogjik dorëzon mendim të arsyetuar për harmonizimin e librit të adaptuar nga jashtë me program mësimor të miratuar të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations).

(10) Nëse në ftesën e shpallur publike nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk dorëzohet asnjë kërkesë për lejim të librit të adaptuar nga jashtë, përkatësisht nuk miratohet leje për përdorim të librit shkollor të harmonizuar me program të miratuar mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations), veprohet në pajtim me dispozitat e nenit 13-a të këtij ligji.

(11) Lejen për përdorim të librit shkollor të harmonizuar me programin e miratuar mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations), nga neni 5-a i këtij ligji, e jep Shërbimi Pedagogjik në afat prej tri ditëve nga dita e pranimit të vlerësimit profesional nga komisioni i recensentëve dhe mendimit pozitiv nga Byroja, përkatësisht Qendra për Arsim të Mesëm Profesional dhe Trajnim.

(12) Kundër lejes nga paragrafi (11) i këtij neni, në afat prej tetë ditëve nga dita e pranimi të lejes, mund të parashtrahet ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

(13) Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë vendos për ankesë të parashtruar në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimi të ankesës.

(14) Ministria e blen librin shkollor të adaptuar nga jashtë të harmonizuar me programin e miratuar mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations) në pajtim me ligj për sigurim të librave shkollorë për nxënësit në arsimin fillor dhe të mesëm.

(15) Ministri dhe botuesi i vendit, përkatësisht botuesi i jashtëm, nëpërmjet përfaqësuesit të autorizuar ligjor në Republikën e Maqedonisë, për librin mësimor të lejuar të adaptuar nga jashtë të harmonizuar me program të miratuar mësimor të adaptuar dhe të përkthyer nga Qendra Ndërkombëtare për Programe Mësimore të Kembrixhit (Cambridge International Examinations) nënshkruajnë marrëveshje në të cilën përcaktohen të drejtat dhe detyrimet e ndërsjella."

Neni 5

Autorizohet Komisioni Juridik Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të përcaktojë tekst të spastruar të Ligjit për libra shkollorë për arsimin fillor dhe të mesëm.

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

954.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТЕЧАЈ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за стечај,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 5 февруари година.

Бр. 07-724/1
5 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТЕЧАЈ

Член 1

Во Законот за стечај („Службен весник на Република Македонија“ број 34/2006, 126/2006, 84/2007, 47/11 и 79/13), во членот 82 по ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

“(6) Доколку стечајниот должник е носител на право на градба врз основа на договор за соинвеститорство или заедничка градба склучен пред отворањето на

стечајната постапка, а објектот не е изграден, стечајниот управник е должен истиот да го евидентира како имот кој влегува во стечајната маса.“

Член 2

При спроведување на постапката за утврдување на правен статус на имотот на стечајниот должник за кој не е утврден правен статус пред отворање на стечајната постапка и негов упис во соодветните јавни книги во Агенцијата за катастар на недвижности, како и при продажба на правото на градба на неизграден објект кој влегува во стечајната маса соодветно се применуваат одредбите од Законот за заклучување на стечајните постапки отворени согласно со Законот за присилно порамнување стечај и ликвидација и Законот за стечај.

Преодни и завршни одредби

Член 3

Одредбите од членот 2 од овој закон се применуваат на стечајните постапки отворени по влегувањето во сила на Законот за изменување и дополнување на Законот за стечај („Службен весник на Република Македонија“ број 79/13).

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Л И Г Ј

ПЕР НДРШИМИН ДНЕ ПЛОТЭСИМИН Е ЛИГИТ ПЕР ФАЛИМЕНТИМ

Neni 1

Нë Лигин пëр фалиментим ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 34/2006, 126/2006, 84/2007, 47/11 dhe 79/13), në nenin 82 pas paragrafit (5) shtohet paragraf i ri (6), si vijon:

"(6) Nëse debitori i falimentimit është bartës i të drejtës së ndërtimit në bazë të marrëveshjes për bashkinvestim ose ndërtimit të përbashkët të lidhur para hapjes së procedurës së falimentimit, ndërsa objekti nuk është ndërtuar, drejtori i falimentimit është i obliguar që të njëjtin ta evidentojë si pronë që hyn në masën e falimentimit."

Neni 2

Gjatë zbatimit të procedurës për përcaktim të statusit juridik të pronës së debitorit të falimentimit për të cilën nuk është përcaktuar status juridik para hapjes së procedurës së falimentimit dhe regjistrim të saj në librat përkatës publikë në Agjencinë për Kadastër të Patundshmërive, si dhe gjatë shitjes së të drejtës së ndërtimit të objektit të pandërruar, që hyn në masën e falimentimit në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat e Ligjit për përmbyllje të procedurave të falimentimit të hapura në pajtim me Ligjin për barazim të detyrueshëm falimentim dhe likuidim dhe Ligjin për falimentim.

Dispozita kalimtare dhe të fundit

Neni 3

Dispozitat e nenit 2 të këtij ligji zbatohen në procedurat e falimentimit të hapura pas hyrjes në fuqi të Ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për falimentim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 79/13).

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

955.

Согласно со членот 26 став 2 од Законот за железничкиот систем („Службен весник на Република Македонија” број 48/10, 23/11, 80/12, 155/12 и 163/13), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 5 февруари 2014 година, донесе:

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКАТА ИНФРАСТРУКТУРА 2014 - 2016

ВОВЕДЕН ДЕЛ

Националната програма за железничката инфраструктура има за цел да ги претстави идните планови на Владата на Република Македонија за развојот и подобрувањето на состојбата и условите на железничката инфраструктура во Република Македонија.

Националната програма е основен документ со кој се одредуваат приоритетите за изградба, реконструкција, ремонт, модернизација и одржување на функционалноста на железничката инфраструктура.

Националната програма служи како развоен документ при одредување на Стратешките приоритети на Владата на Република Македонија, Националниот развоен план на Република Македонија, ажурирање на Националната транспортна стратегија, изработка на Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура и многу други документи. Понатаму, преку Националната програма се дефинира процесот на усогласување на националното законодавство со регулативите на Европската унија, меѓународните договори каде што како потписник е Република Македонија и развојните планови на транс-европските железнички мрежи.

За реализација на проектите кои се предложени со оваа националната програма се потребни вкупно финансиски средства во износ од 19.886.169.633 денари или 323.352.352 евра, односно 49% ќе бидат наменети за изградба и изработка на инвестиционо техничка документација за Коридорот VIII, додека за коридорите X и Xd ќе се реализираат средства во износ од 51%.

Финансиските средства за периодот од 2014 до 2016 година се планираат да се обезбедат по пат на заеми во најголем процент, грантови, Буџетот на Министерството за транспорт и врски и сопствени средства на ЈП Македонски железници Инфраструктура -Скопје, и тоа:

- ☐ 51% се обезбедени по пат за заеми од меѓународни финансиски институции,
- ☐ 31% се обезбедени по пат на грантови од инструментот ИПА или WBIF,
- ☐ 17% се обезбедени преку Буџетот на Министерството за транспорт и врски и
- ☐ 1% ќе се обезбедат од сопствени средства на ЈП Македонски железници Инфраструктура - Скопје.

1.1. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ ЗА РАЗВОЈ НА ЖЕЛЕЗНИЧКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешкиот развој на железничката инфраструктура се темели на потребата од задоволување на потребите за превозот на патници и стока, просторниот план на Република Македонија и определбата на Република Македонија за интеграција во Европската унија.

Земјите од Европската унија се поголемо внимание посветуваат на изградба на нови и осовременување на постојните пруги со развиени техничко-технолошки карактеристики, кои се состојат од транс-европски мрежи за брзи пруги и транс-европски мрежи за конвенционални пруги. Транс-европската железничка мрежа на подрачјето на Европската унија се надоврзува на најважните железнички коридори од соседните региони и континенти. Јадрото на таа железничка мрежа го претставуваат пан-европските коридори воспоставени на меѓународните конференции одржани на Крит 1994 година и Хелсинки 1997 година.

Македонските железници веќе се вклучени во мрежата на пан-европските коридори:

- патен и железнички Коридор X Атина - Солун - Скопје - Ниш - Белград - Загреб - Љубљана - Салзбург,
- патен и железнички Коридор Xd Велес - Прилеп - Бакарно Гумно - Битола - Флорина - Аминтао/Каламбака - Јоанина - Игуменица/Солун и
- патен и железнички Коридор VIII Драч - Тирана - Кафасан/Лин - Кичево - Скопје - Крива Паланка - Ѓуешево - Софија - Пловдив - Стара Загора - Варна/Бургас.

Меморандумот за разбирање за развој на пан-европскиот Коридор X е потпишан на 15 март 2001 година во Солун, Република Грција.

Меморандумот за разбирање пан-европскиот Коридор VIII е потпишан на 9 септември 2002 година во Бари, Република Италија.

Политиката на Европската унија е преку трансформација на железничкиот систем да дејствува и оперира на рамноправна и конкурентска основа, зголемувајќи го процентот на превезена стока и патници по пат на железница, со цел да се растеретат автопатиштата, да се намалат трошоците за енергија, со што ќе дојде до заштеда како и заштита на животната средина.

Доколку се направат компаративни анализи за железницата како превозно средство со другите превозни средства, таа има низа предности големи капацитети со низок трошок на енергија, заштита на животната средина, поголем степен на сигурност, брза и лесна достапност од едно место до друго, но и недостатоци сложени технолошки состави и системи, нерамномерна и технички неконзистентна железничка инфраструктура во различни земји, големи трошоци за одржување и изградба на железничката мрежа.

Транс-европските мрежи и пан-европските коридори се поставени така што овозможат сообраќајот да се одвива низ повеќе правци, со цел за задоволување на потребите за овозможување на сообраќај. Од тие причини, во Република Македонија е потребно железничката мрежа да се развива во насока да овозможи задоволување на конкуренцијата која се јавува меѓу коридорите на соседните земји и пошироко.

Развојот на железничката инфраструктура во Република Македонија мора да биде во функција на одржлив и урамнотежен развој на земјата, а со тоа да доведе до вклучување на пазарот на Република Македонија во заедничкиот пазар во Европската унија.

Следствено на тоа е потребно да се постигнат следниве цели:

- пред сè, на железничките пруги кои се од значење на меѓународниот сообраќај, да се унапреди железничката инфраструктура и да се усогласи во техничко-технолошките потреби кои се поставени за транс-европски конвенционални пруги, за да се зголеми обемот на железничкиот сообраќај,
- воспоставување на урамнотежена техничко-технолошка состојба на железничките пруги кои се од регионално значење со оние од локален карактер, односно да се постигне усогласување на капацитетите со реалните потреби,
- усогласување на развојот на железничката инфраструктура со останатите превози патен, авионски и комбиниран превоз и да се обезбеди хармонизиран превоз во транспортниот сектор во Република Македонија,
- зголемување на користењето на железницата како превозно средство на патници во Република Македонија,
- преку изградба на нова, како и модернизација и ремонт на постојната железничка инфраструктура да се дополнат потребните инфраструктурни капацитети за зголемување на обемот и функционалноста на железничкиот превоз,
- воспоставување на интегрирана телекомуникациска мрежа и координирање на превозот од едно место преку воведување на контролно-команден систем, со цел за постигнување на подобра функционалност и квалитет на дадена услуга и
- создавање на одржлив и стабилен извор за финансирање на изградбата на нова, како и модернизација, ремонт и одржување на постојната железничка инфраструктура.

За постигнување на горе наведените цели се потребни значителни финансиски средства и реално гледано три до четири среднорочни планови.

1.2. ВАЖЕЧКИ МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ И ЗАЛОЖБАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА ВЛЕЗ ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Република Македонија како земја кандидат за членство во Европската унија е потписничка на или има наследено повеќе меѓународни договори како што се: АГЦ - Европска спогодба за главни меѓународни железнички пруги, Женева 1985 (AGC-European Agreement on Main International Railway Lines) АГТЦ - Европска спогодба за важни меѓународни правци за комбиниран транспорт и слични инсталации, Женева 1991 (AGTC- European Agreement of Important International Combined Transport Lines and Related Instalations) и КОТИФ (COTIF- Convention concerning International carriage by Rail), Вилнус 1999 година. Република Македонија активно учествува и во УНЕЦЕ ТЕР организација, која реализира проекти за подобрување на квалитетот на превозот на стока и патници, како и изработка на проекти за подобрување на железничката инфраструктура.

Во 2004 година во Луксембург е потпишан Меморандум за разбирање за развој на Југоисточно-европската основна транспортна мрежа, со што се основа Опсерваторија на Југоисточна Европа (СЕЕТО), каде што Република Македонија е активна членка и учесник. Во 2007 година е потпишан Анекс на Меморандумот за разбирање, со која се овозможува постепено имплементирање на законските и институционалните рамки за отворање на пазарот на железничкиот транспорт во Југоисточна Европа (Југоисточна европска железничка транспортна област).

Во 2006 година во Солун, Република Грција, во рамките на Југоисточниот европски процес на соработка (СЕЕЦП) е потпишана Спогодба за воспоставување на железничка мрежа со високи перформанси во Југоисточна Европа. Целта на Спогодбата е имплементација на железнички мрежи со високи перформанси за патнички, товарен и интермодален транспорт во Југоисточна Европа, кои нудат побрзи железнички поврзувања со повисок квалитет и поконкурентни железнички поврзувања со значително намалено време за патувања за периодот до 2020 година.

Во периодот што следи претстои потпишување на Спогодба за основање на Транспортна заедница во областа на патниот, железничкиот, поморскиот и речниот сообраќај, како и развој на транспортната мрежа меѓу Европската унија и земјите од Југоисточна Европа.

1.3. ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Заштитата на животната средина е една од основните насоки за развој на земјите во светот. Железницата, како систем, помалку ја загадува околината во споредба со останатите транспортни гранки - превозни средства. Истражувањата кои се направени во оваа област покажуваат дека повеќе од 90% од загадувањата предизвикани од транспортот отпаѓаат токму на друмскиот сообраќај.

Европската унија во својата најнова транспортна политика планира екстерните трошоци на превозот да ги префрли на тие транспортни гранки - превозните средства кои предизвикуваат помали загадувања на животната средина, што би значело насочување на повеќе финансиски средства на транспортни гранки кои на животната средина влијаат со помал обем и опсег на загадување, а во пракса тоа би значело дека повеќе средства би се намениле за развојот на железницата.

Еколошки одржлив транспорт (Environmental Sustainable Transport), всушност е метода со која идното проектирање за користење на капацитетите на инфраструктурата во рамките на сите транспортни гранки ќе се усогласи со реалните потреби на капацитетите, со една единствена цел за намалување на негативното влијание на животната средина.

Основните принципи и мерки за реализација на еколошки одржливиот транспорт се:

- ☐ достигнатиот степен од економскиот развој на земјата наспроти побарувачката за превоз од аспект на влијанието на животната средина;
- ☐ задоволување на побарувачката за превоз на стока и патници со помош на различни транспортни средства, различни модели на железнички возен парк и инфраструктура, како и употребата на информатичка технологија и
- ☐ вложување во железничкиот превоз и инфраструктурата, со што ќе се поттикне развојот на железничката технологија, индустријата, логистиката и друго.

Согласно со направените анализи за влијанието од различните превозни средства врз животната средина, железничките возни средства се оценети како превозни средства кои имаат најповолно влијание, односно најмалку ја загадуваат животната средина.

Освен тоа, железницата како систем овозможува без големи и дополнителни напори организирање на големи превози на стока кои би се јавиле во иднина, со цел да се изврши растеретување на друмскиот сообраќај.

2. ЖЕЛЕЗНИЧКИ СИСТЕМ

Железничкиот систем во Република Македонија е составен од структурен и функционален потсистем.

Структурниот потсистем ги опфаќа следниве области:

- железничка инфраструктура,
- електроенергија,
- сообраќајно регулирачки и сигнално сигурносен и
- железнички возила.

Функционалниот потсистем ги опфаќа следниве области:

- организирање и управување со сообраќајот,
- одржување и
- телематски апликации за патнички и товарен превоз.

Железничката инфраструктура е добро од општ интерес за Републиката и е сопственост на Република Македонија и на неа не може да се стекнува право на сопственост.

Управувањето со изградбата на нова железничка инфраструктура, реконструкција, ремонт, одржување, заштита на постојната железничка инфраструктура, организирање и регулирање на железничкиот сообраќај и раководење со системите за регулирање и безбедност, како дејности од јавен интерес, ги врши управител на железничка инфраструктура кое е јавно или приватно, домашно или странско правно лице кое е одговорно за поставување, одржување и управување на железничката инфраструктура, вклучувајќи го и регулирањето на железничкиот сообраќај и сопствениот сигурносен систем. Управителот на инфраструктурата треба да има дозвола за управување со железничка инфраструктура или нејзин дел. Функциите на управителот на инфраструктурата на една мрежа или на дел од мрежа може да се додели на различни управители.

Во согласност со Законот за железничкиот систем, управителот на инфраструктурата ги врши следниве функции:

- го организира и регулира железничкиот сообраќај; обезбедува праведен и недискриминаторски пристап и користење на железничката инфраструктура на сите превозници кои ги исполнуваат условите пропишани со закон; организира јавен превоз и превоз за сопствени потреби; планира изградба, реконструкција, ремонт, одржување и заштита на железничката инфраструктура; врши изградба, реконструкција, ремонт, модернизација, одржување и заштита на железничката инфраструктура, пружните возила и машини; презема мерки за заштита од бучава и заштита на животната средина;

- врши работи околу распределбата на инфраструктурните капацитети; одредува тарифа за користење на железничка инфраструктура; изработува, донесува и објавува возен ред; изработува, донесува и објавува објава на мрежата и врши и други активности што се во функција на дејноста.

Во согласност со Законот за сигурност во железничкиот систем, управителот на инфраструктурата ги врши следниве функции:

- организира и постојано извршува контрола над безбедното и сигурното одвивање на железничкиот сообраќај, ги одржува инфраструктурните потсистеми по кои се одвива сообраќајот, го одржува внатрешниот ред во железничкиот пружен појас и заштитниот појас на железничката пруга.

Организациската поставеност на управителот на инфраструктурата во Република Македонија е Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски железници - Скопје (ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје), правен наследник на поранешното Јавно претпријатие „Македонски железници” - Ц.О. Скопје, запишано во Централниот регистар на Република Македонија на 9 август 2007 година.

Железнички превозник во Република Македонија е националната транспортна компанија Македонски железници Транспорт АД - Скопје (МЖ Транспорт АД - Скопје), каде што акциите се во целосна сопственост на државата.

За обезбедување на транспарентно и недискриминаторно работење на управителот на инфраструктурата, превозниците, телата и институциите поврзани со работењето на железницата, како и други учесници кои обезбедуваат железнички услуги во железничкиот јавен превоз, е формирана Агенција за регулирање на железничкиот сектор. Агенцијата е независна од управителот на железничката инфраструктура и железничкиот превозник/ци. Агенцијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија.

Надлежноста на Агенцијата е во согласност со членот 30 од Директивата 2001/14/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 26 февруари 2001 година за распределба на капацитетите на железничката инфраструктура и за одредување на таксите за употреба на железничката инфраструктура и за безбедносните сертификати и Директивата 2007/58/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2007 година за изменување на Директивата бр. 91/440/ЕЕЗ на Советот за развивање на железницата на Заедницата и Директивата бр. 2001/14/ЕЗ за распределба на капацитетот на железничката инфраструктура и наплата на надоместоците за употреба на железничката инфраструктура.

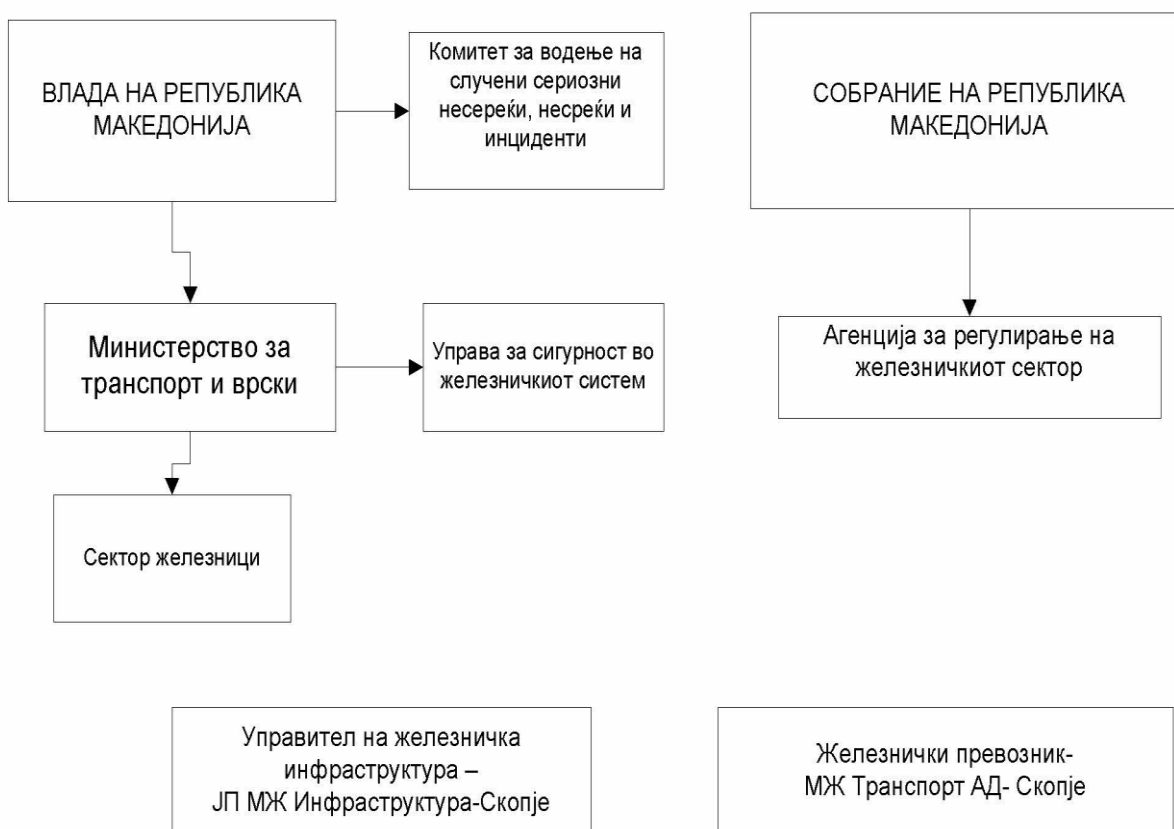
За извршување на работите што се однесуваат на сигурноста во железницата се формира Управа за сигурност во железничкиот систем, како орган во состав на Министерството за транспорт и врски.

Надлежноста на Управата е во согласност со членот 16 од Директивата 2004/49/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 29 април 2004 година за безбедноста на железниците во Заедницата и за измена на Директивата 95/18/ЕЗ на Советот за издавање дозволи на железничките претпријатија и на Директивата 2001/14/ЕЗ за распределување на капацитетите на железничката инфраструктура и наплатување такси за користењето на железничката инфраструктура и издавање сертификати за безбедност (Директива за безбедност на железниците), Директивата 2007/59/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 23 октомври 2007 година за сертификати на машиновозачи кои управуваат со локомотиви и возови во рамките на железничкиот систем на Заедницата и Директивата 2008/57/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 17 јуни 2008 година за интероперабилност на железничкиот систем во Заедницата (преработена верзија) (Текст со важност за ЕЕО).

Истрага за случени сериозни несреќи, несреќи и инциденти се врши од страна на Комитет како постојано тело кое е составено од најмалку двајца истражувачи, кои се стручни лица од областа на железницата и се во редовен работен однос во Генералниот секретаријат при Владата на Република Македонија, од кои еден се именува за одговорен истражник. Комитетот е независен во својата организација и во донесување на одлуки од секој управител на инфраструктурата, превозникот, Управата за сигурност во железничкиот систем, Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор и Министерството за транспорт и врски.

Надлежноста на Комитетот за водење на случени сериозни несреќи, несреќи и инциденти е во согласност со Главата V од Директивата 2004/49/EЗ на Европскиот парламент и на Советот од 29 април 2004 година за безбедноста на железниците во Заедницата и за измена на Директивата 95/18/EЗ на Советот за издавање на дозволи на железничките претпријатија и на Директивата 2001/14/EЗ за распределување на капацитетите на железничката инфраструктура и наплатување на такси за користење на железничката инфраструктура и издавање на сертификати за безбедност (Директива за безбедност на железниците).

Шематски приказ на органите во железничкиот систем е како што следи:

3. ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКА СОСТОЈБА НА ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Железничката инфраструктура во Република Македонија од аспект на железнички пруги се состои од 699 км отворена пруга од кои 227 км се станични колосеци. Пругите се од јавен карактер, освен индустриските. Сите пруги се со нормален колосек со ширина 1435 мм.

Од вкупната должина на пругите, електрифицирани се 234 км отворена пруга и 90 км станични колосеци што изнесува 33,5% во однос на должината на отворена пруга.

На територијата на Република Македонија има 132 патни премини во две нивоа и вкупно 291 патен премин во ниво. Нивното осигурување е со автоматска сигнализација вкупно 77 (во текот на 2012 година беа активирани четири патни премини со автоматска сигнализација на пругата Велес-Битола (Киро Кучук, Превалец, Порцеланка, Пашин мост)), со друмски сообраќајни знаци вкупно 202, со браници на рачен погон вкупно три, без браник една и осум патни премини чувани со чувари.

За остварување на функцијата на превоз на територијата на Република Македонија има 124 службени места за прием и испраќање на патници и стока од кои 50 се станици (една патничка, две товарни, 46 мешовити и една ранжирна).

СЛУЖБЕНИ МЕСТА	
СТАНИЦИ	50
Патнички	1
Товарни	2
Мешовити	46
Ранжирни	1
КРСТОСНИЦИ	6
ОТПРЕМНИШТВА	3
РАСПАТНИЦИ	4
ТОВАРИШТА	3
СТОЈАЛИШТА	58
ДЕПОА	0
ВКУПНО	124

Железничката мрежа на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје е составен дел на мрежата на пан-европските коридори кои поминуваат низ Република Македонија и тоа коридорите 10 и 10д, како и дел од Коридорот 8.

3.1. СОСТОЈБА НА КОРИДОРОТ 10 И КРАКОТ НА КОРИДОРОТ 10д

Железничката пруга од Коридорот 10 од Скопје до Гевгелија е изградена во 1873 година, а Скопје - Табановци во 1887 година за време на Отоманската империја. Железничката линија е наменета за мешовит сообраќај (патнички и товарен).

Главната железничка линија од Коридорот 10 која поминува долж Република Македонија има вкупна должина од 214,9 км и се состои од следниве главни делници:

- Табановци - Скопје 49,0 км,
- Скопје - Велес: 50,9 км и
- Велес - Гевгелија 115,0 км.

Линиите Табановци - Скопје, Скопје - Велес и Велес - Гевгелија се електрифицирани со систем 25Kv / 50Hz со сигурносен контролен систем тип СИМЕНС на 25 станици со автоматски блок.

На одделни делници од Коридорот 10 во Република Македонија во изминатиот тригодишен период се изврши подобрување на состојбата на горниот и долниот строј на пругата, како и на приодот со што се овозможи зголемување и подобрување на конекцијата со соседните држави, што влијае врз развојот на економијата во државата и да се овозможи побрза комуникација со другите земји од Европа.

Кракот „д“ од Коридорот 10 започнува од Велес, преку Битола се поврзува со Република Грција на граничниот премин Кременица на територијата на Република Македонија, односно Ники на територијата на Република Грција, меѓутоа оваа врска не е во функција.

Вкупната должина на кракот изнесува 146 км од кои :

- Велес - Битола 129,3 км и
- Битола - Кременица - граница со Република Грција 16,7 км.

Долж Коридорот 10 постојат шест тунели со вкупна должина од 1028,9 метри. Сите тунели се наоѓаат на делниците Скопје - Велес и Велес - Гевгелија. Брзината на возовите кога поминуваат низ тунелите е ограничена на околу 65 км/час, затоа што радиусите на кривините се помали од 350 метри. Долж Коридорот 10д постојат вкупно 17 тунели со вкупна должина од 6530 метри. Брзината на возовите кога поминуваат низ тунелите е ограничена на околу 65 км/час, затоа што радиусите на кривини се помали од 350 метри.

Долж Коридорот 10 има вкупно 72 моста со вкупна должина од 2.143,12 метри од кои 27 се бетонски во должина од 1.059,45 метри, додека 45 се челични мостови во должина од 1083,67 метри. Долж Коридорот 10д има вкупно 39 моста со вкупна должина од 812,72 метри од кои 30 се бетонски во должина од 687,24 метри, додека 9 се челични мостови во должина од 125,48 метри.

3.2. СОСТОЈБА НА КОРИДОРОТ 8

Железничкиот Коридор 10 кој поврзува исток со запад и е во должина од 313 км не е комплетно завршен. Само 154 км (50% од вкупната должина) се изградени. Како резултат на тоа железничките врски со соседните земји Република Албанија и Република Бугарија - недостасуваат. На западниот дел спрема Република Бугарија треба да се изградат дополнителни 89 км (29% од вкупната должина), додека на источниот дел спрема Република Албанија потребно е да се доизградат уште 62,564 км (21% од вкупната должина).

Изградбата на Коридорот 8 е предвидена со одлука на Европската комисија, како еден од десетте пан-европски транспортни коридори од Европскиот транспортен систем. Во рамките на овој Коридор е предвидена изградба на железничката врска од Црното Море, преку Република Бугарија, Република Македонија и Република Албанија до Јадранското Море.

Делот од Коридорот 8 кој минува низ Република Македонија е поделен на три дела, и тоа:

- 1) источен дел - 89 км (пруга во изградба) граница со Република Бугарија - Куманово;
- 2) централен дел - 154 км (постојна пруга) Куманово - Скопје - Кичево и
- 3) западен дел - 62,564 км (изработена е студија и идеен проект) Кичево - граница со Република Албанија

По должината на изградениот дел од Коридорот 8 има 15 тунели со вкупна должина од 10.289,55 метри. Брзината на возовите кога поминуваат низ тунелите е ограничена на околу 75 км/час, а радиусите на кривините се движат од 300-800 метри. По должината на изградениот дел од Коридорот 8 има 56 армирани бетонски мостови со вкупна должина од 1.975,7 метри и осум челични лимени мостови со вкупна должина од 391 метар или вкупно 64 моста во вкупна должина од 2.223,55 метри.

4. РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ - ПЕРИОД 2011-2013 ГОДИНА

Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 23 февруари 2011 година ја донесе Националната програма за железничка инфраструктура за периодот 2011-2013 година и истата е објавена во „Службен весник на Република Македонија“ број 23/11. Во периодот од 2011 до 2013 се реализирани следниве проекти:

ПРОЕКТИ - ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ КОРИДОР 10 И КРАК 10Д ВО ПЕРИОДОТ 2011-2013

1. Далечинско управување со сообраќајот (Телекоманда) 2.000.000 €

Овој систем е инсталиран на железничката линија долж Коридорот 10 од Табановци до Гевгелија. Системот овозможува централно управување со сообраќајот од командниот центар во Трубарево. Со овој систем се зголемува ефикасноста во работата и пропусната моќ на пругата, при што оперативната служба има целосен преглед на севкупната сообраќајна ситуација на Коридорот 10 и може ефикасно и рационално да го организира и управува сообраќајот долж целата железничка линија.

За реализација на овој проект е користен заем од Светската банка и претходно набавена опрема за прилагодување на сигнално-сигурносните постројки за можност на далечинско управување. Изградбата е финансирана од буџетот на Министерството за транспорт и врски, односно преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура, а изведбените работи ги извршија вработените во ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

Реализирано во 2011 година.

2. Осигурување со сигнално-сигурносни уреди на седум патни премини на пругата Велес – Битола на Коридорот 10Д 700.000 €

Овој проект овозможи зголемување на безбедноста во железничкиот сообраќај. На седум нови патни премини поставени се сигнално-сигурносни уреди и звучна индикација со што се овозможи населението кое гравитира во таа област да биде предупредено за наидувањето на воз.

За реализација на овој проект финансиските средства беа обезбедени од Буџетот на Министерството за транспорт и врски, односно преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура. Изведувач на работите беше ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

Реализирано во 2012 година.

3. Информационен систем за управување со инфраструктура 620.000 €

Со овој проект се овозможи подобрување во следењето на редовното и инвестиционото одржување на пругите и постројките. Во системот континуирано се внесуваат сите промени кои се извршуваат на терен со цел да се информираат заинтересираните корисници за состојбата на пругата, како и да служи на ЈП Македонски железници Инфраструктура - Скопје како основа за собирање на податоци за целиот железнички систем со кој го управува. Овој проект е финансиран со заем од Светската банка.

Реализирано во 2012 година.

4. Изградба на систем за видеонадзор**150.000 €**

Долж Коридорот 10 од Табановци до Гевгелија на сите железнички станици и на одредени критични места на пругата е инсталиран систем за видеонадзор кој се состои од 140 камери што снимаат 24 часа, менаџирани од два центра за мониторинг во Скопје и Велес. Целта на овој проект е постојана контрола над одредени делови од пругата заради големиот број на кражби кои се случуваа во минатото, како и други вонредни настани, со што е подигната безбедноста во железничкиот сообраќај. Проектот е финансиран од буџетот на Министерството за транспорт и врски, односно преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура.

Реализирано во 2012 година.**5. Ремонт на пругата на Коридорот 10****17.600.000 €**

Проектот предвидува замена на старите и дотраени дрвени прагови со нови армирано-бетонски, замена на постојните шини со нови, изолирани врски, толчаник, тампонскиот слој и зајакнување на истиот со геотекстил и геомрежа. Исто така, е предвидено и поставување на дренажа долж пругата, односно подобрување на параметрите на горниот и долниот строј од пругата на три делници од Коридорот 10, и тоа: Табановце - Карпош - Куманово во вкупна должина од 11,63 км, Миравци - Смоквица во вкупна должина од 12,48 км и Ногаевци - Градско - Неготино со вкупна должина од 31 км, односно вкупна должина од 55,1 км. Со реализација на овој проект би се елиминирале сегашните бавни возења на тие делници и би се овозможило покачување на брзината до проектираната, односно 120 км/час.

За реализација на овој проект се обезбедени средства по пат на заем од Европската банка за обнова и развој. Делниците Табановци - Куманово и Миравци - Смоквица се завршени во 2013 година, додека на делницата Ногаевци - Неготино ремонтот треба да заврши во 2014 година.

Реализирано во 2013 (прва фаза - 7.000.000 евра).**6. Основен проект за рехабилитација и надградба на железничката станица Скопје во согласност со најдобрите практики на ЕУ и изработка на тендерска документација за градба и надзор****109.665,00 €**

Целта на овој проект е изработка на основни проекти за рехабилитација и надградба на патничката железничка станица во Скопје во согласност со најдобрите практики на Европската унија и изработка на тендерска документација за избор на изведувач на градежните работи. Избрана е консултантска фирма која го изработи основниот проект и тендерската документација за градба и надзор. Вредноста на рамковниот договор (FWC) за изработка на техничката и тендерската документација изнесува 109.665 €. Договорот е завршен и средствата се исплатени кон Изготвувачот на проектната документација.

Средствата за реализирање на овој проект се обезбедени преку ИПА оперативната програма ОПРД 2007/2009 .

Реализирано во 2012 година.**7. Адаптација на станица Скопје -Товарна како мултимодален царински терминал****349.594,00 €**

Со овој проект ќе се изврши целосна адаптација на станицата Скопје - Товарна во единствен мултимодален царински терминал во Република Македонија. Адаптацијата се состои од градежна санација на одредени делови на станицата, како и набавка и монтажа на нови системи и уреди потребни за намената како што се површинска вага за мерење на патни возила, натстрешница, видеонадзор, радиоврска, станично осветлување и друго.

Средствата се обезбедени од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

Реализирано во 2013 година.**8. Подготовка на проектни студии и Проектна документација**

за железничките делници долж Коридорот 10 вклучувајќи го и делот 10д од Коридорот 10**1.455.050 €**

Целта на овој проект е подготовка на проектна документација за железничките делници долж Коридорот 10 и гранката 10д; за делницата Куманово - Дељадровци (14 км) - Физибилити студија (ФС), Анализа на трошоци и добивки (АТД), оценка на влијанието врз животната средина (ОВЖС) и проектна документација на ниво на идеен и основен проект; за делницата Драчево - Велес (35 км) - Физибилити студија (ФС), Анализа на трошоци и добивки (АТД), оценка на влијанието врз животната средина (ОВЖС) и за делницата Битола - Креница (16 км) - Физибилити студија (ФС), Анализа на трошоци и добивки (АТД), оценка на влијанието врз животната средина (ОВЖС) и проектна документација на ниво на основен проект.

Финансиските средства за реализирање на овој проект се обезбедени преку ИПА оперативна програма за регионален развој за железничка инфраструктура 2007-2009.

Реализирано во 2013 година.

9. Изработка на техничка документација за рехабилитација и надградба на поголемите станици на коридорите 10 и 10д според најдобрите практики во ЕУ**104.488€**

Целта на овој проект е изработка на основни проекти за реконструкција на следните железнички станици на Коридорот 10 и кракот 10д: Табановци, Велес, Прилеп, Битола, Гевгелија, Богомила, Чашка, Демир Капија, Градско и Неготино.

Финансиските средства се обезбедени од ИПА оперативната програма ОПРД 2010/2011 .

Реализирано во 2013 година.

10. Опременување на сигналните постројки за осигурување на патни премини со нов тип на вклучни елементи - електронски контакти со кои се подигнува безбедноста на осигурувањето.**9.000.000, 00 ден.**

Проектот опфаќа замена на старите хидраулични педали кои се користеа како вклучни елементи на постројките на патните премини со нова генерација на електронски контакти кои овозможуваат многу побезбедно работење и отвораат многу можности за контрола.

Проектот е финансиран од буџетот на Министерството за транспорт и врски, односно преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура.

Реализирано во 2013 година.

11. Опременување на четирите трафостаници (ЕВП) Миладиновци, Драчево, Згрозолци и Милетково со нова заштита на кратка врска.**22.500.000,00 ден.**

Како резултат на тоа што старите заштити на трансформатори од 110/27.5 kV и 110kV и на контактната мрежа 25 Кв, 50 p 10Хзв ЕВП-та не беа безбедни, сигурни, доверливи и беа многу неселективни, се пристапи кон нивна замена, притоа се реализираа два проекта.

Првиот проект се состоеше од набавка на дистантни релеи за контактна мрежа 25 Кв, 50 Hz. Со овој тип на заштита се опремни сите четири трафостаници ЕВП на контактната мрежа на Коридорот 10

Вториот проект се состоеше од набавка и инсталација на нумерички диференцијални релеи за заштита на трансформатори 110 Кв/25 Кв на две трафостаници со заштита на монофазни трансформатори за напојување на контактниот вод.

Проектот е финансиран од буџетот на Министерството за транспорт и врски, односно преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура

Реализирано во 2013 година.

12. Инсталација на нова ИП телефонија на ниво на ЈП МЖ Инфраструктура – Скопје

8.000.000,00 ден.

Со воведување на IP телефонскиот систем, кој врши пренос на гласовната комуникација преку ИТ мрежата користејќи стандарден Интернет протокол, квалитетот на телефонските врски се подигна на високо ниво.

Во 2013 година ИП мрежа на Македонски железници се прошири за масовно користење на сите служби на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје. Од 2010 година IP телефонија се користеше само во комуникациите во телекомандата на сообраќај на Коридорот 10. Проширувањето на системот овозможи замена на постоечката аналогната телефонска мрежа и гасење на ЖАТ централите на целата територија на ЈП МЖ Инфраструктура.

Проектот е финансиран со средства обезбедени од страна на ЈП Македонски железници Инфраструктура - Скопје.

Реализирано во 2013 година.

13. Имплементација на data-room со целосно нова серверска инфраструктура

15.000.000,00 ден

ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје (претходно ЈП МЖ) е пионер во областа на информатиката во Република Македонија. Како таква секогаш водела сметка да биде соодветно опремена со ИТ технологија. Од апликативен аспект во употреба се три ентерпрајс проекти за менаџирање на инфраструктурата, интегриран комерцијално-финансиски систем и проект за безбедност и пристап на транспортни оператори кон инфраструктурата. Сите овие проекти до сега работеа на хардвер стар десет години, а за ИТ опрема ова е премногу долг период, ако се зема предвид брзиот развој на технологијата, а со тоа застарената опрема предизвикуваше големи проблеми.

Од тие причини ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје го обнови целокупниот серверски систем, заедно со data-room. Со овој проект се обезбедува максимална заштита на податоците и се зголемува брзината и економичноста. Ова е само еден сегмент од целокупниот комуникациски јазол којшто дел по дел се оформува во објектот на МЖ Инфраструктура во Трубарево.

Реализирано во 2013 година.

14. Софтверска надградба на мултиплексниот систем за комуникација на коридорите 10д и 8 и негово проширување

12.000.000,00 ден.

Проектот се однесува на ажурирање на постоечкиот мултиплексен систем и негово проширување на делници на кои се проширува оптичката мрежа. Делниците на кои е проширена мултиплексната мрежа се деловите од Коридорот 10д Велес -Прилеп - Битола и делот на од Коридорот 8 Гостивар - Кичево. Со проширувањето е овозможен ИТ,IP и дигитален пренос скоро на целата мрежа на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

Проектот е целосно финансиран преку буџетот на Министерството за транспорт и врски, односно преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура.

Реализирано во 2013 година.

15. Одржување на железничката инфраструктура

2011 - 304.556.000 ден.

2012 - 202.000.000 ден.

2013 - 314.370.000 ден.

Согласно со членот 26 од Законот за железничкиот систем, ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, како Управител на инфраструктурата изработува годишна програма за финансирање на железничката инфраструктура, а на предлог на Управителот на инфраструктура ја донесува Владата на Република Македонија. Со годишната програма, ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје предвидува намени и средства кои се потребни за одржување на железничката инфраструктура. Средствата за реализација на годишната програма се обезбедуваат во буџетот на Министерството за транспорт и врски на годишна основа.

За реализација на годишната програма, ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, преку Министерството за транспорт и врски, доставува извештај до Владата на Република Македонија во првиот квартал од наредната година.

Реализирано континуирано.

**ПРОЕКТИ - ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ
КОРИДОР 8 ВО ПЕРИОДОТ 2011-2013****1. Интегрирана комуникациска мрежа Скопје - Тетово - Гостивар 1.710.422,00 евра**

За реализација на овој проект е користена донираната опрема од ТДА-САД која се состои од оптички кабел со придружна опрема и кредит од Светската банка за мултиплексни комуникациски уреди. Изградбата е финансирана од буџетот на Министерството за транспорт и врски, преку Годишната програма за финансирање на железничка инфраструктура, а поставувањето на оптичката мрежа е извршено од вработените од ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

Овој проект се протега на дел од Коридорот 8 од Скопје до Гостивар.

Системот овозможува брз пренос на информации за потребите на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, како и дел за изнајмување на надворешни оператори со телекомуникациски услуги во Република Македонија во тој регион.

Реализирано во 2011 година.

**2. Изработка на техничка документација за Коридорот
8 на делот Кичево - Лин, граница со Република Албанија 850.000 €**

За реализација на овој проект финансиските средства се обезбедени од буџетот на Министерството за транспорт и врски, преку Годишната програма за финансирање на железничката инфраструктура. Изработен е идеен проект, физибилити студија и Студија за влијание на градбата на животната средина на околината за делот од Кичево до Лин.

Реализирано во 2011 година.

**3. Изработка на Физибилити Студија и Оцена на влијанието
врз животната средина и социоекономскиот живот за делницата
Куманово - Деве Баир, граница со Република Бугарија 500.000 €**

За реализација на овој проект се обезбедени грант средства од Европската банка за обнова и развој. Со Физибилити студијата се разработени и е дадена анализа на прогноза на сообраќајот и приходите, избор на алтернативна траса, разработка на одбраната алтернативна траса и економска и финансиска процена на избраната алтернативна траса. Студијата за оцена на влијанието врз животната средина и социоекономскиот живот се изработи согласно со правилата и процедурите на Банката и истата беше јавно достапна 120 дена за коментари на сите засегнати и заинтересирани страни.

Реализирано во 2011/2012 година.

**4. Изработка на основни проекти за рехабилитација на пругата
Куманово - Бељаковци во должина од 30 км 1.115.000 €**

Со грант средства обезбедени преку инструментот WBIF (Western Balkan Investment Framework) во висина од 1,5 милиони евра, а поддржани од Европската банка за обнова и развој (ЕБОР) се изврши избор на консултантска кука која ги изработи основните проекти за рехабилитација на делницата Куманово - Бељаковце, изработи тендерска документација за избор на градежна фирма и даде техничка помош при набавката на градежната фирма се до склучувањето на договор меѓу ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје и избраната градежна фирма.

Реализирано во 2013 година.

**5. Подготовка на студии за развој на Стратешки
мултимодални транспортни јазли 1.100.000 €**

Целта на овој проект е подготовка на Секторска студија за изводливост - идентификација и процена на техничка изводливост на стратешки мултимодални транспортни јазли и детерминирање на нивните локации на територијата на Република Македонија и Кост Бенефит. Анализа за секој изводлив мултимодален транспортен јазол во согласност со правилата на ЕУ и барањата во полето на транспортот.

Финансиските средства за реализирање на овој проект се обезбедени преку ИПА оперативна програма за регионален развој за железничката инфраструктура 2007-2009

Реализирано во 2013 година.

**5. ПОДОБРУВАЊЕ НА СОСТОЈБАТА НА ЖЕЛЕЗНИЧКАТА
ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ПЕРИОДОТ 2014-2016 ГОДИНА**

Инвестиционите планови за железничката инфраструктура за периодот 2014-2016 година ги опфаќаат инвестициите во коридорите 10, 10д, како и Коридорот 8, и тоа:

**ПРОЕКТИ - ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ
КОРИДОР 10 И КРАК 10 д ВО ПЕРИОДОТ 2014-2016****1. Ремонт на железничката пруга на делницата Ногаевци - Градско - Неготино****L= 31 км****10.400.000 €**

Проектот предвидува замена на старите и дотрајани дрвени прагови со нови армирано-бетонски, замена на стари со нови шини, дотур на нов толчаник, замена на колосечниот прибор, поставување на дренажа долж пругата, односно подобрување на параметрите на горниот и долниот строј од пругата на делницата од Ногаевци до Неготино во вкупна должина од 31 км. Финансиските средства се обезбедени по пат на заем од Европската банка за обнова и развој.

2. Ремонт со реконструкција на пругата Битола - Креница**претпоставена****вредност - 19.900.000 €****и надзор - 1.100.000€**

Реконструкцијата на оваа делница ќе овозможи продолжување на кракот од железничкиот Коридор 10 преку Република Грција до пристаништето во Солун и градот Игуменица, што покрај патничкиот ќе биде од голема важност за товарниот железнички сообраќај, со што би се придонесло за економски и стопански развој на Пелагонискиот регион.

Средствата за реализирање на овој проект се обезбедени од Ревидираната ИПА оперативна програма за регионален развој за железничката инфраструктура - ОПРД 2010/2011.

**3. Рехабилитација и надградба на Железничката станица
во Скопје според најдобрите ЕУ практики****претпоставена****вредност - 2.600.000 €****и надзор - 285.000€**

Целта на проектот е да се осовремени Железничката станица во Скопје за да одговори на барањата и потребите на патниците, вклучувајќи ги и патниците со посебни потреби. Финансиските средства се обезбедени од ИПА оперативната програма ОПРД 2007/2009 .

4. Покривната конструкција за Железничка станица во Скопје**претпоставена****вредност - 3.000.000 €**

Целта на проектот е изградба на покривната конструкција заради заштита на просторот на кој ќе се вршат градежни работи за реконструкција и рехабилитација на Железничката станица, а кој во моментот е непокриен и е изложен на оштетување од атмосферски влијанија. Финансиските средства ќе се обезбедат од заем.

**5. Рехабилитација, надградба и реконструкција на поголемите
железнички станици на Коридорот 10 и кракот 10д според
најдобрите практики во ЕУ****претпоставена****вредност - 2.200.000 €****надзор - 180.000€**

Со овој проект се планира да се изврши рехабилитација на железнички станици на Коридорот 10 и кракот 10д. Опфатени се следниве железнички станици: Табановци, Велес, Прилеп, Битола, Гевгелија, Богомила, Чашка, Демир Капија, Градско и Неготино.

Финансиските средства се обезбедени од ИПА оперативната програма ОПРД 2010/2011.

**6. Проект за радиодиспечер (GSMR) на железничката
пруга од Табановце до Гевгелија. Набавка и инсталација
на опрема за радиодиспечер по должината на Коридорот
10 (Табановце - Гевгелија).**

**претпоставена
вредност - 3.360.000€**

Проектот се планира да се имплементира преку одделни договори за услуга и договор за набавки. Со договорот за услуги се опфаќаат следниве активности: подготовка на студија за карактеристиките GSMR (Global System for Mobile Communications - Railway or GSM-Railway т.н. радиодиспечер), главен и изведбен проект вклучително и комплетно тендерско досие со техничка спецификација за набавка и монтажа на опремата и вршење на надзор при монтажа на GSMR (т.н. радиодиспечер). Договорот за набавки ќе ја опфати набавката на производителот на опремата и уредите, нивно инсталирање, пуштање во употреба и обука на кадар кои ќе ракуваат со уредите, согласно со Европските технички спецификации и стандарди.

Средствата за реализирање на овој проект се обезбедени преку ИПА оперативната програма ОПРД 2010/2011.

**7. Автоматска регулација на брзина (ETCS) на железничката
пруга од Табановце до Гевгелија. Набавка и инсталација
на опрема за автоматска регулација на брзина на возовите
по должината на Коридорот 10 (Табановце - Гевгелија)**

**претпоставена
вредност - 3.360.000 €**

Проектот се планира да се имплементира преку одделни договори за услуга и договор за набавки. Со договорот за услуги се опфаќаат следниве активности: подготовка на студија за карактеристиките ETCS (European Train Control System т.н. автоматска регулација на брзина на возовите), главен и изведбен проект вклучително и комплетно тендерско досие со техничка спецификација за набавка и монтажа на опремата и вршење на надзор при монтажа на ETCS (т.н. автоматска регулација на брзина на возовите). Договорот за набавки ќе ја опфати набавката на производителот на опремата и уредите, нивно инсталирање, пуштање во употреба и обука на кадар кои ќе ракуваат со уредите, согласно со Европските технички спецификации и стандарди.

Средствата за реализирање на овој проект се обезбедени преку ИПА оперативната програма ОПРД 2010/2011.

**8. Подготовка на проектна документација (Студија
за изводливост, Идеен проект, Анализа на трошоци
и придобивки, Студија за влијанието врз животната
средина и Основен проект) за реконструкција и рехабилитација
и тендерско досие за градежни работи и надзор за железничката
делница Велес - Битола како дел од кракот 10д од Коридорот 10**

**претпоставена
вредност - 1.500.000€**

Со реализација на проектот ќе се подготви проектна документација (Студија за изводливост, Идеен проект, Анализа на трошоци и придобивки, Студија за влијанието врз животната средина и Основен проект) за реконструкција и рехабилитација и тендерско досие за градежни работи и надзор за железничката делница Велес - Битола како дел од кракот 10д од Коридорот 10, со кое во иднина ќе се придонесе за подобрување на железничката инфраструктура по должината на главната регионална железничка мрежа на Југоисточна Европа преку поддршка на развојот на железничката инфраструктура по должината на Коридорот 10 и кракот 10д во Република Македонија.

Финансиските средства за реализирање на овој проект се обезбедени преку ИПА оперативната програма ОПРД 2012/2013.

9. Набавка и инсталација на систем за телекоманда на Влеча и потстанции (Скада систем за далечинско управување)**претпоставена
вредност - 24.000.000,00 ден.**

Постоечкиот системот за телекоманда на Влеча и потстанциите е стар повеќе од 30 години има многу чести испади за што се потребни интервенции за поседување со персонал на потстанциите при испадите, уредите се од застарен тип и за нивно одржување се потребни делови кои веќе не се произведуваат и тешко можат да се набават, а информациите се пренесуваат преку бакарни кабли кои, исто така, се застарени поради што во нив влегуваат упливи кои ги изобличуваат информациите или целосно ги прекинуваат. Со тоа се прекинува и комуникацијата со потстанциите што доведува во ситуација на небезбедна работа.

Новата скада за далечинско управување нуди безбедност, сигурност, доверливост и ефикасност, се добива во време, се заштедува на енергија, се заштедува простор, а управувањето е преку компјутер со оптички медиум на пренос.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, како сопствено учество.

10. Набавка и инсталација на сигнално- сигурносна и телекомуникациска постројка за осигурување на патни премини**претпоставена
вредност - 2.000.000,00 евра**

Одреден број на патни премини на Коридорот 8 и Коридорот 10д се опремени со механички сигнално-сигурносни постројки стари и повеќе од седумдесет години, а одреден број се обезбедени само со друмска сигнализација (Андреев крст и сигнален знак стоп). Делови за овие постројки не се произведуваат, одржувањето е отежнато, а безбедноста е намалена. Поради сето тоа е потребна нивна сукцесивна замена со нова генерација на автоматски сигнално-сигурносни постројки за обезбедување на патните премини.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат по пат на заем во износ од 1.600.000 евра, додека 400.000 евра да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, како сопствено учество.

11. Набавка и инсталација на сигнално- сигурносна и телекомуникациска постројка за осигурување на железничка станица на Коридорот 8 и Коридорот 10д**претпоставена
вредност-48.000.000,00 ден**

Станиците на Коридорот 8 и Коридорот 10 се опремени со механички сигнално- сигурносни постројки стари и повеќе од седумдесет години. Делови за овие постројки не се произведуваат, одржувањето е отежнато, а безбедноста е намалена. Поради сето тоа е потребна нивна сукцесивна замена со нова генерација на сигнално сигурносни постројки.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од буџетот на Министерството за транспорт и врски, преку Годишната програма за инвестирање во железничката инфраструктура.

12. Замена на пирилно со трансформаторско масло на трансформатори во Железничката станица во Скопје.**претпоставена
вредност- 12.000.000,00 ден**

Овие трансформатори како дијалектрик меѓу намотките користат течен перилан, за кои не се знае во каква состојба му се дијалектричните карактеристики. Овој тип на дијалектрик е забранет за користење, а истовремено е отровен и со новите регулативи на ЕУ е потребно да се замени со графо масло.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

13. Набавка и инсталација на ЛЕД базирани латерни на светлосните сигнали на Коридорот 10**претпоставена
вредност - 400.000,00 ден 3.**

ЛЕД базирани латерни на светлосните сигнали се современо решение за замена на постоечките латерни на светлосните сигнали базирани на светилки со две влакна. Истите за одржување се скапи и ретко достапни на пазарот, нивната фокусација бара додатна леќа која, исто така, е многу скапа и лесно кршлива. ЛЕД базирани латерни на светлосните сигнали се многу поевтини, десет пати помалку трошат електрична енергија и немаат потреба од додатна леќа за фокусација.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

14. Набавка и инсталација на бројачи на осовина на делници кои се ремонтирани на Коридорот 10**претпоставена
вредност - 12.000.000,00 ден**

Бројачи на осовини се современо решение за контролирање на зафатеност на колосекот во определен изолиран отсек. Овие уреди овозможуваат потполна контрола на бројот на осовини кои навлегле во отсеку што се контролира и во случај на раскинување на воз. Со нивна инсталација ќе се замени стариот систем на контрола на зафатеност на изолираниот отсек кој е скап, застарен 30 години и тешко достапен на пазарот.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

15. Набавка на дизел агрегат**претпоставена
вредност - 12.000.000,00 ден**

Дизел агрегатите се стари повеќе од 30 години и нема можност истите да се одржуваат квалитетно заради немање на делови. Дизелите треба постепено да се заменуваат со нови за кои ќе има е техничка поддршка. Знаејќи дека се работи за голема инвестиција планирани се набавка на само четири агрегата кои ќе се инсталираат во станици каде што дизелите се нај оптоварени заради варијација на напонот.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од буџетот на Министерството за транспорт и врски, преку Годишната програма за инвестирање во железничката инфраструктура.

16. Набавка на 25 kV Вакумски прекидачи**претпоставена
вредност - 4.500.000,00 ден**

Вакумските прекидачи се замена на малкумаслените прекидачи кои се со стара технологија и со доста полоши карактеристики. Вакумските прекидачи се со помали димензии, побрзи, доверливи со подолг век на траење, беспрекорни во функционирањето со многу мало одржување и до 14.000 исклучувања на куса врска не е потребно ревизија и ремонт, додека кај маслените прекидачи по 12-15 исклучувања од куси врски треба да се менува маслото.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од буџетот на Министерството за транспорт и врски, преку Годишната програма за инвестирање во железничката инфраструктура.

17. Напојна автоматика за станични сигнално- сигурносни постројки**претпоставена
вредност - 6.000.000,00 ден**

Напојните постројки на сигнално-сигурносните уреди долж Коридорот 10 се постари од 30 години. Елементите на напојната автоматика се стари контактори и релеи. Потрошувачката на енергија е голема, резервни делови не се произведуваат, а одржувањето е скапо. Со овој проект ќе се изврши замена на старите постројки со нова генерација кои се со многу подобри параметри, енергетски исплатливи, одржувањето е поевтино, побрзо време на интервенција, далечинско командување и контрола.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

18. Опременување на сигналните постројки за осигурување на патни премини со нов тип на вклучни елементи - електронски контакти со кои се подигнува безбедноста на осигурувањето **претпоставена вредност- 4.000.000,00 ден.**

Со овој проект ќе се изврши замена на старите хидраулични педали кои се користеа како вклучни елементи на постројките на патните премини со нова генерација на електронски контакти кои овозможуваат побезбедно работење и отвораат многу можности за контрола.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

19. Набавка и инсталација на нумерички диференцијални релен **претпоставена вредност- 2.500.000,00 ден**

Со овој проект ќе се изврши опремување на две трафостаници на контактната мрежа, односно на постројките за заштита на монофазни трансформатори за напојување на контактниот вод, преку набавка и инсталација на нумерички диференцијални релиња за заштита на трансформатори 110 Кв/25 Кв.

Финансиските средства за овој проект се планира да се обезбедат од буџетот на Министерството за транспорт и врски, преку Годишната програма за инвестирање во железничката инфраструктура.

20. Одржување на железничката инфраструктура ⁽¹⁾

2014 - 4.671.440 ден.

2015 - 8.087.626 ден.

2016 -13.599.073 ден.

Согласно со членот 26 од Законот за железничкиот систем, ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, како Управител на инфраструктурата изработува годишна програма за финансирање на железничката инфраструктура, а на предлог на Управителот на инфраструктура ја донесува Владата на Република Македонија. Со годишната програма, ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје предвидува намени и средства кои се потребни за одржување на железничката инфраструктура. Средствата за реализација на годишната програма се обезбедуваат во буџетот на Министерството за транспорт и врски на годишна основа.

За реализација на годишната програма, ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, преку Министерството за транспорт и врски, доставува извештај до Владата на Република Македонија во првиот квартал од наредната година.

¹ Другите средства до вкупниот износ по Годишната програма за финансирање на железничка инфраструктура се средства за инвестиции обезбедени од Буџетот на Министерството за транспорт и врски

**ПРОЕКТИ - ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ
КОРИДОР 8 ВО ПЕРИОДОТ 2014-2016****1. Реконструкција на пругата на делница Куманово - Бељаковци L=30,8 км****46.400.000€**

Со овој проект се планира да се изврши реконструкција на постојната пруга преку подобрување на техничките карактеристики на пругата, замена на старите и дотрајани прагови со замена на нови прагови и замена на шините, положување на нов толчаник; поправање на темелните стапки и лежиштата; обновување на изолацијата и дренажата; изградба на нов мост на реката Пчиња; обновување на постојните мостови; инсталирање на кабелски водови и огради; поставување безбедносни бариери и заштита од бука и вибрации; поставување на нови сигнално-сигурносни уреди ETCS ниво 1, изградба на три железнички станици Куманово Ново, Шупљи Камен и Бељаковце, како и шест стојалишта во Лопате, Перо Чичо, Проевце, Доброшане, Клечовце и Довезанце, како и изградба на нови надвозници и подвозници.

Средствата за реконструкција на оваа делница се обезбедени по пат на заем од Европската банка за обнова и развој во август 2012 година. Постапката за избор на градежната фирма која ќе ја изведува реконструкцијата се спроведува согласно со правилата и политиките на Банката. Градежните работи се очекува да започнат во првиот квартал од 2014 година и во рок од 30 месеци истите да бидат завршени.

**2. Надзор над градбата при реконструкција на пругата
на делницата Куманово - Бељаковци L=30,8 км 2.****700.000 €**

Со грант средства обезбедени преку инструментот WBIF (Western Balkan Investment Framework) во висина од 2,7 милиони евра, а поддржани од Европската банка за обнова и развој се изврши избор на консултантска кука која ќе врши надзор над градбата при реконструкција на пругата на делницата Куманово - Бељаковци.

**3. Подготовка на техничка документација и тендер за градба
на нова и реконструкција на постојната делница Бељаковце - Крива
Паланка, L=34 км****2.429.400 €**

Со грант средства обезбедени преку инструментот WBIF (Western Balkan Investment Framework) во висина од 2,7 милиони евра, а поддржани од Европската банка за обнова и развој се изврши избор на консултантска кука која ги изработува основните проекти за реконструкција на делницата Бељаковце - Крива Паланка во должина од L=34 км, изработи тендерска документација за избор на градежна фирма и даде техничка помош при набавката на градежната фирма до склучување на договор меѓу ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје и избраната градежна фирма. Ангажманот на консултантот ќе биде 24 месеци, односно до четвртиот квартал на 2015 година.

**4. Изградба на нова и реконструкција на постојната
делница Бељаковце - Крива Паланка, L=34 км****претпоставена
вредност-145.000.000 €**

Со овој проект се планира да се изврши реконструкција на постојните објекти, положување на нови прагови и шини, положување на нов толчаник; поставување на темелните стапки и лежиштата на мостови; поставување на изолацијата и дренажата; обновување на 33 постојни мостови; изградба на 11 нови мостови, изградба на 14 тунели, нова изградба на 34 км од главниот колосек и на 7,05 км колосек на станици, инсталирање на кабелски водови и огради; поставување на безбедносни бариери и заштита од бука и вибрации; инсталирање на 28 скретници; изградба на нова трафостаница во железничката станица Кратово, поставување на нови сигнално-сигурносни уреди ETCS ниво 1, изградба на две железнички станици во Кратово и Гиновце, како и три стојалишта во Шопско Рударе, Крилатице и Псача, како и изградба на подвозници и надвозници.

Средствата за оваа делница ќе се обезбедат по пат на заем од Европската банка за обнова и развој и Европската инвестициона банка во 2014 година. Постапката за избор на градежната фирма која ќе ја изведува реконструкцијата се спроведува согласно со правилата и политиките на банките. Градежните работи се очекуваат да започнат во првиот квартал од 2016 година и во рок од 48 месеци истите да бидат завршени.

1. Надзор над градбата при реконструкција на пругата на делницата Бељаковци - Крива Паланка L=34 км**претпоставена
вредност- 8.000.000 €**

Со средства обезбедени по пат на грантови ќе се изврши избор на консултантска кука која ќе врши надзор над градбата. Постапката за избор на консултантите се планира да започне во средината на 2015 година, а да заврши до првиот квартал од 2016 година.

6. Подготовка на основен проект и тендер за градба и надзор за нова делница од Крива Паланка до границата со Бугарија како дел од желеничкиот Коридор 8**3.500.000 €**

Со овој проект се предвидува да се изработи основен проект, тендерско досие за градежни работи, тендерско досие за надзор над договорот за градежни работи.

Финансиските средства за оваа намена се обезбедени преку Ревидираната ИПА оперативна програма за регионален развој за железничката инфраструктура 2012-2013.

7. Изработка на Основен проект и тендер за градба**и надзор за нова пруга од Кичево до Лин, граница со Република Албанија 8.000.000 €**

Целта на овој проект е изработка и комплетирање на потребната проектна и тендерска документација за натамошна изградба на нова железничка делница од Кичево до границата со Република Албанија, како дел од Коридорот 8 со должина од околу 62,6 км. Со изградбата на железничкиот коридор на целата територија на Република Македонија, ќе се овозможи пристап на железничкиот сообраќај до пристаништата во Драч и Валона.

Финансиските средства за реализирање на овој проект се обезбедени преку Ревидираната ИПА оперативна програма за регионален развој за железничката инфраструктура - ОПРД 2010/2011 .

8. Изработка на проектна документација и тендерско досие за градежни работи и надзор над градежните работи за рехабилитација и реконструкција на желеничката делница Скопје (Ѓорче Петров) - Кичево како дел од Коридорот 8 L=117 км**1.500.000 €**

Со овој проект се предвидува изработка на Физибилити студија која ќе опфати изработка на идеен проект, анализа на трошоци и добивка, како и Студија за влијание на животната средина и основен проект, тендерско досие за градежни работи и надзор над градежните работи за рехабилитација и реконструкција на железничката делница Скопје (Ѓорче Петров) - Кичево во вкупна должина од 117 км.

Финансиските средства за реализирање на овој проект се планираат да бидат обезбедени преку Ревидираната ИПА оперативна програма за регионален развој за железничката инфраструктура 2012/2013

9. Набавка на моторни работни возови**5.500.000 €**

За потребите на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје е потребно да се изврши набавка на сервисни возила, механизација за одржување на железничката инфраструктура и моторни дрезини. Со набавката на овие средства ќе се овозможи ефикасно одржување на пругите од страна на сервисните групи (одржувачи) како сопствен превоз, за разлика од досега користената пракса да се користат патнички возови.

Средствата за оваа намена ќе се обезбедат по пат на заем или по пат на грантови од инструментот ИПА.

**10. Останатата опрема и материјални вложувања за железничката
Инфраструктура****1.050.000 €**

За потребите на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје е потребно да се изврши набавка на опрема и материјални вложувања за железничката инфраструктура.

Финансиските средства се планира да се обезбедат од страна на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

11. Енергетска ефикасност**грант 175.000 €
заем 350.000 €**

Со грант средства обезбедени од Европската банка за обнова и развој во висина од 175.000 евра се спроведе постапка за избор на консултант кој ќе има за задача да даде техничка помош на ЈП Македонски железници Инфраструктура - Скопје во насока на подобрување на енергетската ефикасност. За таа цел Претпријатието треба: да формира одделение за енергетска ефикасност кое треба да се подготви и да преземе мерки за прилагодување кон новите законски мерки во оваа област; да обучува и подготвува кадар за прифаќање на обврските кои произлегуваат од започнувањето на либерализација на пазарот на електрична енергија; да се инсталираат нови електронски броила на сите енергетски постројки од контактната мрежа на Коридорот 10 и подготовка на проектната задача за набавка на софтвер за Енергетско управување со информациски системи (Energy Management Information Systems- EMIS), кој се планира да се инсталира во наредните три години, а финансиските средства за набавка и инсталирање на софтверот се обезбедени како заем во висина од 350.000 евра. Со неговата имплементација ќе се постигне заштеда на потрошувачката на електрична енергија на ЈП МЖИ и ќе се заштедат финансиски средства.

**12. Програма за институционално зајакнување - методологија
за проверка на надоместокот за користење на железничката
инфраструктура грант****300.000 €**

Со грант средства обезбедени од Европската банка за обнова и развој ќе се спроведе постапка за избор на консултант кој ќе има за задача да прави проверка на сегашната методологија на пресметка на надоместокот за користење на железничката инфраструктура. Договорот со избраниот консултант и ЈПМЖ Инфраструктура - Скопје се склучи во 2013 година, а од почетокот на 2014 во рок од шест месеци, консултантот во соработка со ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје, Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор, како и Министерството за транспорт и врски треба да направи проверка на методологијата на пресметка на надоместокот, да подготви спецификации за набавка на софтвер врз основа на кој ќе се прават пресметките и да помогне на ЈПМЖИ во набавката на софтверот. Ангажманот на консултантот се предвидува да биде шест месеци.

6. РЕЗИМЕ

Во наредниот тригодишен период, односно 2014-2016 година во секторот за железници се планира да се инвестира во Коридорот 10 и кракот од Коридорот 10д, како и во Коридорот 8, кои се единствената трансверзала на Република Македонија со останатите земји во Европа и тоа во изработка на инвестиционо техничка документација, ремонт и реконструкција на одделени делници од Коридорот 10 и кракот на Коридорот 10 т.е. 10д, како и во тековното и инвестиционото одржување на железничката мрежа, се со цел да се одржи постојното ниво на сигурност и безбедност во железничкиот сообраќај на патници и стока и да се овозможи побрз сообраќај на „тесните грла“ кои се јавуваат при движењето на возовите, особено на Коридорот 10.

За реализација на проектите кои се предложени со оваа националната програма се потребни вкупно финансиски средства во износ од 19.886.169.633 денари или 323.352.352 евра, од кои:

- ☐ 51% се обезбедени по пат за заеми од меѓународни финансиски институции,
- ☐ 31% се обезбедени по пат на грантови од инструментот ИПА или WBIF,

- ☐ 17% се обезбедени преку буџетот на Министерството за транспорт и врски.
- ☐ 1% се обезбедени од сопствени средства на ЈП Македонски железници Инфраструктура -

Скопје.

За Коридорот 10 и кракот од Коридорот 10д во периодот од 2014 до 2016 година ќе се реализираат средства како што следи:

- ☐ 19% се обезбедени по пат на заем од меѓународни финансиски институции,
- ☐ 60% се обезбедени по пат на грантови од инструментот ИПА,
- ☐ 19% се обезбедени преку буџетот на Министерството за транспорт и врски и
- ☐ 2% се обезбедени од сопствени средства на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

За Коридорот 8 во периодот од 2014 до 2016 година ќе се реализираат средства како што следи:

- ☐ 34% се обезбедени или се во фаза на преговори заеми од меѓународни финансиски институции,
- ☐ 39% обезбедени по пат на грантови од инструментот ИПА и WBIF,
- ☐ 25% се обезбедени преку буџетот на Министерството за транспорт и врски и
- ☐ 2% се сопствени средства на ЈП МЖ Инфраструктура - Скопје.

Реализацијата на оваа национална програма ќе придонесе за подобрување на состојбата на железничката инфраструктура преку изградба на нова, реконструкција и ремонт на постојната железничка инфраструктура, како на одделни клучни делници долж коридорите 8, 10 и 10д, што ќе придонесе за зголемување на брзината, ќе се изработи дел од инвестиционо-техничката документација потребна за изградба на нова пруга на источниот и западниот дел од Коридорот 8, како и на преостанатите делници од Коридорот 10, каде што перформансите на пругата треба да ги достигнат техничките карактеристики на конвенционална железничка пруга.

Во прилог на Националната програма се доставува Преглед на проекти кои се реализирани во периодот 2011-2013 година, како Прилог 1.

7. ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

Оваа програма влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 07 - 719/1
5 февруари 2014 година
Скопје

Претседател на Собранието
на Република Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

956.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З
ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШ-
ТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВО ДРЖАВАТА ИЗРАЕЛ

I

Г. Пајо Авировиќ се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Државата Израел, со седиште во Тел Авив.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 162
6 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

957.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З
ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН И
ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА И ПОСТОЈАН ПРЕТСТАВНИК ВО
ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ

I

Г. Василе Андоноски се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија и постојан претставник во Постојаната мисија на Република Македонија при Организацијата на Обединетите нации, со седиште во Њујорк.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 163
6 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

958.

Врз основа на член 84, алинеја втора од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), донесувам

У К А З
ЗА ПОСТАВУВАЊЕ НА ДОЛЖНОСТА ВОНРЕДЕН
И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА РЕПУБ-
ЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО КРАЛСТВОТО ДАНСКА

I

Г. Наим Мемети се поставува на должноста вонреден и ополномоштен амбасадор на Република Македонија во Кралството Данска, со седиште во Копенхаген.

II

Министерот за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

III

Овој указ влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Указ број 164
6 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ
РАБОТИ**

959.

Врз основа на член 417 алинеја 13 од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11, 51/11 и 114/12), министерот за внатрешни работи донесе

П РА В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРА-
ВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА
ОБРАЗЕЦОТ НА ВОЗАЧКА КНИШКА ЗА ЗАПИ-
ШУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИ БОДОВИ, НАЧИНОТ
НА НЕЈЗИНО ИЗДАВАЊЕ ОД МИНИСТЕРСТВО-
ТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ И ЕВИДЕНЦИЈАТА
НА ИЗДАДЕНИ ВОЗАЧКИ КНИШКИ ШТО ЈА ВО-
ДИ МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Член 1

Во Правилникот за формата и содржината на образецот на возачка книшка за запишување на негативни бодови, начинот на нејзино издавање од Министер-

ството за внатрешни работи и евиденцијата на издадени возачки книшки што ја води Министерството за внатрешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр.99/07) во членот 2 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Образецот од став 1 на овој член е даден во Прилог бр.1 кој е составен дел на овој правилник.“

Член 2

Во член 3 во ставот 1 сврзникот „и“ се заменува со запирка, а по зборовите „назив „ВОЗАЧКА КНИШКА““ се додаваат зборовите „и сериски број“.

Во ставот 2 зборовите „број на возачката дозвола“ се заменуваат со зборовите „регистарски број на возачката дозвола“, а зборовите „број на возачката книшка“ се заменуваат со зборовите „регистарски број на возачката книшка“.

Член 3

Во членот 4 зборовите „кој е составен дел на овој правилник“ се бришат.

Член 4

Членот 5 се менува и гласи:

„Возачката книшка се издава врз основа на лично поднесено барање од возачот до Министерството за внатрешни работи според неговото живеалиште.

Барањето од ставот 1 на овој член се поднесува на образец кој е даден во прилог бр. 2 и е составен дел на овој правилник.“

Член 5

Во член 6 ставот 1 се менува и гласи:

„Барањето од член 5 став 1 од овој правилник содржи:

1. назив на органот до кој се поднесува барањето;
2. наслов на барањето;
3. причини за поднесување на барањето: издавање возачка книшка за прв пат, замена на возачка книшка поради дистраеност или оштетеност, издавање на дупликат возачка книшка ако е загубена и замена на стара возачка книшка поради нова возачка дозвола;
4. податоци за подносителот на барањето: име, презиме, ден, месец и година на раѓање, место на раѓање, единствен матичен број на граѓанинот (ЕМБГ), живеалиште и адреса;
5. податоци за старата возачка книшка и органот кој ја издал;
6. потпис, датум и место на поднесување на барањето; потпис на подносителот на барањето; податоци за контакт и потпис на службеното лице кое го примило барањето;
7. прилози кон барањето и појаснување;

8. согласност од подносителот на барањето за користење на неговите лични податоци и место за потпис на подносителот, и

9. упатство за пополнување на барањето за издавање возачка книшка.“

Во ставот 2 во воведната реченица зборот „пријавата“ се заменува со зборот „барањето“.

Во точката 3, точката се брише и се додаваат зборовите „или друг документ за лична идентификација што има фотографија, издадени од државен орган.“.

Во ставот 3 зборот „пријавата“ се заменува со зборот „барањето“.

Член 6

Во член 10 по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Возачката книшка нема да се заменува со нова во случај на замена на возачката дозвола поради истек на рокот на важење, заверка на нова категорија-подкатегорија, запишување на ограничувања од здравствени причини или поради запишување забрана за управување со моторно возило“.

Член 7

Во член 13 ставот 2 се менува и гласи:

„Картонот за издадена возачка книшка е двостран. На предната страна содржи наслов на картонот, место за фотографија на возачот со димензии 3,5 x 4,5 см и податоци за: име и презиме, датум и место на раѓање, живеалиште, регистарски број на возачка дозвола, регистарски број на возачка книшка, датум на стекнување на категорија-поткатегорија и ознака на категорија-поткатегорија. На задната страна содржи податоци за: број на решение за впишување на негативни бодови, категорија-поткатегорија, број на негативни бодови и датум на впишување.“

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Картонот за издадена возачка книшка се води на образец кој е даден во прилог бр. 3 и е составен дел на овој правилник.“

Член 8

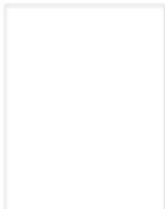
Образецот на возачката книшка се заменува со нов Прилог бр. 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 9

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбите од членовите 1, 2, 6, 7 и 8 ќе отпочнат да се применуваат од 1 мај 2014 година.

Бр. 12.1-8499/1
31 јануари 2014 година
Скопје

Министер
за внатрешни работи,
м-р **Гордана Јанкулоска, с.р.**

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ	име _____ презиме _____ докум и место на раѓање _____ единствен матичен број _____ живеалиштето _____ регистарски број на возачка дозвола _____ регистарски број на возачка книшка _____ издадено од _____ во _____ на ден _____
 ВОЗАЧКА КНИШКА 0 0 0 0 0 0 0	 ПОТПИС НА ВОЗАЧКОТ

(насловна страна)

(прва внатрешна страна)

[illegible]

(втора внатрешна страна)

(последна страна)

ДО:
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Прилог број 2

БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОЗАЧКА КНИШКА

1. ПРИЧИНА ЗА ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊЕ (се одбира еден од основите)

- 1.1. ИЗДАВАЊЕ ВОЗАЧКА КНИШКА ЗА ПРВ ПАТ ☐
- 1.2. ЗАМЕНА НА ВОЗАЧКА КНИШКА ПОРАДИ ДОТРАЕНОСТ ИЛИ ОШТЕТЕНОСТ ☐
- 1.3. ИЗДАВАЊЕ НА ДУПЛИКАТ ВОЗАЧКА КНИШКА АКО Е ЗАГУБЕНА ☐
- 1.4. ЗАМЕНА НА СТАРА ВОЗАЧКА КНИШКА ПОРАДИ НОВА ВОЗАЧКА ДОЗВОЛА ☐

2. ПОДАТОЦИ ЗА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО

Име	Презиме	
Ден, месец и година на раѓање	Место на раѓање	Единствен матичен број на граѓанинот(ЕМБГ)
Живеалиште		Адреса

3. ПОДАТОЦИ ЗА СТАРАТА ВОЗАЧКА КНИШКА

ВОЗАЧКА КНИШКА
ОРГАН КОЈ ЈА ИЗДАЛ

Датум и место на поднесување
на барањето
_____._____.20_____, _____Потпис на подносителот

Податоци за контакт _____

Потпис на службеното лице кое го примило барањето _____

4. ПРИЛОГ КОН БАРАЊЕТО:

☐	При поднесување на барањето се врши проверка на идентитетот на подносителот на барањето со увид во лична карта или друг документ за лична идентификација што има фотографија, издаден од државен орган
☐	Две фотографии со димензии 3,5x4,5 cm
☐	Возачка дозвола (*)
☐	Дотраена или општетена возачка книшка за 1.2
☐	Изјава за загубена возачка книшка за 1.3 (*)
☐	Нова возачка дозвола за 1.4 (*)

Доказите означени со звезда (*) се смета дека се поднесени кон барањето и истите Министерството за внатрешни работи ги прибавува по службена должност.

5. СОГЛАСНОСТ ОД ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО

☐ Подносителот на барањето е согласен неговите лични податоци да се користат во постапката за остварување на правото пред надлежните органи за прибавување на СИТЕ документи означени со звезда (*) од делот 4. на ова барање.

Потпис на подносителот

6. УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА БАРАЊЕТО ЗА ВОЗАЧКА КНИШКА:

- . Податоците од делот 1, 2 и 4 ги пополнува подносителот на барањето;
- . Податоците од делот 3 ги пополнува службеното лице;
- . Подносителот на барањето самиот го избира начинот на кој Министерството за внатрешни работи ќе може да оствари контакт со истиот (телефонски или по електронски пат). Избраниот начин за контакт се наведува во делот "податоци за контакт";
- . Доколку во текот на постапката се појави потреба од прибавување на документите наведени во делот 4 кои се означени со звезда (*), а Министерството за внатрешни работи не е во можност да ги прибави по службена должност, подносителот на барањето дополнително ќе биде известен истите да ги приложи кон барањето;

Прилог број 3

КАРТОН ЗА ИЗДАДЕНА ВОЗАЧКА КНИШКА		ФОТО 3,5 X 4,5
ИМЕ		
ПРЕЗИМЕ		
ДАТУМ И МЕСТО НА РАЃАЊЕ		
ЖИВЕАЛНИШТЕ		
РЕГИСТАРСКИ БРОЈ НА ВОЗ. ДОЗВОЛА		
РЕГИСТАРСКИ БРОЈ НА ВОЗ. КНИШКА		
КАТЕГОРИЈА - ПОТКАТЕГОРИЈА	ДАТУМ НА СТЕКНУВАЊЕ НА КАТЕГОРИЈА - ПОТКАТЕГОРИЈА	
A1		
A		
B		
C1		
C		
D1		
D		
BE		
C1E		
CE		
D1E		
DE		
F		
G		
H		

Прва страна

[illegible]

Втора страна

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА**960.**

Врз основа на член 11 став (1), алинеи 1, 2, 3 и 6 и член 61 став (1) од Законот за возила („Службен весник на Република Македонија” бр.140/08, 53/11, 123/12, 70/13 и 164/13), министерот за економија донесе

П РА В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ЕДИНЕЧНО ОДОБРУВАЊЕ НА ВОЗИЛО****Член 1**

Во Правилникот за единечно одобрување на возило „Службен весник на Република Македонија” бр.16/10, 62/10, 105/10, 13/11, 39/11, 169/11, 185/11, 84/12, 132/12, 153/12, 59/13 и 138/13), Табела 1 од Прилогот II се заменува со нова Табела 1 која е дадена во Прилог и е составен дел на овој правилник.“

Член 2

Во период од влегувањето во сила на овој правилник до 31 мај 2014 година, постапката за единечно одобрување за половни возила од категорија М₂ и М₃ ќе се врши согласно техничките барања дадени во Прилог XXVI кој е составен дел на овој правилник, во кој се содржани техничките спецификации и еквивалентните со нив правилници на ЕСЕ за возила.“

Член 3

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 25-26/5
4 февруари 2014 година
Скопје

Министер
за економија,
Ваљон Сараќини, с.р.

Прилог

Табела 1

1	2	3	4	5	6	7
ТСВ Техничка спецификација	Содржина на техничката спецификација	ЕЦЕ Правилни к	ЕЕЦ Директива (основна) барана	Датум на стапување на колона 3, колона 4		Категорија на возилата
				За нови	За половни	
ТСВ 101	За дозволено ниво на бучава и за издувниот систем на моторните возила	R 51/02	(70/157); 96/20, 99/101	01.10.1998	01.10.1998	M, N
ТСВ 102	За мерките против загадувањето на воздухот со емисијата од моторните возила	R 83/05	(70/220); 98/69, 98/77	01.10.2008	01.10.2008	M, N Фаза А
		R 103/00	99/102, 2001/1, 2001/100	01.10.2001	01.10.2012	Фаза В
ТСВ 103	За резервоарот за гориво и за уредите за заштита од подлетување од назад за моторните возила и нивните приколки	R 34/01 R 58/01	(70/221); 97/19 (70/221); 81/333, 97/19 2000/8	01.10.2004 15.01.1988	01.10.2007 15.01.1988	M, N, O
ТСВ 104	За просторот за поставување на регистарските табели и прицврстувањето на задните регистарски табели на моторните и приклучните возила	-	(70/222)	01.10.2012	01.10.2012	M, N O
ТСВ 105	За системите за управување за моторните возила и нивните приколки	R 79/01	(70/311); 92/62, 99/7	01.10.2002	01.10.2005	M, N, O
ТСВ 106	За вратите на моторните возила	R 11/02	(70/387); 70/387, 70/389, 98/90	17.12.1983	17.12.1983	M□, N
ТСВ 107	За уредот за звучна сигнализација на моторните возила	R 28/00	(70/388); 70/388, 87/354	01.04.1985	01.04.1985	M, N
ТСВ 108	За уредите за посредно гледање кај моторните возила и нивното вградување	R 46/01	(71/127); 88/321	01.10.2001	01.10.2001	M, N
ТСВ 109	За кочење на моторните и приклучните возила	R 13/09 R 13H/00 R 90/01	(71/320); 98/12 (98/12); 98/12, 2002/78	01.10.2002 01.10.2004 01.10.2001	01.10.2007 01.10.2007 01.10.2001	M, N, O
ТСВ 110	Електромагнетна компатибилност кај возилата	R 10/02	(72/245); 95/54, 97/24	01.10.2002	01.10.2007	M, N, O

TCB 111	За мерките против емисијата на загадувачите од дизел моторите, што се употребуваат во возилата (чадење)	R 24/03	(72/306); 89/491,97/20	05.01.1985	05.01.1985	M, N
TCB 112	За внатрешната опременост на моторните возила	R 21/01	(74/60); 78/632,2000/4	20.07.1991	20.07.1991	M□
TCB 113	За уредите за заштита од неовластена употреба на моторните возила	R 18/02 R 97/01 R 116/00	(74/61); 95/56 (74/61); 95/56	01.10.2002 01.10.2004 01.10.2008	01.10.2004 01.10.2007 01.10.2012	M, N
TCB 114	За однесувањето на механизмот за управување на возилото во случај на удар	R 12/03	(74/297); 91/662	01.10.2004	01.10.2005	M□, N□
TCB 115	За седиштата, нивните прицврстувачи и наклоните за глава во моторните возила	R 17/06 R 17/07	(74/408); 96/37	01.10.2002 01.10.2004	01.10.2004 01.10.2005	M, N
TCB 116	За надворешните испакнати делови на моторните возила	R 26/01 R 26/02	(74/483); 79/488	17.12.1983 01.10.2002	17.12.1983 01.10.2004	M□
TCB 117	За степенот на пренос за возење на назад и за брзиномерот кај моторните возила	R 39/00	(75/443); 75/443, 97/39	05.01.1985	05.01.1985	M, N
TCB 118	За пропишаните табели и ознаки за моторните и приклучните возила и нивното поставување и начина на прицврстување	-	(76/114); 78/507	01.10.2012	01.10.2012	M, N, O
TCB 119	За приклучоците на сигурносните појаси кај моторните возила	R 14/04	(76/115); 96/38	01.10.2004	01.10.2007	M, N
TCB 120	За вградување на светлосните и светлосно сигналните уреди на моторните и приклучните возила	R 48/02	(76/756); 97/28	01.10.2002	01.10.2007	M, N, O
TCB 121	За катадиоптерите за моторни и приклучни возила	R 3/02	(76/757); 76/757, 97/29	25.07.1969	25.07.1969	M, N, O
TCB 122	За габаритните светла, предните и задните позициони светла, стоп светла, светла за дневно возење и бочните светла за означување за моторните и приклучните возила	R 7/02 R 87/00 R 91/00	(76/758); 97/30 (97/30); 97/30 (97/30); 97/30	01.10.2000 01.10.2012 01.10.2012	01.10.2000 01.10.2012 01.10.2012	M, N, O M, N M, N, O
TCB 123	За покажувачите на правец кај моторните возила и нивните приколки	R 6/01	(76/759); 89/277,99/15	25.07.1969	25.07.1969	M, N, O

TCB 124	За светлата за осветлување на задната регистарска таблица за моторните возила и нивните приколки	R 4/00	(76/760); 76/760, 97/31	25.07.1969	25.07.1969	M, N, O
TCB 125	За главните светла на моторни возила, кои функционираат како долго и/или соборено светло и за извори на светлина (светилки со вжарено влакно и друго) кои се употребуваат во одобрените светлосни единици кај моторните и нивните приклучни возила	R 1/01 R 5/02 R 8/04 R 20/02 R 112/00 R 37/03 R 98/00 R 99/00	(76/761); 89/517,99/17 (76/761); 89/517,99/17 (76/761); 89/517,99/17 (76/761); 89/517,99/17 (76/761); 89/517,99/17 (76/761); 99/17 (76/761); 99/17	15.04.1962 25.07.1969 25.07.1969 01.10.2007 01.10.2007 14.06.1983 01.10.2001 01.10.2001	15.04.1962 25.07.1969 25.07.1969 01.10.2008 01.10.2012 14.06.1983 01.10.2007 01.10.2007	M, N
TCB 126	За предните светла за магла на моторните возила	R 19/02	(76/762); 87/354,99/18	01.10.2007	01.10.2008	M, N
TCB 127	За уредите за влечење на моторни возила	-	(77/389); 96/64	01.10.2012	01.10.2012	M, N
TCB 128	За задните светла за магла за моторни и за приклучни возила	R 38/00	(77/538); 89/518, 99/14	24.07.1983	24.07.1983	M, N, O
TCB 129	За светлата за возење назазад	R 23/00	(77/539); 87/354,97/32	24.07.1983	24.07.1983	M, N, O
TCB 130	За паркирни светла за моторни возила	R 77/00	(77/540); 77/540, 99/16	01.10.2001	01.10.2001	M, N
TCB 131	За сигурносните појаси и системите за задржување на патниците кај моторните возила	R 16/04 R 44/03	(77/541);90/628,96/36, 2000/3 (2000/3)	27.08.1976 01.10.2001	27.08.1976 01.10.2008	M, N
TCB 132	За видното поле на возачите на моторни возила	-	(77/649); 88/366, 90/630	01.10.2012	01.10.2012	M□
TCB 133	За означување (идентификација) на командите, контролните светла и покажувачите	R 121/00	(78/316); 93/91	01.10.2007	01.10.2012	M, N
TCB 134	За системите за одмрзнување и за одмаглување на застаклените површини кај моторните возила	-	(78/317)	01.10.2012	01.10.2012	M□
TCB 135	За системите за бришење и миеење на ветробранско стакло	-	(78/318); 94/68	01.10.2012	01.10.2012	M□
TCB 136	За системите за греење на моторните и приклучните возила	R 122/00	(2001/56); 2001/56	01.10.2008	01.10.2012	M, N, O
TCB 137	За штитници на тркалата на возилата (за калниците на тркалата)	-	(78/549); 94/78	01.10.2012	01.10.2012	M, N, O

TCB 138	За наслоните за глава на седиштата на моторни возила	R 25/03 R 25/04	(78/932)	17.12.1983 01.10.2002	17.12.1983 01.10.2004	M□
TCB 139	За емисијата на јаглерод диоксид и потрошувачката на гориво на моторните возила	R 101/00 R 84/00	(80/1268);93/116,99/100, 2004/3	01.10.2001	01.10.2001	M□, N□
TCB 140	За силината на моторот кај моторните возила	R 85/00	(80/1269); 89/491	01.10.2001	01.10.2001	M, N
TCB 141	За мерките кои треба да се преземат за емисијата на издувни гасови и цврсти честички од дизел моторите кои се користат во возилата, и емисијата на издувни гасови од моторот со палење со искра, кои како гориво употребуваат природен гас или течен нафтен гас и се користат во возила	R 49/03	(88/77); 99/96,2001/27	01.10.2006 01.10.2012	01.10.2008 01.10.2012	M, N Фаза А Фаза В
TCB 142	За бочна заштита на возилата (странични штитници)	R 73/00	(89/297)	01.10.2001	01.10.2001	N□, N□, O□, O□
TCB143	За системите за спречување на прскање од тркалата за одредени категории моторни возила и нивните приколки	-	(91/226)	01.10.2012	01.10.2012	N□>7,5t, N□, O□, O□
TCB 144	За масите и димензиите на моторните возила од категоријата M ₁	-	(92/21); 95/48	01.10.2012	01.10.2012	M□
TCB 145	За сигурносните стакла и материјалите за застаклување кај моторните и приклучните возила	R 43/00	(92/22); 92/22, 2001/92	22.12.1985	22.12.1985	M, N, O
TCB 146	За пневматиците за моторни возила и нивните приколки и нивно вградување	R 30/02 R 54/00 R 64/00 R 117/00	(92/23); 92/23, 2001/43 (92/23); 92/23, 2001/43 (92/23); 92/23, 2001/43	17.08.1979 05.01.1985 01.10.2001 01.10.2007	17.08.1979 05.01.1985 01.10.2001 01.10.2012	M, N, O
TCB147	За уредите за ограничување на брзината или слични вградени системи за ограничување на брзината на возилата од определени категории	R 89/00	(92/6); 92/24, 2002/85 2004/11	01.10.2000	01.10.2000	M□, N□, N□
TCB 148	За определување на масите и димензиите на одредени категории моторни возила и приколки	-	(97/27)	01.10.2012	01.10.2012	M□, M□, N, O

TCB 149	За надворешни издадени делови пред задниот сид на кабината на моторните возила од категорија N	-	(92/114)	01.10.2012	01.10.2012	N
TCB 150	За механички уред за спојување на моторните и приклучните возила	R 55/00 R 55/01	(94/20)	28.01.1990 01.10.2007	28.01.1990 01.10.2012	M, N, O
TCB 151	За однесување при горење на материјалите применети во внатрешната конструкција на одделни категории на моторните возила	R 118/00	(95/28)	01.10.2008	01.10.2012	M□
TCB 152	За посебните барања за автобусите кои имаат повеќе од осум седишта покрај возачкото седиште	R 36/03 R 52/01 R 107/01	(2001/85) (2001/85) (2001/85)	01.10.2008 01.10.2008 01.10.2006	01.10.2012 01.10.2012 01.10.2012	M□, M□
TCB 153	За заштита на лицата во моторните возила при член судир	R 94/01	(96/79); 96/79, 99/98	01.10.2012	01.10.2012	M□
TCB 154	За заштита на патниците во моторните возила во случај на бочен удар	R 95/01	(96/27)	01.10.2012	01.10.2012	M□, N□
TCB 156	За моторните возила и нивните приколки наменети за друмски превоз на опасни стоки	R 105/02	(98/91)	01.10.2004	01.10.2005	N, O
TCB 157	За заштита од подлетување од напред на моторните возила	-	(2000/40)	01.10.2012	01.10.2012	N□, N□
TCB 158	За заштита на пешаците и другите незаштитени учесници во патниот сообраќај пред и во случај на судир со моторно возило	-	(2003/102)	01.10.2012	01.10.2015	M□≤2,5t, N□≤2,5t
TCB 159	Одобрение на моторните возила во однос на нивната можност за повторна употреба, рециклирање и обновување	-	(2005/64)			M□, N□
TCB 160	Употреба на системи за предна заштита на моторните возила	-	(2005/66)			M□≤3,5t, N□
TCB 161	Емисии на уредите за климатизација во моторните возила	-	(2006/40)			M□, N□ (I)

ТСВ 162	Рампи за пристап на инвалидизирани лица кај нископодни автобуси		2001/85/ЕС Прилог VII	01.06.2014	01.06.2014	M□
	ЕЦЕ правилни					
	Триаголници за означување	R 27/03		01.10.2001		опрема
	Бришачи на светлата	R 45/01		01.10.2001	01.10.2001	M, N
	Замена на придушните системи	R 59/00	(70/157); 81/334, 84/424, 92/97, 96/20, 99/101	01.10.2001	01.10.2001	M□, N□
	Специјални светла за предупредување	R 65/00		01.10.2001	01.10.2001	M, N
	Возила со погон на течен нафтен гас	R 67/01		01.10.2006	01.10.2012	M, N
	Уреди за кусо спојување на возила	R 102/00		01.10.2001	01.10.2001	N□, N□, O□, O□
	Рефлектирачки ознаки за означување на тешки и долги возила и приколки	R 104/00		01.10.2001	01.10.2001	N□, N□, O□, O□
	Репарирани пневматици за моторни возила и нивни приколки	R 108/00		01.10.2007	01.10.2012	M□, O□, O2
	Репарирани пневма-тици за комерцијални возила и нивни приколки	R 109/00		01.10.2006	01.10.2012	N, O
	Возила со погон на компримиран земјен гас (КЗГ)	R 110/00		01.10.2007	01.10.2008	M, N
	Стабилност на возила цистерни во однос на превртување	R 111/00		01.10.2007	01.10.2008	N□, N□, O□, O□
	Замена на воздушни перничии	R 114/00		01.10.2007		M□, N□
	Специфични ТНГ и КЗГ уреди	R 115/00		01.10.2007		M, N
	Светла за завртување	R 119/00		01.10.2008	01.10.2012	M, N

Прилог XXVI

Листа на техничките спецификации, еквивалентните со нив правилници на ЕСЕ за половни возила од категорија M_2 и M_3

1	2	3	4
ТСВ техничка спецификација	Содржина на техничката спецификација	ЕСЕ Правилник	ЕЕС Директива (основна) барана
ТСВ 102	За мерките против загадувањето на воздухот со емисијата од моторните возила	R - 83/03	(70/220); 94/12
ТСВ 111	За мерките против емисијата на загадувачите од дизел моторите што се употребуваат во возилата (чад)	R - 24/02	(72/306); 89/491;
ТСВ 141	За мерките кои треба да се преземат за емисијата на издувни гасови и цврсти честички од дизел моторите кои се користат во возилата, и емисијата на издувни гасови од моторот со палење со искра, кои како гориво употребуваат природен гас или течен нафтен гас и се користат во возилата	R - 49/02 B	(88/77); 91/542B

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ 961.

Врз основа на член 42 став (2) од Закон за генетски модифицирани организми („Службен весник на Република Македонија“ бр.35/08 и 163/13), министерот за животна средина и просторно планирање, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ИНФОРМАЦИИТЕ КОИ МОЖАТ ДА ИЗОС- ТАНАТ ОД НОТИФИКАЦИЈАТА ЗА ПУШТАЊЕ НА ГМО ПРОИЗВОД НА ПАЗАРОТ *

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат информациите кои можат да изостанат од нотификацијата за пуштање на ГМО производ на пазарот.

Член 2

Нотификаторот во случаите определени во член 42 став (1) од Законот за генетски модифицирани организми може во нотификацијата за пуштање на ГМО производ на пазарот да не ги поднесе следните информации:

- Условите за пуштање на ГМО производот на пазарот заедно со посебните услови за користење и за ракување со ГМО;
- План за мониторинг на ГМО производ со предлог временски период во кој ќе се спроведува мониторингот, кој опфаќа и период по истекот на дозволата за пуштање на ГМО производи на пазар и
- Предложението пакување и обележување за ГМО производот.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-542/1
15 јануари 2014 година
Скопје

Министер за животна средина
и просторно планирање,
Абдилаќим Адеми, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО 962.

Врз основа на член 99, став 4 од Законот за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр.87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13 и 163/13), министерот за здравство во согласност со министерот за животна средина и просторно планирање, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ВИДОТ НА СТРУЧНАТА ПОДГОТОВКА, ОПРЕМАТА И ПРОСТОРНИТЕ УСЛОВИ КОИ ШТО ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВА И СТРУЧНОТО ПРАВНО ЛИЦЕ ЗА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ЕЛАБОРАТ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА ГРАНИЦИТЕ НА ЗАШТИТНИТЕ ЗОНИ, ЗАШТИТНИТЕ МЕРКИ И ДРУГИТЕ УСЛОВИ ЗА ВОДИТЕ НАМЕНЕТИ ЗА КОНСУМИРАЊЕ ОД СТРАНА НА ЧОВЕКОТ

Член 1

Со овој правилник се пропишува видот на стручната подготовка, опремата и просторните услови кои што треба да ги исполнува стручното правно лице за изготвување на елаборат за одредување на границите на заштитните зони, заштитните мерки и другите услови за водите наменети за консумирање од страна на човекот.

* Со овој правилник се врши усогласување со Директивата 2001/18/ЕЗ година на Европскиот Парламент и на Советот од 12 март 1996 година за намерно пуштање на генетски изменетите организми во животната средина, CELEX бр. 32001L0018

Член 2

Стручното правно лице кое изготвува елаборат за одредување на границите на заштитните зони, заштитните мерки и другите услови за водите наменети за консумирање од страна на човекот, треба да ги исполнува најмалку следните услови во однос на просторот, опремата и кадарот и тоа:

1. Просторни услови:
 - една просторија за работа од најмалку 16 м²,
 - една просторија за сместување и чување на опремата за работа на терен од најмалку 16 м², и
 - санитарен јазол со проточна топла и ладна вода.
- Деловниот простор треба да е приклучен на електрична и телефонска мрежа, со висина на просториите од најмалку 2,60 м и обезбедена природна и вештачка вентилација.
2. Опрема:
 - најмалку едно теренско возило и соодветна опрема за геоморфолошко мострирање на терен;
 - лабораторија за испитување на теренски примероци или склучен договор со овластена лабораторија;
 - компјутерска опрема со соодветна софтверска програма за изработка на елаборат;
 - соодветна опрема за печатење на елаборат (принтер, скенер и друго); и
 - работни бироа според бројот на вработени.
3. Стручен кадар:
 - најмалку еден вработен доктор на медицина со специјализација од областа на хигиената, со работно искуство најмалку три години;
 - најмалку еден вработен со високо образование или најмалку 240 кредити според ЕКТС од областа на биологијата – биохемиска физиолошка насока, биологија и хемија или еколошка насока, со најмалку три години работно искуство.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.11-1052/2
30 јануари 2014 година
Скопје

Министер за животна средина
и просторно планирање,
Абдилаќим Адеми,с.р.

Бр.08-835/1
21 јануари 2014 година
Скопје

Министер за здравство,
Никола Годоров,с.р

963.

Врз основа на член 99, став 2 од Законот за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр.87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13 и 163/13), министерот за здравство во согласност со министерот за животна средина и просторно планирање, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА СОДРЖИНАТА И НАЧИНОТ НА ИЗГОТВУВАЊЕ НА ЕЛАБОРАТ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НА ГРАНИЦИТЕ ЗА ЗАШТИТНИТЕ ЗОНИ, ЗАШТИТНИТЕ МЕРКИ И ДРУГИТЕ УСЛОВИ ЗА ВОДИТЕ НАМЕНЕТИ ЗА КОНСУМИРАЊЕ ОД СТРАНА НА ЧОВЕКОТ

Член 1

Со овој правилник се пропишува содржината и начинот на изготвување на елаборатот за одредување на границите на заштитните зони, заштитните мерки и другите услови, за водите наменети за консумирање од страна на човекот.

Член 2

Елаборатот за одредување на границите на заштитните зони, заштитните мерки и другите услови, за водите наменети за консумирање од страна на човекот од страна на овластено стручно правно лице (во поната-

мошниот текст „елaborат“) се изработува врз основа на извршени теренски увиди на предметното подрачје и постојни студии изработени од страна на овластени стручни правни лица.

Член 3

Елаборатот од член 3 на овој правилник ги содржи следните елементи:

1. Насловна страна;
2. Датум на изработка на елаборатот;
3. Општи податоци за проектот, нарачателот, изработувачот и учесниците во изработката; и
4. Содржина на елаборатот:
 - вовед;
 - законски одредби за заштитните зони за водите наменети за консумирање од страна на човекот;
 - користена документација;
 - геоморфолошки, геолошки и хидрогеолошки карактеристики на сливот: опис на хидрогеолошките услови: вид и дебелина на заштитните слоеви на аквиферот, капацитет за прочистување на аквиферот, правец и брзина на подземната или површинската вода во природни услови и во услови на користење на водата;
 - општи податоци за сливното подрачје (начин на користење и стопанисување со земјиштето од аспект на можно загадување на водата);
 - стопански активности во сливното подрачје, техничко решение на зафатот на изворот;
 - вид и штедрост на изворот, местоположба, технички податоци, црпено количество во последните години, резултати од лабораториска анализа на водата не постари од две години од акредитирана јавно здравствена установа;
 - мерки и начин на управување и заштита на заштитните зони;

- активности кои се забранети да се вршат во заштитните зони и влијанието на истите врз заштитните зони на водата наменета за консумирање од страна на човекот;

- предлог за воспоставување на заштитни зони;
- заклучоци и препораки; и
- карта со заштитни зони со размер 1:1000 и 1:25000 и обележување на: зоната 1 со црвена линија, зоната 2 со сина линија и зоната 3 со жолта линија што ќе претставува прилог на елаборатот.

Член 4

Елаборатот треба да содржи и детален опис на заштитните зони, местоположба на заштитните зони на водата наменета за консумирање од страна на човекот (општина, населба, град), географска широчина и географска должина на најоддалечените точки на заштитните зони на вода наменета за консумирање од страна на човекот (најсеверната точка, најјужната точка, најисточната и најзападната точка), површини на заштитни зони и локацијата на стопански, нестопански објекти и други активности.

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.11-1052/2
30 јануари 2014 година
Скопје

Министер за животна средина
и просторно планирање,
Абдилаќим Адеми,с.р.

Бр.08-835/1
21 јануари 2014 година
Скопје

Министер за здравство
Никола Тодоров,с.р

Службен весник

на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2014 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

contact@slvesnik.com.mk

ISSN 0354-1622

2014029

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

	Стр.
4. Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за одбегнување на двојното оданочување по однос на данокот од доход и данокот на капитал.....	2

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

4.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА БОСНА
И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ
ПО ОДНОС НА ДАНОКОТ ОД ДОХОД И ДАНОКОТ НА КАПИТАЛ**

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за одбегнување на двојното оданочување по однос на данокот од доход и данокот на капитал,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 3 февруари 2014 година.

Бр. 07-649/1
3 февруари 2014 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ ПО ОДНОС НА ДАНОКОТ ОД ДОХОД И ДАНОКОТ НА КАПИТАЛ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Босна и Херцеговина за одбегнување на двојното оданочување по однос на данокот од доход и данокот на капитал, потпишан во Сараево на 24 септември 2013 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, босански, хрватски, српски и англиски јазик гласи:

ДОГОВОР

МЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

**ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ ПО ОДНОС
НА ДАНОКОТ ОД ДОХОД И ДАНОКОТ НА КАПИТАЛ**

Владата на Република Македонија и

Советот на министри на Босна и Херцеговина

**со желба да склучат договор за одбегнување на двојното оданочување
по однос на данокот од доход и данокот на капитал,**

се договорија за следново:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 1

ЛИЦА НА КОИ СЕ ПРИМЕНУВА ДОГОВОРОТ

Овој договор ќе се применува на лицата кои се резиденти на едната или на двете држави договорнички.

Член 2

ДАНОЦИ НА КОИ СЕ ПРИМЕНУВА ДОГОВОРОТ

1. Овој договор ќе се применува на данокот од доход и данокот на капитал кои ги заведува државата договорничка или нејзините политички единици или локални власти, независно од начинот на кои тие се наплатуваат.

2. Под данок од доход и данок на капитал се сметаат сите даноци кои се воведуваат на вкупниот доход, или на целиот капитал, или на делови од доходот или од капиталот, вклучувајќи ги и даноците од отуѓување на подвижен или недвижен капитал, даноците на вкупните износи на платите или надоместоците кои ги исплатуваат претпријатијата, како и даноците на прираст на капиталот.

3. Постојните даноци на кои ќе се применува овој договор се:

- во Македонија:

- (а) персонален данок од доход;
- (б) данок од добивка;
- (в) данок на имот;

(во натамошниот текст “македонски данок”);

- во Босна и Херцеговина:

- (а) данок на доход од физички лица;
- (б) данок од добивка;
- (в) данок на имот;

(во натамошниот текст “босанскохерцеговски данок”).

4. Овој договор ќе се применува исто така и на секој ист или суштински сличен данок кој ќе се воведе по склучувањето на овој договор покрај или наместо постојните даноци. Надлежните органи на државите договорнички ќе ги соопштуваат една на друга сите значајни промени кои ги имаат извршено во нивните даночни закони.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

ОПШТИ ДЕФИНИЦИИ

1. За потребите на овој договор, освен ако во контекст на ова не се бара поинаку:

а) изразите “држава договорничка” и “друга држава договорничка” означуваат Македонија или Босна и Херцеговина, зависно од смислата;

б) изразот “Македонија” ја означува македонската територија, а употребен во географска смисла ја означува нејзината сувоземна (копнена) територија, нејзините внатрешни езерски води и езерски дна над кои има надлежност и има суверени права заради истражување, експлоатација, конзервирање и управување со природните богатства во согласност со своето внатрешно законодавство и меѓународното право;

в) изразот “Босна и Херцеговина” ја означува државата Босна и Херцеговина, територијата, територијалното море, како и прекуморските површини врз кои има јурисдикција и суверени права за целите на истражување, искористување, одржување и управување со природните ресурси, согласно меѓународната јурисдикција и меѓународното право;

г) изразот “политичка единица” во случајот на Босна и Херцеговина ги означува ентитетите: Федерација на Босна и Херцеговина и Република Српска и Брчко Дистрикт на Босна и Херцеговина;

д) изразот “државјанин” означува секое лице кое поседува државјанство на државата договорничка;

е) изразот “лице” означува секое физичко и правно лице и друштво на лица;

ж) изразот “друштво” означува секое правно лице или целина која се третира како правно лице за даночни цели;

з) изразот “претпријатие на државата договорничка” и “претпријатие на другата држава договорничка” означува претпријатие со кое управува резидент на државата договорничка и претпријатие со кое управува резидент од другата држава договорничка;

и) изразот “меѓународен сообраќај” означува секој превоз со брод, воздухоплов или друмско возило кој го врши претпријатие чие седиште на стварна управа се наоѓа во државата договорничка, освен ако бродот, воздухопловот или друмското возило се користи исклучиво помеѓу места кои се наоѓаат во другата држава договорничка;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

s) изразот “надлежен орган” означува:

- во Македонија, Министерството за финансии, односно негов овластен претставник;
- во Босна и Херцеговина, Министерството за финансии и трезор, односно негов овластен претставник;

2. Кога државата договорничка го применува овој договор во било кое време, секој израз кој што не е дефиниран со договорот ќе има значење, освен ако контекстот не бара поинаку, според законот на таа држава во тоа време кој се однесува на даноците на кои овој договор се применува. Секое значење според даночните закони на таа држава кои се во сила, има предност во однос на значењето кое на тој израз му го даваат другите закони на таа држава.

Член 4

РЕЗИДЕНТ

1. Изразот “резидент на државата договорничка”, за потребите на овој договор, означува секое лице, кое според законите на таа држава, подлежи на оданочување во таа држава, политичка единица или локална власт, по основ на живеалиште, престојувалиште, место на основање, седиште на управување, или друг критериум од слична природа. Меѓутоа, овој израз не вклучува лица кои подлежат на оданочување само за доходот од извори во таа држава или за имотот кој се наоѓа во таа држава.

2. Кога според одредбите на ставот 1, физичко лице е резидент на двете држави договорнички, неговиот статус се определува на следниот начин:

а) ќе се смета дека е резидент само на државата во која има постојано место на живеење; ако има постојано место на живеење во двете држави, ќе се смета дека е резидент само на државата со која неговите лични и економски врски се потесни (средиште на животни интереси);

б) доколку не може да се определи државата во која има средиште на животни интереси, или ако ни во една држава договорничка нема постојано место на живеење, ќе се смета дека е резидент само на државата во која има вообичаено место на живеење;

в) ако има вообичаено место на живеење во двете држави договорнички или нема ниту во една од нив, ќе се смета дека е резидент на државата чиј е државјанин;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

г) ако е државјанин на двете држави или на ниедна од нив, надлежните органи на државите договорнички ќе го решат прашањето по пат на заеднички договор.

3. Кога, во согласност со одредбите на ставот 1, лицето, освен физичкото, е резидент на двете држави договорнички, се смета дека е резидент на државата во која се наоѓа седиштето на неговата стварна управа.

Член 5

ПОСТОЈАНА ДЕЛОВНА ЕДИНИЦА

1. Изразот “постојана деловна единица” за потребите на овој договор, означува постојано место на активност преку кое претпријатието го врши потполно или делумно своето работење.

2. Изразот “постојана деловна единица” означува особено:

а) седиште на управата;

б) филијала;

в) деловница;

г) фабрика;

д) работилница; и

ѓ) рудник, извор на нафта или гас, каменолом или друго место на искористување на природните богатства.

3. Градежните локалитети, градењето, монтажата или инсталационите проекти или надзорот во врска со тие активности, претставуваат постојана деловна единица, само доколку градењето или активностите траат подолго од дванаесет месеци.

4. По исклучок на претходните одредби на овој член, под израз “постојана деловна единица” не се подразбира:

а) користењето на објектите исклучиво со цел за складирање, изложување или испорака на добра или стоки кои му припаѓаат на претпријатието;

б) одржување на залихи на добра или стоки кои му припаѓаат на претпријатието исклучиво со цел за складирање, изложување или испорака;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

в) одржување на залихи на добра и стоки кои му припаѓаат на претпријатието исклучиво со цел да бидат преработени од друго претпријатие;

г) одржување на утврденото деловно место на работење исклучиво со цел за купување на добра или стоки или за прибирање на информации за претпријатието;

д) одржување на утврденото деловно место исклучиво со цел за рекламирање, давање информации, вршење на научно-истражувачки или слични активности кои имаат подготвителен или помошен карактер за претпријатието;

е) одржување на утврденото деловно место исклучиво со цел за вршење на активностите наведени во точките од а) до д) од овој став, доколку целокупната активност на утврдената деловна база што ќе настане од оваа комбинација е од подготвителен или помошен карактер.

5. По исклучок на одредбите од став 1 и 2 од овој член, кога лице - освен застапник со независен статус на кого се применува одредбата од ставот 6 од овој член, делува во име на претпријатие и има и вообичаено користи во државата договорничка овластување да склучува договори во име на претпријатието, ќе се смета дека тоа претпријатие има постојана деловна единица во таа држава во поглед на сите активности кои тоа лице ги презема за претпријатието, освен ако активностите на тоа лице се ограничени на активностите наведени во ставот 4 од овој член, кои доколку би се вршеле преку утврденото деловно место, не би го правеле тоа утврдено деловно место како постојана деловна единица согласно одредбите на тој став.

6. Не се смета дека претпријатието има постојана деловна единица во другата држава договорничка само поради тоа што во таа држава ги врши своите активности преку посредник, генерален комисионер застапник или друг претставник со самостоен статус, ако овие лица делуваат во рамките на своите редовни деловни активности.

7. Фактот што едно друштво кое е резидент на државата договорничка контролира или е под контрола на друштво кое е резидент на другата држава договорничка, или кое го врши работењето во таа друга држава (било преку постојана деловна единица или на друг начин), само по себе не значи дека едно друштво може да постане постојана деловна единица на другото друштво.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 6

ДОХОД ОД НЕДВИЖЕН ИМОТ

1. Доходот кој резидент на државата договорничка го остварува од недвижен имот (вклучувајќи го и доходот од земјоделство и шумарство) кој се наоѓа во другата држава договорничка ќе се оданочи во таа друга држава.

2. Изразот “недвижен имот” го има истото значење како во законите на државата договорничка во која се наоѓа предметниот имот. Овој израз во секој случај ги опфаќа и придружните добра кои му припаѓаат на недвижниот имот, сточниот фонд и опремата која се користи во земјоделството и шумарството, правата на кои се применуваат општите одредби за сопственоста на земјиштето, плодоуживање на недвижностите и правата на променливите или постојаните плаќања како надоместок за работата, или за правото да се извршува работата, на минералните наоѓалишта, изворите и другите природни богатства. Бродовите, воздухопловите и друмските возила нема да се сметаат за недвижен имот.

3. Одредбите од ставот 1 ќе се применуваат на доходот кој ќе се оствари од непосредно користење, изнајмување или друг начин на користење на недвижниот имот.

4. Одредбите од ставовите 1 и 3 ќе се применуваат и на доходот од недвижниот имот на претпријатијата и на доходот од недвижен имот кој се користи за вршење на самостојна лична дејност.

Член 7

ДОБИВКА ОД ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТ

1. Добивката на претпријатието на државата договорничка ќе се оданочува само во таа држава, освен во случај кога претпријатието врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која се наоѓа таму. Ако претпријатието врши дејност според горенаведениот начин, добивките на претпријатието можат да се оданочуваат во другата држава, но само за оној износ кој и се припишува на таа постојана деловна единица.

2. Во зависност од одредбите од ставот 3 од овој член, кога претпријатието на државата договорничка врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која таму се наоѓа, во секоја држава договорничка на таа постојана деловна единица и се припишува добивката која би можела да се оствари доколку би била одвоено и посебно претпријатие кое врши иста или слична дејност под исти или слични услови и

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 9

АСОЦИЈАЦИЈА НА ПРЕТПРИЈАТИЈА**1. Кога**

а) претпријатие на државата договорничка учествува непосредно или посредно во управувањето, контролата или капиталот на претпријатието на другата држава договорничка, или

б) исти лица учествуваат непосредно или посредно во управувањето, контролата или капиталот на претпријатието на државата договорничка и на претпријатието на другата држава договорничка,

и ако и во двата случаи, помеѓу тие две претпријатија во нивните трговски или финансиски односи се создадени или наметнати услови различни од условите кои би биле создадени помеѓу самостојни претпријатија, добивката која би настанала за едно од претпријатијата, кога не би постоеле тие услови, или поради тие услови не настанала, може да биде вклучена во добивката на тоа претпријатие и соодветно оданочена.

2. Кога државата договорничка ја вклучува во добивката на претпријатието од таа држава - и ја оданочува соодветно - добивката за која претпријатието од другата држава договорничка било оданочено во таа држава, а вклучената добивка од првспоменатата држава ќе се смета дека е добивката која би била остварена од претпријатието од првспоменатата држава ако условите создадени помеѓу двете претпријатија се како помеѓу самостојни претпријатија, тогаш таа друга држава ќе направи соодветно прилагодување на износот на данокот утврден на таа добивка. При одредувањето на ваквото прилагодување, ќе се води сметка и за другите одредби од овој договор и доколку е потребно надлежните органи на државите договорнички ќе се консултираат една со друга.

Член 10

ДИВИДЕНДИ

1. Дивидендите кои ги исплатува друштво кое е резидент на државата договорничка на резидентот на другата држава договорничка ќе се оданочуваат во таа држава.

2. Меѓутоа, таквите дивиденди можат да се оданочат и во државата договорничка чиј резидент е друштвото кое ги исплатува дивидендите во согласност со законите на таа држава, но ако примателот е стварен корисник на тие дивиденди, така обложениот данок не може да надмине повеќе од:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

како да делувала потполно самостојно од претпријатието чија е постојана деловна единица.

3. При утврдување на добивката на постојаната деловна единица, како одбитоци се признаваат трошоците кои се извршени за потребите на постојаната деловна единица, вклучувајќи ги и трошоците на управување и општите административни трошоци, било во државата во која се наоѓа постојаната деловна единица или на друго место.

4. Доколку е вообичаено во државата договорничка добивката која се припишува на постојаната деловна единица да се одредува врз основа на распределбата на вкупната добивка на претпријатието на неговите посебни делови, одредбата од ставот 2 од овој член не ја спречува таа држава договорничка со таквата вообичаена распределба да ја одреди добивката која се оданочува. Усвоениот метод на распределба треба да биде таков што резултатот ќе биде во согласност со начелата кои се содржани во овој член.

5. Добивката нема да и се припише на постојаната деловна единица ако таа само купува добра или производи за претпријатието.

6. За потребите на претходните ставови од овој член, добивката која се припишува на постојаната деловна единица се определува со ист метод од година во година, освен ако постои оправдана и доволна причина да се постапи поинаку.

7. Кога добивката ги опфаќа поделните приходи кои се регулираат со посебни членови од овој договор, одредбите од овој член не влијаат на одредбите на тие членови.

Член 8

МЕЃУНАРОДЕН СООБРАЌАЈ

1. Добивката остварена од работење во меѓународен сообраќај со бродови, воздухоплови или друмски возила, ќе се оданочи само во државата договорничка во која се наоѓа седиштето на стварната управа на претпријатието.

2. Ако седиштето на стварната управа на претпријатието кое се занимава со поморски сообраќај се наоѓа на брод, тогаш се смета дека тоа се наоѓа во државата договорничка во која се наоѓа матичното пристаниште на бродот, или, ако не постои такво матично пристаниште, тогаш се смета дека се наоѓа во државата договорничка во која корисникот на бродот е резидент.

3. Одредбите од ставот 1 се применуваат и на добивката остварена од учество во пул, заедничко вложување или меѓународна деловна единица.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

а) 5 проценти од бруто износот на дивидендите ако стварниот корисник е друштво (исклучувајќи го партнерството), кое држи непосредно најмалку 25 проценти од капиталот на друштвото кое ги исплатува дивидендите;

б) 15 проценти од бруто износот од дивидендите во сите други случаи.

Одредбите на овој член не влијаат на оданочувањето на добивката на друштвото од која дивидендите се исплатуваат.

3. Изразот “дивиденди”, употребен во овој член ја означува добивката од акции или други права на учество во добивката кои не се побарувања на долгови, како и доходот од други корпоративни права кои по однос на оданочувањето имаат ист третман како и доходот од акциите според законите на државата чиј резидент е друштвото кое врши распределба.

4. Одредбите од ставовите 1 и 2 од овој член нема да се применуваат ако стварниот корисник на дивидендите, резидент на државата договорничка, врши дејност во другата држава договорничка чиј резидент е друштвото кое ги исплатува дивидендите преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава, или врши во таа друга држава самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа во таа држава, а правото по однос на кое дивидендите се платени е стварно поврзано со таквата постојана деловна единица или постојана база. Во тој случај соодветно ќе се применуваат одредбите на член 7 или 14 од овој Договор.

5. Кога друштвото кое е резидент на државата договорничка остварува добивка или доход од другата држава договорничка, другата држава не може да воведо данок на дивидендите кои ги исплатува тоа друштво, освен ако тие дивиденди се исплатени на резидентот на другата држава или ако правото врз основа на кое се исплаќаат дивидендите е стварно поврзано со постојана деловна единица или постојана база која се наоѓа во таа друга држава, ниту нераспределената добивка на друштвото да ја оданочува со данок на нераспределените добивки на друштвото, дури и ако дивидендите се исплатени или нераспределената добивка потполно или делумно се состои од добивката или доходот кои настанале во таа друга држава.

Член 11

КАМАТА

1. Каматата која настанува во државата договорничка, а исплатена на резидентот од другата држава договорничка се оданочува во таа друга држава.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Меѓутоа, оваа камата може исто така да биде оданочена и во државата договорничка во која настанува, во согласност со законите на таа држава, но ако примателот е стварен корисник на каматата, така обложениот данок не може да надмине 10 проценти од вкупниот износ на каматата. Надлежните органи на државите договорнички ќе се договараат за начинот на примената на ова ограничување.

3. Изразот “камата” употребен во овој член означува доход од побарувања на секаков вид долг, независно од тоа дали се обезбедени со хипотека и дали на основа на нив се стекнува право на учество во добивката на должникот, и посебно на хартии од вредност на владата и доход од обврзници или други видови на обврзници, вклучувајќи ги и премиите и наградите на тие хартии од вредност или обврзници. Казнените камати платени за задоцнети плаќања не се сметаат за камати за потребите на овој член.

4. Одредбите на ставовите 1 и 2 од овој член нема да се применуваат ако стварниот корисник на каматата - резидент на државата договорничка го врши своето работење во другата држава договорничка во која настанала каматата, преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава или врши во таа друга држава самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа во таа држава, а побарувањето на долгот на кое се плаќа камата е стварно поврзано со таа постојана деловна единица или постојана база. Во тој случај соодветно се применуваат одредбите на член 7 или 14 од овој договор.

5. Ќе се смета дека каматата настанала во државата договорничка кога исплатувачот е самата држава, политичките единици, локалните власти, или резидентот на таа држава. Меѓутоа, кога лицето кое плаќа камата, без оглед на тоа дали е резидент на државата договорничка или не, има во таа држава договорничка постојана деловна единица или постојана база во врска со која се јавува задолжувањето на кое се плаќа камата, а таквата камата се исплаќа на товар на постојаната деловна единица, или постојаната база, ќе се смета дека таквата камата настанува во државата договорничка во која постојаната деловна единица или постојана база се наоѓа.

6. Кога износот на каматата поради посебните односи помеѓу исплатувачот и стварниот корисник на каматата или помеѓу нив и трето лице, имајќи го во вид побарувањето на долгот за кој таа се плаќа, го надминува износот кој би бил договорен помеѓу исплатувачот и стварниот корисник, при непостоење на такви односи, одредбите од овој член ќе се применуваат само на последно споменатиот износ. Во таков случај, вишокот на платениот износ ќе се оданочи согласно со законите на секоја држава договорничка, при што ќе се земат во предвид и другите одредби од овој договор.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 12

ПРИХОДИ ОД АВТОРСКИ ПРАВА

1. Приходите од авторски права кои настануваат во државата договорничка а се исплатуваат на резидент на другата држава договорничка ќе се оданочуваат во таа друга држава.

2. Меѓутоа, овие приходи од авторски права можат да се оданочат и во државата договорничка во која се настанале и во согласност со законите на таа држава, но ако примателот е стварен корисник на приходите од авторски права, така обложениот данок не може да го надминува износот од 10 проценти од бруто износот на примањата од авторски права. Надлежните органи на државите договорнички ќе се договараат за начинот на примената на ова ограничување.

3. Изразот “примања од авторски права” употребен во овој член, означува плаќање на било кој вид примање за користење, или право на авторско право за книжевно, уметничко или научно дело, вклучувајќи ги кинематографските филмови и филмовите или лентите за телевизија и радио, патенти, заштитни знаци, дизајни или модели, планови, тајни формули или постапка, или за користење на, или право на користење на индустриска, комерцијална или научна опрема, или за информации во врска со индустриските, комерцијалните или научните искуства.

4. Одредбите од ставовите 1 и 2 од овој член нема да се применуваат ако стварниот корисник на примањата од авторски права - резидент на државата договорничка, го врши работењето во другата држава договорничка во која примањата од авторски права се остварени, преку постојана деловна единица која се наоѓа таму, или во таа друга држава врши самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа во таа друга држава, а правото или имотот врз основа на кои се плаќаат примањата од авторски права се стварно поврзани со таа постојана деловна единица или постојана база. Во тој случај соодветно ќе се применуваат одредбите на член 7 или 14 од овој договор.

5. Се смета дека примањата од авторски права се остварени во државата договорничка кога исплатувачот е самата држава, политичките единици, локалните власти или резидент на таа држава. Меѓутоа, кога лицето кое ги плаќа примањата од авторски права, без оглед дали е резидент на државата договорничка или не, има во државата договорничка постојана деловна единица или постојана база во врска со која се појавува обврска за плаќање на примања од авторски права, а тие авторски права паѓаат на товар на таа постојана деловна единица или постојана база, се смета дека тие примања од авторски права се создадени во државата договорничка во која постојаната деловна единица или постојана база се наоѓа.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

6. Кога, поради посебниот однос помеѓу исплатувачот и стварниот корисник на авторските права, или помеѓу нив двајцата и трето лице, платениот износ по основа на примања од авторски права, земајќи го предвид користењето, правото или информацијата за кои таа се плаќа, го надминува износот кој би бил договорен помеѓу исплатувачот и стварниот корисник доколку таков однос не би постоел, одредбите од овој член ќе се применуваат само на последно споменатиот износ. Во тој случај вишокот на платениот износ ќе се оданочува согласно законите на секоја држава договорничка, земајќи ги предвид и другите одредби од овој договор.

Член 13

КАПИТАЛНИ ДОБИВКИ

1. Добивката која ќе ја оствари резидент на држава договорничка од отуѓување на недвижен имот наведен во членот 6, а кој се наоѓа во другата држава договорничка ќе се оданочи во таа друга држава.

2. Добивката од отуѓување на подвижен имот кој сочинува дел од имотот за работење на постојаната деловна единица која претпријатието од државата договорничка ја има во другата држава договорничка или од подвижниот имот кој припаѓа на постојаната база која е на располагање на резидентот на државата договорничка во другата држава договорничка со цел за вршење на самостојни лични услуги, вклучувајќи ја и добивката од отуѓување на таа постојана деловна единица (сама или заедно со целото претпријатие) или од таквата постојана база, може да се оданочуваат во таа друга држава.

3. Добивката остварена од продажба на бродови, воздухоплови или друмски возила кои се користат во меѓународниот сообраќај, или од подвижен имот кој е во врска со работењето на тие бродови, воздухоплови или друмски возила, ќе се оданочуваат само во државата договорничка во која се наоѓа седиштето на стварната управа на претпријатието.

4. Приходите од отуѓување на друг имот освен наведениот во ставовите од 1, 2 и 3 од овој член ќе се оданочуваат само во државата договорничка во која лицето кое отуѓува имот е резидент.

Член 14

САМОСТОЈНИ ЛИЧНИ УСЛУГИ

1. Доходот кој го остварил резидент на државата договорничка од вршење на професионални услуги и други активности од самостоен карактер, ќе се оданочуваат само во таа држава, освен ако

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

а) тој има постојана база која редовно му е на располагање во другата држава договорничка за вршење на своите активности. Во тој случај, само од доходот кој се припишува на таа постојана база може да се оданочува во таа друга држава договорничка; или

б) неговиот престој во другата држава договорничка е за период или периоди кои изнесуваат или надминуваат вкупно 183 дена во односната фискална година; во тој случај само делот од доходот кој е остварен од неговите активности извршени во другата држава договорничка може да се оданочи во таа друга држава.

2. Изразот “професионални услуги” посебно ги опфаќа самостојните научни, литературни, уметнички, образовни или наставни активности, како и самостојните активности на лекарите, адвокатите, инженерите, архитектите, стоматолозите и сметководителите.

Член 15

ЛИЧНИ ПРИМАЊА ОД РАБОТЕН ОДНОС

1. Во зависност од одредбите на членовите 16, 18, 19, 20 и 21 од овој договор, платите, надниците и другите слични примања кои произлегуваат од работен однос остварени од резидент на државата договорничка, ќе се оданочуваат само во таа држава, освен во случаи кога вработувањето се извршува во другата држава договорничка. Ако вработувањето е извршено така, таквите примања кои се остваруваат таму, ќе се оданочуваат во таа друга држава.

2. По исклучок од одредбите на став 1 од овој член, примањата кои резидентот на едната држава договорничка ги остварува од работен однос во другата држава договорничка ќе се оданочуваат само во провоспоменатата држава ако:

а) примателот престојува во другата држава договорничка во период или периоди кои вкупно не надминуваат 183 дена во период од дванаесет месеци, кој период започнува или завршува во односната фискална година, и

б) примањето е платено од страна, или во име на работодавачот кој не е резидент на другата држава, и

в) примањата не паѓаат на товар на постојаната деловна единица или постојана база која работодавачот ја има во другата држава.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. По исклучок на претходните одредби од овој член, примањата остварени по основ на вработување на брод, воздухоплов, или друмско возило во меѓународен сообраќај, можат да се оданочат во државата договорничка во која се наоѓа седиштето на стварната управа на претпријатието.

Член 16

НАДОМЕСТОЦИ НА ДИРЕКТОРИ

Надоместоците и другите слични примања кои ги остварува резидент на државата договорничка во својство на член на одбор на директори на друштво кое е резидент на другата држава договорничка, ќе се оданочува во таа друга држава.

Член 17

УМЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ

1. По исклучок на одредбите од членовите 14 и 15, доходот остварен од резидент на државата договорничка преку лично вршење на дејност како изведувач како што е театарски, филмски, радио или телевизиски уметник, или музичар, или спортист во другата држава договорничка ќе се оданочи во таа друга држава.

2. Кога доходот од лично извршени активности на изведувачот или спортистот не му припаѓа лично на изведувачот или спортистот но на друго лице, тој доход, по исклучок на одредбите од член 7, 14 и 15 од овој договор, ќе се оданочува во државата договорничка во која активностите на изведувачот или спортистот се извршени.

3. По исклучок од одредбите од став 1 и 2 од овој договор, доходот остварен од резидент на државата договорничка од негови лични активности како изведувач или спортист ќе се оданочат само во таа држава ако активностите се изведуваат во другата држава договорничка во рамките на културна или спортска програма за размена одобрена од двете држави договорнички.

Член 18

ПЕНЗИИ

:
Согласно со ставот 2 од членот 19 од овој договор, пензиите и другите слични примања платени на резидент на државата договорничка, по основ на минат работен однос, ќе се оданочуваат само во таа држава.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 19

ДРЖАВНА СЛУЖБА

1.а) Платите, надоместоците и другите слични примања, поинакви од пензиите кои ги исплаќа државата договорничка, политичките единици или нејзината локална власт на физичко лице по основа на услуги направени на државата договорничка или на нејзините единици или локална власт ќе се оданочуваат само во таа држава.

б) Меѓутоа, таквите плати, надоместоци и другите слични примања ќе се оданочуваат само во другата држава договорничка доколку услугите се извршени во таа држава, а физичкото лице е резидент на таа држава кој:

(1) е државјанин на таа држава, или

(2) не станал резидент на таа држава само поради вршење на тие услуги.

2. а) Пензијата која ја плаќа државата договорничка или политичките единици или од нејзината локална власт на физичко лице за услуги направени на државата договорничка или на нејзините единици или локална власт, ќе се оданочува само во таа држава.

б) Меѓутоа, таквата пензија ќе се оданочува само во другата држава договорничка ако физичкото лице е резидент или државјанин на таа држава.

3. Одредбите на членовите 15, 16, 17 и 18 од овој договор ќе се применуваат на платите, надоместоците и другите слични примања, и на пензиите исплатени во врска со вршење на дејност од страна на државата договорничка, политичките единици или локалната власт.

Член 20

СТУДЕНТИ

1. Студент или лице на стручна обука, кој непосредно пред посетата на државата договорничка бил или е резидент на другата држава договорничка и кој престојува во првспоменатата држава само поради своето образование или обука, не плаќа данок во таа држава на средствата кои ги добива за издржување, образование или обука ако тие средства се од извори надвор од таа држава.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Студент или лице на стручна обука од став 1 има право на исти изземања, ослободувања или намалувања на данокот на помошта во пари, стипендии и примања од работен однос во текот на образованието или обуката, кои не се опфатени со став 1 од овој член, како и резидентите на државата договорничка во која престојува.

Член 21

ПРОФЕСОРИ И НАСТАВНИЦИ

1. Физичко лице кое престојува во државата договорничка заради одржување на предавања или вршење на истражувања на универзитет, вишо училиште, училиште или друг вид на призната образовна институција во таа држава и кој пред таа посета бил или е резидент на другата држава, ќе се ослободи од обврската за плаќање данок во првоспоменатата држава договорничка за примањата остварени од одржување на предавања или вршење на истражувања, за период не подолг од две години, од датумот на неговата прва посета за таа цел, доколку таквите примања ги остварил од извори надвор од таа држава.

2. Одредбите од ставот 1 на овој член не се применуваат за доходот од истражувачка работа, ако истражувачката работа не е преземена за јавен интерес, туку првенствено за личен интерес на одредено лице или повеќе лица.

Член 22

ДРУГИ ПРИХОДИ

1. Деловите од доходот на резидент на државата договорничка, без оглед каде се остварени, кои не се опфатени со претходните одредби од овој договор, ќе се оданочат само во таа држава.

2. Одредбите од ставот 1 од овој член не се применуваат на доходот, освен на доходот од недвижен имот дефиниран во ставот 2 од членот 6 од овој договор, ако примателот на тој доход - резидент на државата договорничка врши дејност во другата држава договорничка преку постојана деловна единица која се наоѓа во таа држава договорничка, или ако во таа друга држава врши самостојни лични услуги од постојана база која се наоѓа во таа држава, а правото или имотот врз основа на кои се исплаќа доходот се ефективно поврзани со постојаната деловна единица или постојаната база. Во тој случај, соодветно се применуваат одредбите на член 7 или 14 од овој договор.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 23

КАПИТАЛ

1. Капиталот кој се состои од недвижен имот од членот 6 од договорот кој го поседува резидент на државата договорничка а се наоѓа во другата држава договорничка, може да се оданочи во таа друга држава.

2. Капиталот кој се состои од подвижен имот кој претставува дел од имотот - наменет за работење на постојаната деловна единица која претпријатието на државата договорничка ја има во другата држава договорничка, или од подвижен имот кој и припаѓа на постојаната база која му е на располагање на резидентот на државата договорничка за вршење на самостојни лични услуги во другата држава договорничка, може да се оданочи во таа друга држава.

3. Капиталот кој се состои од бродови, воздухоплови или друмски возила, кои се користат во меѓународниот сообраќај и од подвижен имот кој служи за користење на тие бродови или воздухоплови, ќе се оданочи само во државата договорничка во која се наоѓа седиштето на стварната управа на претпријатието.

4. Сите останати делови од капиталот на резидент на државата договорничка, ќе биде оданочен само во таа држава.

Член 24

ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНОТО ОДАНОЧУВАЊЕ

1. Кога резидент на една држава договорничка остварува доход или поседува капитал кој, согласно одредбите од договорот, може да се оданочи во другата држава договорничка, првспоменатата држава треба да одобри:

а) како одбиток на данокот од доход на тој резидент износ еднаков на износот на данокот од доход платен во таа друга држава;

б) како одбиток на данокот на капитал на резидентот, износ еднаков на данокот на капитал кој е платен во таа друга држава.

Тој одбиток и во двата случаи не може да биде поголем од делот на данокот од доход или данокот на капитал кој е пресметан пред извршеното одбивање, кој одговара, зависно од случајот, на доходот или капиталот кој може да се оданочи во таа друга држава.

2. Кога во согласност со било која одредба од договорот, доходот кој е остварен или капиталот кој го поседува резидентот на државата договорничка е изземен од оданочување во таа држава, таа држава може, во

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

пресметувањето на износот на данокот на преостанатиот доход или капитал на тој резидент, да го земе предвид изземениот доход или капитал.

3. Заради признавање на одбитокот во државата договорничка, данокот кој е платен во другата држава договорничка се смета дека го опфаќа и данокот кој би бил платен во таа држава доколку не е намален или отпишан согласно со нејзините законски одредби за даночни поттикнувања.

Член 25

ЕДНАКОВ ТРЕТМАН

1. Државјаните на државата договорничка не подлежат на оданочување или друга обврска во врска со оданочувањето во другата држава договорничка кое е поинакво или потешко од оданочувањето и обврските во врска со оданочувањето на кое државјаните на другата држава, под исти услови, подлежат или можат да подлежат.

2. Оданочувањето на постојаната деловна единица која претпријатието на државата договорничка ја има во другата држава договорничка не може да биде понеповолно во таа друга држава од оданочувањето на претпријатието на таа друга држава која врши иста дејност. Оваа одредба не може да се толкува како задолжителна за државата договорничка за да им одобри на резидентите од другата држава договорничка било какви лични олеснувања, ослободувања или намалувања за даночни цели по основ на граѓански статус или семејни обврски кои таа ги одобрува на своите резиденти.

3. Каматата, приходите од авторски права и другите исплати платени од претпријатието на државата договорничка на резидентот на другата држава договорничка, заради одредување на оданочената добивка на тоа претпријатие, се одбиваат под истите услови како да се исплатени на резидент на првспоменатата држава, освен во случаите наведени во член 9, став 6 на член 11, или став 6 на член 12 од договорот. Слично, долговите на претпријатието на државата договорничка на резидент на другата држава договорничка, заради определување на оданочување на капиталот на тоа претпријатие, се одбиваат под истите услови како да биле договорени за резидент на првспоменатата држава.

4. Претпријатието на државата договорничка, чиј капитал потполно или делумно е поседуван или контролиран, директно или индиректно, од страна на еден или повеќе резиденти на другата држава договорничка, нема да се оданочи со данок или да подлежи на друга обврска во врска со данок во првспоменатата држава кое е поинакво или потешко од оданочувањето на обврските во врска со оданочувањето на кое други слични претпријатија од првспоменатата држава се или може да бидат подложени.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Одредбите на овој член, ќе се применуваат даноците кои се однесуваат на член 2 од овој договор.

Член 26

ПОСТАПКА ЗА ЗАЕМНО ДОГОВАРАЊЕ

1. Кога едно лице смета дека активностите на едната или двете држави договорнички доведуваат или ќе доведат до тоа тој да не биде оданочен во согласност со одредбите на овој договор, тој може, без оглед на правните лекови предвидени со внатрешното законодавство на тие држави, да го изложи својот случај пред надлежниот орган на државата договорничка чиј резидент е. Случајот мора да биде изложен во рок од три години од денот на првото известување за активноста која доведува до оданочување кое не е во согласност со одредбите на овој договор.

2. Надлежниот орган, доколку смета дека жалбата е оправдана и ако не е во можност сам да дојде до задоволително решение, ќе настојува случајот да го реши со заедничко договарање со надлежниот орган на другата држава договорничка, заради одбегнување на оданочувањето кое не е во согласност со одредбите од овој договор. Договорот кој што ќе се постигне ќе се спроведува без оглед на временските ограничувања во внатрешните закони на државите договорнички.

3. Надлежните органи од државите договорнички ќе се залагаат да ги решат по пат на заеднички договор сите потешкотии или нејаснотии кои произлегуваат во однос на толкувањето или примената на овој договор. Тие можат заеднички да се консултираат за одбегнување на двојното оданочување во случаите кои не се предвидени со овој договор.

4. Надлежните органи на државите договорнички можат непосредно да комуницираат, како и преку заедничка комисија составена од самите нив или нивни претставници, заради постигнување на договор во смисла на претходните ставови.

Член 27

РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

1. Надлежните органи на државите договорнички ќе разменуваат информации потребни за примената на одредбите на овој договор или внатрешните закони на државите договорнички кои се однесуваат на даноците опфатени со договорот доколку оданочувањето предвидено со тие закони не е во спротивност со договорот. Размената на информации не е ограничена со член 1 и член 2 од овој договор. Секоја информација добиена од

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

државата договорничка ќе се смета како тајна исто како и информациите добиени според внатрешните закони на таа држава, и можат да бидат откриени само на лицата или органите (вклучувајќи ги судовите и органите на управата), кои се надлежни за облог и наплата на даноците, присилната наплата или за прогон, во врска со решавање на жалба по однос на даноците опфатени со договорот. Овие лица или органи ќе ги користат информациите само за тие намени. Тие можат да ги откријат информациите во јавна судска постапка или во судските одлуки.

2. Одредбите од ставот 1 не можат во никој случај да се толкуваат како воспоставување на обврски на државата договорничка да:

а) презема управни мерки кои не се во согласност со законите и управната пракса на таа или на другата држава договорничка;

б) дава информации кои не можат да се добијат врз основа на закон или во вообичаена управна практика на таа или на другата држава договорничка;

в) дава информации кои би откриле некоја трговска, деловна, индустриска, комерцијална или професионална тајна, или трговска постапка, или информација, чие откривање би било во спротивност со државната политика (јавниот поредок).

Член 28

ДИПЛОМАТСКИ И КОНЗУЛАРНИ ПРЕТСТАВНИЦИ

Одредбите од овој договор нема да влијаат на фискалните привилегии на дипломатските или конзуларните претставници предвидени со општите правила на меѓународното право или со одредбите од посебните договори.

Член 29

ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

1. Секоја од државите договорнички ќе ја извести другата по дипломатски пат за завршување на потребната процедура од внатрешното законодавство за влегување во сила на овој договор. Овој договор ќе влезе во сила на денот на последното од овие известувања и неговите одредби ќе важат:

а) по однос на даноците што се задржуваат на изворот, доходот платен или задолжен на или после 1-ви јануари во календарската година што следува на годината во која договорот влегува во сила;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) по однос на другите даноци на доход и капитал, на доходот или капиталот во било која даночна година почнувајќи на или после 1-ви јануари во календарската година што следува на годината во која договорот влегува во сила.

Член 30

ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ

Овој договор останува во сила се додека не го откаже една од државите договорнички. Секоја од државите договорнички може да го откаже овој договор по дипломатски пат, со доставување на писмено известување за престанување на неговото важење најмалку шест месеци пред крајот на календарската година по истекот на пет години од денот на влегувањето во сила на договорот. Во таков случај, овој договор престанува да важи :

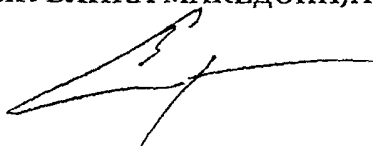
а) по однос на даноците што се задржуваат на изворот, доходот платен или задолжен на или после 1-ви јануари во календарската година што следува на годината во која писменото известување е дадено;

б) по однос на другите даноци на доход и капитал, на доходот или капиталот во било која даночна година почнувајќи на или после 1-ви јануари во календарската година што следува на годината во која писменото известување е дадено.

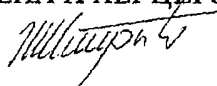
КАКО ПОТВРДА ЗА ОВА потписниците, полноважно за тоа овластени, го потпишаа овој договор.

СОСТАВЕН во САРАЈЕВО, на 24. СЕПТЕМВРИ 2013 година, во два оригинални примероци на македонски, босански / хрватски / српски и англиски јазик, сите текстови подеднакво веродостојни. Во случај на несогласување во толкувањето, ќе преовлада англискиот текст.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SPORAZUM

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE

I

VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

**O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA
POREZE NA DOHODAK I IMOVINU**

Vlada Republike Makedonije i

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Želeći da zaključe Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu,

sporazumjele su se o slijedećem:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Član 1.**LICA NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM**

Ovaj sporazum se primjenjuje na lica koje su rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

Član 2.**POREZI NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM**

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na poreze na dohodak i na imovinu, koje zavodi Država ugovornica ili njene političke jedinice ili lokalne vlasti, nezavisno od načina naplate.
2. Porezi na dohodak i na imovinu smatraju se svi porezi koji se zavode na ukupan dohodak, na ukupnu imovinu ili na dijelove dohotka ili imovine, uključujući i poreze na prihode od otuđenja pokretne ili nepokretne imovine, poreze na ukupne iznose plata ili nakanda koje isplaćuju preduzeća, kao i poreze na prirast imovine.
3. Porezi na koje se primjenjuje ovaj sporazum su, posebno:
 - u Makedoniji
 - (a) porez na dohodak fizičkih lica,
 - (b) porez na dobit,
 - (c) porez na imovinu(u daljem tekstu: «makedonski porez»)
 - u Bosni i Hercegovini
 - (c) porez na dohodak fizičkih lica,
 - (d) porez na dobit,
 - (e) porez na imovinu(u daljem tekstu: «bosanskohercegovački porez»).
4. Ovaj sporazum se primjenjuje na iste ili bitno slične poreze koji se poslije potpisivanja ovog sporazuma zavedu pored ili umjesto
5. postojećih poreza. Nadležni organi Država ugovornica obavještavaju jedni druge o značajnim promjenama u njihovim poreskim zakonima.

Član 3.**OPŠTE DEFINICIJE**

1. Za potrebe ovog sporazuma, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva:
 - a) Izrazi «Država ugovornica» i «druga Država ugovornica» označavaju Republiku Makedoniju ili Bosnu i Hercegovinu, zavisno od konteksta,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) Izraz «Makedonija» označava teritoriju Republike Makedonije, u geografskom smislu označava njeno kopno, jezerske vode i dno nad kojim ima jurisdikciju i suverena prava u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja i upravljanja prirodnim bogatstvima, u skladu s međunarodnom jurisdikcijom i domaćim zakonom;
 - c) Izraz «Bosna i Hercegovina» označava teritoriju, teritorijalno more i priobalne oblasti države Bosne i Hercegovine dan kojima ona ima jurisdikciju isuvereno pravo u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja prirodnih bogatstava, u skladu s međunarodnim zakonom,
 - d) Izraz «politička jedinica» u slučaju Bosne i Hercegovine označava entitete: Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku, i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine,
 - e) Izraz «državaljin» označava fizičko lice koje ima državljanstvo Države ugovornice,
 - f) Izraz «lice» obuhvata fizičko lice, kompaniju ili društvo lica,
 - g) Izraz «kompanija» označava pravno lice ili lice koje se smatra pravnim u poreske svrhe,
 - h) Izrazi «preduzeće Države ugovornice» ili «preduzeće druge Države ugovornice» označavaju preduzeće kojim upravlja rezident Države ugovornice, odnosno preduzeće kojim upravlja rezident druge Države ugovornice,
 - i) Izraz «međunarodni saobraćaj» označava saobraćaj pomorskim brodom, avionom ili drumskim vozilom koji obavlja preduzeće čije se sjedište nalazi u Državi ugovornici, osim ako se pomorski brod, avion ili drumsko vozilo koristi isključivo između mjesta u drugoj Državi ugovornici,
 - j) Izraz «nadležni organ» označava:
 - u Makedoniji Ministarstvo finansija, ili njegovog ovlaštenog predstavnika,
 - u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo finansija i trezora, odnosno njegovog ovlaštenog predstavnika.
2. Kada država ugovornica primjenjuje ovaj sporazum, svaki izraz koji u njemu nije definisan ima, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva, značenje prema zakonu te države za potrebe poreza na koje se ovaj sporazum primjenjuje i značenje prema važećim poreskim zakonima koje primjenjuje ta država ima prednost u odnosu na značenje koje tom izrazu daju drugi zakoni te države.

Član 4.
REZIDENT

1. Izraz «rezident Države ugovornice» za potrebe ovog sporazuma označava lice koje, prema zakonima te države, podliježe oporezivanju u toj državi po osnovu svog prebivališta, boravišta, mjesta osnivanja, sjedišta uprave ili drugog mjerila slične prirode i uključuje tu državu, njenu političku jedinicu

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- или јединицу локалне самоуправе. Овај израз не обухвата лице које у тој држави подлијеже опорезивању само на доходак из извора у тој држави или само на имовину која се у нjoj налази.
2. Ако је, према одредбама става 1 овог члана, физичко лице резидент обје Државе уговорнице, њен статус се одређује на слиједећи начин:
- a) сматра се да је резидент само државе у којој има стално мјесто становања, ако има стално мјесто становања у обје државе, сматра се да је резидент само државе са којом су њене личне и економске везе тјешње (средиште животних интереса),
 - b) ако не може да се одреди у којој држави има средиште животних интереса или ако ни у једној држави нема стално мјесто становања, сматра се да је резидент само државе у којој има уобичајено мјесто становања,
 - c) ако има уобичајено мјесто становања у обје државе или га нема ни у једној од њих, сматра се да је резидент само државе чији је држављанин,
 - d) ако је држављанин обје државе или ни једне од њих, надлежни органи држава уговорница ријешиће питање заједничким договором.
3. Ако је, према одредбама става 1, лице, осим физичког, резидент обје Државе уговорнице, сматра се да је резидент Државе уговорнице у којој се налази њено мјесто стварне управе.

Члан 5.
STALNA JEDINICA

1. Израз «стална јединица», за потребе овог споразума, означава стално мјесто пословања преко кога предузеће потпуно или djelimično обавља пословање.
2. Под изразом «стална јединица» подразумева се, посебно:
 - a) сједиште управе,
 - b) огранак,
 - c) пословница,
 - d) фабрика,
 - e) радionica, и
 - f) rudnik, naftni или plinski извор, kamenolom, или било које друго мјесто искоришћавања природних богатstava.
3. Градилиште, грађевински, montažni или instalacioni пројекат или надзор у вези с тим активностима чине сталну јединицу, али само ако такви радови или активности трају у периоду дужем од дванаест мјесеци.
4. Изузетно од претходних одредба овог члана, од изразом стална јединица не подразумева се:
 - a) коришћење објеката и опреме искључиво у сврхе ускладиштења, излагања или испоруке добара или робе која припада предузећу,
 - b) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво у сврху ускладиштења, излагања или испоруке,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- c) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo sa svrhom da je drugo preduzeće preradi,
 - d) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu kupovine dobara ili robe ili pribavljanja obavještenja za preduzeće,
 - e) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu reklamiranja, pružanja informacija, naučnog istraživanja ili sličnih aktivnosti za preduzeće, pripremnog ili pomoćnog karaktera,
 - f) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi djelatnosti navedenih u tačkama od a) do e), u bilo kojoj kombinaciji, pod uslovom da je ukupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja koje nastaje iz ove kombinacije pripremnog ili pomoćnog karaktera.
5. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2 ovog člana, kada lice – osim zastupnika sa samostalnim statusom, na koga se primjenjuje stav 6 ovog člana - radi u ime preduzeća i ima i uobičajno koristi u Državi ugovornici ovlaštenje da zaključuje ugovore u ime preduzeća, smatra se da to preduzeće ima stalnu jedinicu u toj državi u odnosu na djelatnosti koje to lice obavlja za preduzeće, osim kao su djelatnosti tog lica ograničene na djelatnosti navedene u stavu 4 ovog člana koje, ako bi se obavljale preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi ovo stalno mjesto poslovanja činile stalnom jedinicom prema odredbama navedenog stava.
6. Ne smatra se da preduzeće ima stalnu poslovnu jedinicu u Državi ugovornici zamo zato što u toj državi obavlja svoje poslove preko posrednika, generalnog komisionog zastupnika ili drugog posrednika sa samostalnim statusom ako ta lica djeluju u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti.
7. Činjenica da kompanija koja je rezident Države ugovornice kontorliše ili je pod kontrolom kompanije koja je rezident druge Države ugovornice ili koja obavlja poslovanje u toj drugoj državi (preko stalne jedinice ili na drugi način), sama po sebi nije dovoljna da se jedna kompanija smatra stalnom jedinicom druge kompanije.

Član 6.

DOHODAK OD NEPOKRETNE IMOVINE

1. Dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede ili šumarstva), koja se nalaze u drugoj Državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.
2. Izraz «nepokretna imovina» ima značenje koje ima prema propisima države ugovornice u kojoj se odnosna imovina nalazi. Ovaj izraz u svakom slučaju uključuje imovinu koja pripada nepokretnoj imovini, stočni fond i opremu koja se koristi u poljoprivedi i šumarstvu, prava na koja se primjenjuju odredbe opšteg zakona o svojini, plodouživanje imovine i prava na promjenjiva ili stalna plaćanja kao naknade za korišćenje ili pravo na

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- korišćenje mineralnih nalazišta, izvora i drugih prirodnih bogatstava. Pomorski brodovi, avioni i drumska vozila ne smatraju se nekretninama.
3. Odredbe stava 1 primjenjuju se na dohodak koji se ostvari neposrednim korišćenjem, iznajmljivanjem ili drugim načinom korišćenja nepokretne imovine.
 4. Odredbe stava 1 i 3 ovog člana primjenjuju se i na dohodak od nepokretne imovine preduzeća i na dohodak od nepokretne imovine koja se koristi za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti.

Član 7.
DOBIT OD POSLOVANJA

1. Dobit preduzeća Države ugovornice oprezuje se samo u toj državi, osim ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi. Ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice, dobit preduzeća može se oporezovati u toj drugoj državi, ali samo do iznosa koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.
2. Zavisno od odredaba stava 3 ovog člana, kada preduzeće Države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, u svakoj Državi ugovornici se toj stalnoj jedinici pripisuje dobit koju bi mogla ostavariti da je bila odvojeno ili posebno preduzeće koje se bavi istim ili sličnim djelatnostima pod istim ili sličnim uslovima i da je poslovala potpuno samostalno sa preduzećem čija je stalna jedinica.
3. Pri određivanju dobiti stalne jedinice, priznaju se kao odbici troškovi koji su napravljeni za potrebe stalne jedinice, uključujući i troškove upravljanja i opšte administrativne troškove, bilo u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili na drugom mjestu.
4. Ako je uobičajeno da se u Državi ugovornici dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje na osnovu raspodjele ukupne dobiti preduzeća na njegove posebne dijelove, rješenje iz stava 2 ne spriječava tu Državu ugovornicu da takvom uobičajenom raspodjelom odredi dobit koja se oporezuje. Usvojeni metod raspodjele, međutim, treba biti takav da rezultat bude u skladu sa načelima koja su sadržana u ovom članu.
5. Stalnoj jedinici ne pripisuje se dobit ako ta stalna jedinica samo kupuje dobra ili robu za preduzeće.
6. Za potrebe prethodnih stavova, dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje se istom metodom iz godine u godinu, osim ako postoji opravdan i dovoljan razlog da se postupi drugačije.
7. Kada dobit obuhvata pojedini dohodak koji su regulisani posebnim članovima ovog sporazuma, odredbe ovog člana ne utiču na odredbe tih članova.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Član 8.
MEĐUNARODNI SAOBRAĆAJ

1. Dobit od korištenja pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila u međunarodnom saobraćaju oprezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.
2. Ako se sjedište stvarne uprave preduzeća koje se bavi plovidbom, nalazi na pomorskom brodu, smatra se da se nalazi u Državi ugovornici u kojoj se nalazi matična luka pomorskog broda ili, ako nema matične luke, u Državi ugovornici čiji je rezident korisnik pomorskog broda.
3. Odredbe stava 1 primjenjuju se na dobit od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji.

Član 9.
POVEZANA PREDUZEĆA

1. Ako
 - a) preduzeće Države ugovornice učestvuje neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća druge Države ugovornice, ili
 - b) ista lica učestvuju neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća Države ugovornice i preduzeća druge Države ugovornice,

i ako su u oba slučaja između ta dva preduzeća u njihovim trgovinskim i finansijskim odnosima dogovoreni ili nametnuti uslovi koji se razlikuju od uslova koji bi bili dogovoreni između nezavisnih preduzeća, dobit koju bi, da nema tih uslova, ostvarilo jedno od preduzeća, ali je zbog tih uslova nije ostvarilo, može se uključiti u dobit tog preduzeća i shodno tome oporezovati.

2. Ako Država ugovornica uključuje u dobit preduzeća te države dobit za koju je preduzeće druge Države ugovornice oporezivano u toj drugoj državi, i shodno tome je oporezuje, i ako je tako uključena dobit ona dobit koju bi preduzeće prvopomenute države ostvarilo da su uslovi dogovoreni između ta dva preduzeća bili oni koje bi dogovorila nezavisna preduzeća, ta druga država vrši odgovarajuće korekcije iznosa poreza koji je u njoj utvrđen na tu dobit. Prilikom vršenja te korekcije, vodiće se računa o ostalim odredbama ovog ugovora, i ako je to potrebno, nadležni organi Država ugovornica međusobno će se konsultovati.

Član 10.
DIVIDENDE

1. Dividende koje isplaćuje kompanija rezident Države ugovornice rezidentu druge Države ugovornice mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Dividende se mogu oporezovati i u Državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik dividendi, utvrđeni porez ne može biti veći od:
 - a) pet procenata bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija (osim partnerstva) koja posjeduje direktno najmanje 25 procenata imovine preduzeća koje isplaćuje dividende,
 - b) 15 proceanta bruto iznosa dividendi u svim ostalim slučajevima.

Ovaj stav ne utiče na oporezivanje kompanije iz koje se isplaćuju dividende.

3. Izraz «dividende» u ovom članu označava dohodak od akcija ili drugih prava učešća u dobiti koja nisu potraživanja duga, kao i dohodak od drugih prava kompanije koji je poreski izjednačen sa dohotkom akcija u zakonima države čiji je rezident kompanija koja vrši raspodjelu.
4. Odredbe stavova 1 i 2 ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik dividendi, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj drugoj Državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, preko stalne jedinice ili obavlja samostalne lične djelatnosti preko stalne baze u toj državi, a imovina na osnovu koje se dividende stvarno isplaćuju pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom se slučaju primjenjuju odredbe člana 7. ili člana 14. ovog sporazuma, u zavisnosti do slučaja.
5. Ako kompanija koja je rezident države Ugovornice ostvaruje dobit ili dohodak iz druge Države ugovornice, ta druga Država ugovornica ne može zavesti porez na dividende koje isplaćuje kompanija, osim ako su te dividende isplaćene rezidentu te druge države ili ako movina na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici ili stalnoj bazi koja se nalazi u toj drugoj državi, niti da neraspodjeljenu dobit kompanije oporezuje porezom na neraspodjeljenu dobit kompanije, čak i ako se isplaćene dividende ili neraspodjeljena dobit u potpunosti ili djelimično sastoje od dobiti ili dohotka koji su nastali u toj drugoj državi.

Član 11.
KAMATE

1. Kamata koja nastaje u Državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge Države ugovornice, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Kamata se može oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaje, saglasno zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik te kamate, utvrđeni porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa kamate.
3. Izraz «kamata» u ovom članu, označava dohodak od potraživanja duga bilo koje vrste, nezavisno od toga da li su obezbjeđena zalogom i da li se na osnovu njih stiče pravo na učešće u dobiti dužnika, a naročito dohodak od državnih hartija od vrijednosti i dohodak od obveznica ili obveznica zajma,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- uključujući i premije i nagrade na takve hartije do vrijednosti ili obveznice. Zatezna kamata se ne smatra kamatom u svrhe ovog člana.
4. Odredbe stava 1 i 2 ovog člana se ne primjenjuju ako stvarni vlasnik kamate, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj kamata nastaje, preko stalne jedinice ili vrši samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a potraživanje duga na koji se plaća kamata je stvarno povezano sa takvom stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju primjenjuju se odredbe člana 7 ili člana 14 ovog sporazuma, u zavisnosti od slučaja.
 5. Smatra se da kamata nastaje u Državi ugovornici kad je isplatilac kamate ta država, njena politička jedinica, lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća kamatu, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u toj Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stalnu bazu u vezi sa kojom je nastao dug na koji se plaća kamata, a tu kamatu snosi ta stalna jedinica ili stalna baza, smatra se da kamata nastaje u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.
 6. Ako iznos kamate, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu potraživanje duga za koje se ona plaća, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca kamate i stvarnog vlasnika, odredbe ovog člana primjenjuju se samo na iznos koji bi bio ugovoren da takvog odnosa nema. U tom slučaju, više plaćeni iznos oporezuje se saglasno sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Član 12.

AUTORSKE NAKNADE

1. Autorske naknade koje nastaju u Državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge Države ugovornice, mogu se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Autorske naknade se mogu oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik autorskih naknada, porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa autorskih naknada.
3. Izraz «autorske naknade», u ovom članu, označava plaćanja bilo koje vrste primljena kao nakanada za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo kojeg autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući kinematografske filmove i filmove ili trake za televizijsko ili radio emitovanje, bilo kojeg patenta, trgovinskog znaka, projekta, ili modela, plana, tajne formule ili postupka, kao i za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo koje industrijske, trgovinske ili naučne opreme, ili za informaciju u vezi sa industrijskim, trgovinskim ili naučnim iskustvom.
4. Odredbe stavova 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik autorskih naknada, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj autorske naknade nastaju preko stalne jedinice koja se nalazi u toj drugoj državi, ili obavlja u toj drugoj državi

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

самосталне личне djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se autorske nakande plaćaju stvarno pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom slučaju primjenjuju se odredbe člana 7. ili člana 14, zavisno od slučaja.

5. Smatra se da autorske naknade nastaju u Državi ugovornici kada je isplatilac sama ta država, njena politička jedinica ili lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća autorske naknade, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stlanu bazu vezano sa kojom je nastala obaveza plaćanja autorskih nakanada, a te autorske naknade padaju na teret te stalne jedinice ili stalne baze, smatra se da autorske naknade nastaju u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.
6. Ako iznos autorskih naknada, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili među njih i trećeg lica uzimajući u obzir korišćenje, pravo ili informaciju za koje se one plaćaju, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca i stvarnog korisnika da takvog odnosa nema, odredbe ovog člana primjenjuju se na iznos koji bi tada bio ugovoren, U tom smislu, više plaćeni znos oporezuje se u skladu sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Član 13.**DOBIT OD IMOVINE**

1. Dobit koju ostvari rezident Države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine navedene u članu 6, a koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Dobit do otuđenja pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene za poslovanje stalne jedinice koju preduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koju koristi rezident Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti, uključujući i dobit od otuđenja stalne jedinice (same ili zajedno s preduzećem) ili stalne baze, može se oporezovati u toj drugoj državi.
3. Dobit od otuđenja pomorskih brodova, aviona ili cestovnih vozila koji se koriste u međunarodnom saobraćaju, ili pokretne imovine koja služi za korišćenje takvih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi mjesto stalne uprave preduzeća.
4. Dobit od otuđenja bilo koje imovine, osim imovine pomenute u stavovima 1, 2 i 3, ovog člana oporezuje se samo u Državi ugovornici čiji je rezident lice koje je otuđilo imovinu.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Član 14.
SAMOSTALNE LIČNE DJELATNOSTI

1. Dohodak kojeg ostavari rezident Države ugovornice od profesionalnih djelatnosti ili od drugih samostalnih djelatnosti oporezuje se samo u toj državi, osim:
 - a) ako za obavljanje svojih djelatnosti ima stalnu bazu koju redovno koristi u drugoj državi ugovornici, u kojem se slučaju samo dio dohotka koji se pripisuje toj stalnoj bazi može oporezovati u toj drugoj državi, ili
 - b) ako boravi u drugoj Državi ugovornici u periodu ili periodima koji ukupno iznose 183 dana ili više u odnosnoj fiskalnoj godini, u tom slučaju samo dio dohotka koji se ostvaruje od djelatnosti koje se obavljaju u toj drugoj Državi ugovornici može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Izraz «profesionalne djelatnosti» obuhvata posebno naučne, književne, umjetničke, obrazovne ili nastavne djelatnosti, kao i samostalne djelatnosti lekara, pravnika, inženjera, arhitekata, stomatologa i računovođa.

Član 15.
RADNI ODNOS

1. Zavisno od odredaba člana 16, 18, 19, 20. i 21 ovog sporazuma, zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici. Ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici, takva primanja koja se u njoj ostvaruju mogu se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Izuzetno od odredaba stava 1, primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa u drugoj Državi ugovornici oporezuje se samo u prvospomenutoj državi:
 - a) ako primalac boravi u drugoj državi u periodu ili periodima koji ne prelaze ukupno 183 dana u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj fiskalnoj godini,
 - b) ako se primanja isplaćuju od strane ili u ime poslodavca koji nije rezident druge države, i
 - c) ako primanja ne padaju na teret stalne jedinice ili stalne baze koju poslodavac ima u toj drugoj državi.
3. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, primanja ostvarena u odnosu na rad obavljen na pomorskom brodu, avionu ili drumskom vozilu u međunarodnom saobraćaju mogu se oporezovati u Državi ugovornici u kojoj se nalazi stvarna uprava preduzeća.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Član 16.
PRIMANJA DIREKTORA

Primanja direktora i druga slična primanja koja ostvari rezident Države ugovornice, u svojstvu člana odbora direktora kompanije koja je rezident druge Države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Član 17.
UMJETNICI I SPORTISTI

1. Izuzetno od odredaba člana 14. i 15, dohodak kojeg ostvari rezident države ugovornice u drugoj državi ugovornici ličnim obavljanjem djelatnosti izvođača kao što je pozorišni, filmski, radio ili televizijski umjetnik ili muzičar ili sportista, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Ako dohodak od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste ne pripada lično izvođaču ili sportisti, nego drugom licu, taj dohodak se, izuzetno od odredaba članova 7, 14. i 15, može oporezivati u toj Državi ugovornici u kojoj se djelatnosti izvođača ili sportiste obavljaju.
3. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2, dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste oporezuje se samo u toj državi ako su te djelatnosti obavljene u drugoj Državi ugovornici i okviru programa kulturne ili sportske razmjene koje su odobrile obje Države ugovornice.

Član 18.
PENZIJE

Zavisno od odredaba stava 2 člana 19. ovog sporazuma, penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu Države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi.

Član 19.
USLUGE ZA POTREBE VLADE

1. a) Zarade i druga slična primanja, osim penzije, koje Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast plaća fizičkom licu za usluge učinjene toj državi ili toj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuju se samo u toj državi.
b) Međutim, te zarade i slična primanja, oporezuju se samo u drugoj Državi ugovornici ako su usluge pružene u toj državi, a fizičko lice je rezident te države koje je:
 - (i) državljanin te države, ili koje
 - (ii) nije postalo rezident te države samo zbog vršenja usluge.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. a) Penzija koju fizičkom licu plaća Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast direktno ili iz fondova za usluge učinjene toj državi ili njenoj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuje se samo u toj državi.
b) Međutim, penzija se oporezuje samo u drugoj Državi ugovornici ako je fizičko lice rezident i državljanin te države.
3. Odredbe člana 15, 16, 17. i 18, primjenjuju se na zarade i druga slična primanja i penzije za usluge učinjene u toj državi u vezi sa poslovanjem koje obavlja država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast.

Član 20.
STUDENTI

1. Student ili lice na stručnoj obuci koje je neposredno prije odlaska u Državu ugovornicu bilo rezident ili jeste rezident druge Države ugovornice, a boravi u prvospomenutoj državi isključivo radi obrazovanja ili obučavanja, ne oporezuje se u toj državi za primanja koja dobije za izdržavanje, obrazovanje ili obučavanje, pod uslovom da su ta primanja iz izvora van te države.
2. Student ili lice na stručnoj obuci iz stava 1 ima pravo u toku obrazovanja ili obučavanja na ista izuzeća, oslobađanja ili umanjenja poreza na pomoć u novcu, stipendije i primanja iz radnog odnosa koji nisu obuhvaćeni stavom 1 ovog člana, kao i rezidenti Države ugovornice u kojoj boravi.

Član 21.
PROFESORI I NASTAVNICI

1. Fizičko lice koje boravi u Državi ugovornici radi držanja nastave ili angažovanja u istraživačkom radu na univerzitetu, višoj koli, školi ili drugoj priznatoj obrazovnoj instituciji u toj državi i koje jeste ili je neposredno prije tog boravka bilo rezident druge Države ugovornice, izuzima se od oporezivanja u prvospomenutoj Državi ugovornici na primanja za takvu nastavu ili istraživački rad za period koji nije duži od dvije godine od dana njegovog prvog boravka u tom cilju, pod uslovom da je ta primanja ostvarilo izvan te države.
2. Odredbe stava 1 se ne primjenjuju na dohodak od istraživanja ako je takvo istraživanje sprovedeno ne u javnom interesu već prije svega za privatnu korist određenog lica ili grupe lica.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Član 22.
OSTALI DOHODAK

1. Dijelovi dohotka rezidenta Države ugovornice, bez obzira na to gdje nastaju, koji nisu regulisani u prethodnim članovima ovog sporazuma oporezuju se samo u toj državi.
2. Odredbe stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na dohodak, izuzimajući dohodak od nepokretne imovine definisane u stavu 2 člana 6, ovog sporazuma, ako primalac tog dohotka, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se u njoj nalazi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se dohodak plaća stvarno su povezani sa stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju, primjenjuju se odredbe člana 7. ili 14, u zavisnosti od slučaja.

Član 23.
IMOVINA

1. Imovina koja se sastoji od nepokretne imovine navedne u članu 6. ovog sporazuma, koju posjeduje rezident Države ugovornice i koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Imovina koja se sastoji od pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene poslovanju stalne jedinice koju preduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koja služi rezidentu Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.
3. Imovina koja se sastoji od pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila ili pokretne imovine koja služi za korišćenje tih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.
4. Sva ostala imovina rezidenta Države ugovornice oporezuje se samo u toj državi.

Član 24.
OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA

1. Ako rezident Države ugovornice ostvaruje dohodak ili posjeduje imovinu koja, u skladu sa odredbama ovog sporazuma, može biti oporezovana u drugoj Državi ugovornici, prvopomenuta država odobrava:
 - a) kao odbitak od poreza na dohodak tog rezidenta iznos jednak dohotku plaćenom u toj drugoj državi,
 - b) kao odbitak od poreza na imovinu tog rezidenta, iznos jednak porezu na imovinu plaćenom u toj drugoj državi.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Taj odbitak ni u jednom slučaju neće biti veći od dijela poreza na dohodak ili poreza na imovinu, kako je obračunat prije izвршенog odbijanja, koji odgovara, zavisno od slučaja, dohotku ili imovini koji se mogu oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako su u skladu s bilo kojom odredbom ovog sporazuma dohodak kojeg ostvari ili imovina koju posjeduje rezident Bosne i Hercegovine izuzeti do poreza u Bosni i Hercegovini, Bosna i Hercegovina može, pri obračunavanju poreza na preostali dohodak ili imovinu tog rezidenta, uzeti u obir izuzeti dohodak ili imovinu.
3. Radi priznavanja ako kredita u Državi ugovornici, smatra se da porez koji je plaćen u drugoj Državi ugovornici obuhvata i prez koji bi bio plaćen u toj državi da nije umanjen ili otpisan u skladu sa njenim zakonskim odredbama o poreskim poticajima.

Član 25.
JEDNAK TRETMAN

1. Državlјani Države ugovornice ne podliježu u drugoj Državi ugovornici oporezivanju ili zahtjevu u vezi sa oporezivanjem koje je drugačije ili teže od oporezivanja ili zahjeva u vezi sa oporezivanjem, posebno u odnosu na rezidentnost, kojima državljani te druge države, u istim uslovima, podliježu ili mogu podliјegati.
2. Oporezivanje stalne јединice koju preduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ne može biti nepovoljnije u toj drugoj državi od oporezivanja preduzeća te druge države koja obavljaju istu djelatnost. Ova одредба ne može se tumačiti tako da obavezuje Državu ugovornicu da rezidentima druge Države ugovornice odobrava lična oslobађanja, olakšice i umanjenja za svrhe oporezivanja zbog ličnog statusa ili porodičnih obaveza koje odobrava svojim rezidentima.
3. Kamata, autorska prava, naknade i druge isplate koje preduzeće Države ugovornice plaća rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive dobiti tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su плаћене rezidentu првospomenute државе, осим када се примјенјују одребе члана 9, члана 11. став 6 или члана 12. став 6 овог споразума. Такође, дугови preduzeća Države ugovornice prema rezidentu druge Države ugovornice, при utvrđivanju oporezive imovine tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima, kao da su bili ugovoreni sa rezidentom првospomenute државе.
4. Preduzeća Države ugovornice чију имовину поптuno или djelimično посједују или kontorlišу, посредно или непосредно, један или више резидената друге Države ugovornice, u првospomenutoј држави ugovornici не подлијежу oporezivanju или обавези u vezi s oporezivanjem, које је другаčije или теже од oporezivanja или обавеза u vezi sa oporezivanjem коме друга слична preduzeća првospomenute државе подлијежу или могу подлијегати.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Odredbe ovog člana primjenjuju se na poreze navedene u članu 2. ovog sporazuma.

Član 26.**PROCEDURA ZAJEDNIČKOG DOGOVARANJA**

1. Ako lice smatra da mjere jedne ili obje Države ugovornice dovode ili će dovesti do toga da ne bude oporezvano u skladu sa odredbama ovog sporazuma, ono može, bez obzira na pravna sredstva predviđena unturašnjim zakonom tih država, da izloži svoj slučaj nadležnom organu Države ugovornice čiji je rezident. Slučaj mora biti izložen u roku od tri godine od dana prvog obavještenja o mjeri koja dovodi do oporezivanja koje nije u skladu s odredbama ovog sporazuma.
2. Ako nadležni organ smatra da je prigovor opravdan i ako nije u mogućnosti da sam dođe do zadovoljavajućeg rješenja, nastoje da slučaj riješi zajedničkim dogovorom s nadležnim organom druge Države ugovornice radi izbjegavanja oporezivanja koje nije u skladu s ovim sporazumom. Postignuti dogovor primjenjuje se bez obzira na vremenska ograničenja u unturašnjem zakonu Država ugovornica.
3. Nadležni organi Država ugovornica nastoje da zajedničkim dogovorom otklone teškoće ili nejasnoće koje nastaju pri tumačenju ili primjeni ovog sporazuma. Oni se mogu i zajednički vijećovati radi otklanjanja dvostrukog oporezivanja u slučajevima koji nisu predviđeni ovim sporazumom.
4. Nadležni organi država ugovornica mogu neposredno međusobno komunicirati direktno, uključujući putem zajedničke komisije koja se sastoji od njih samih ili njihovih predstavnika, u svrhu dostizanja sporazuma u smislu prethodnih stavova.

Član 27.**RAZMJENA OBAVJEŠTENJA**

1. Nadležni organi Država ugovornica razmjenjuju obavještenja za primjenu odredaba ovog sporazuma ili unutrašnjeg zakona država koji se odnose na poreze obuhvaćene ovim sporazumom, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim sporazumom. Razmjena obavještenja nije ograničena članom 1. i 2 ovog sporazuma. Obavještenja koje primi Država ugovornica smatraće se tajnom isto kao i obavještenja dobivena prema zakonima te države i mogu se saopštiti samo licima i organima (uključujući sudove i upravne organe) koji su nadležni za utvrđivanje ili naplatu, ili sprovođenje odluka ili krivično gonjenje ili rješavanje žalbi u odnosu na poreze pomenute obuhvaćene ovim sporazumom. Ta lica ili organi koriste obavještenja u javnom sudskom postupku ili u sudskim odlukama.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Odredbe stava 1 ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao obaveza nadležnih organima Države ugovornice da:
- a) preduzima upravne mjere suprotne zakonima i upravnoj praksi te ili druge Države ugovornice;
 - b) daje obavještenja koja se ne mogu dobiti na osnovu zakona ili redovnim upravnim postupkom te ili druge Države ugovornice.
 - c) daje obavještenja koja otkrivaju trgovinsku, poslovnu, industrijsku, komercijalnu ili profesionalnu tajnu ili poslovni postupak ili informaciju čije bi otkrivanje bilo suprotno javnom poretку (ordre public).

Član 28.

ČLANOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULATA

Odredbe ovog sporazuma ne utiču na poreske povlastice članova diplomatskih misija ili konzulata predviđene opštim pravilima međunarodnog prava ili odredbama posebnih ugovora.

Član 29.

STUPANJE NA SNAGU

1. Svaka od Država ugovornica će obavijestiti drugu, diplomatskim putem o obavljanju procedura potrebnih u skladu sa domaćim zakonom za stupanje na snagu ovog sporazuma. Sporazum će stupiti na snagu na datum posljednjeg od obavještenja a njegove odredbe će imati dejstvo u odnosu na:
- a) poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. janaura kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu,
 - b) u odnosu na sve ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak ili imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu.

Član 30.

PRESTANAK VAŽENJA

- a) Ovaj ugovor sporazum ostaje na snazi dok ga ne otkaže jedna od država ugovornica. Država ugovornica može otkazati ovaj sporazum diplomatskim putem dostavljanjem pismenog obavještenja o prestanku njegovog važenja najkasnije šest mjeseci prije kraja bilo koje kalendarske godine po isteku pete godine od dana stupanja na snagu ovog sporazuma. U tom slučaju, ovaj sporazum prestaje da se primjenjuje:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- a) u odnosu na poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje,
- b) u odnosu na ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak i na imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje.

U potvrdu čega su dolepotpisani, punovažno za to ovlašteni, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u SARAJEVU dana 21. SEPTEMBRA 2013, u dva originalna primjeka na makedonskom, bosanskom/ hrvatskom/srpskom i engleskom jeziku, s tim što su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja, mjerodavan je engleski tekst.

Za Vladu
Republike Makedonije

Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine

SPORAZUM

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE MAKEDONIJE

I

VIJEĆA MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

**O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA U ODNOSU NA POREZE
NA DOHODAK I IMOVINU**

Vlada Republike Makedonije i

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Želeći da zaključe Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i imovinu,

sporazumjele su se o slijedećem:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Članak 1.

LICA NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM

Ovaj sporazum se primjenjuje na lica koje su rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

Članak 2.

POREZI NA KOJE SE PRIMJENJUJE SPORAZUM

1. Ovaj sporazum se primjenjuje na poreze na dohodak i na imovinu, koje zavodi Država ugovornica ili njene političke jedinice ili lokalne vlasti, neovisno od načina naplate.
2. Porezima na dohodak i na imovinu smatraju se svi porezi koji se zavode na ukupan dohodak, na ukupnu imovinu ili na dijelove dohotka ili imovine, uključujući i poreze na prihode od otuđenja pokretne ili nepokretne imovine, poreze na ukupne iznose plata ili nakanda koje isplaćuju poduzeća, kao i poreze na prirast imovine.
3. Porezi na koje se primjenjuje ovaj sporazum su, posebno:
 - u Makedoniji
 - (a) porez na dohodak fizičkih lica,
 - (b) porez na dobit,
 - (c) porez na imovinu(u daljem tekstu: «makedonski porez»)
 - u Bosni i Hercegovini
 - (c) porez na dohodak fizičkih lica,
 - (d) porez na dobit,
 - (e) porez na imovinu(u daljem tekstu: «bosanskohercegovački porez»).
4. Ovaj sporazum se primjenjuje na iste ili bitno slične poreze koji se poslije potpisivanja ovog sporazuma zavedu pored ili umjesto postojećih poreza. Nadležni organi Država ugovornica izvještavaju jedni druge o značajnim promjenama u njihovim poreskim zakonima.

Članak 3.

OPĆE DEFINICIJE

1. Za potrebe ovog sporazuma, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva:
 - a) Izrazi «Država ugovornica» i «druga Država ugovornica» označavaju Republiku Makedoniju ili Bosnu i Hercegovinu, zavisno od konteksta,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) Izraz «Makedonija» označava teritoriju Republike Makedonije, u geografskom smislu označava njeno kopno, jezerske vode i dno nad kojim ima jurisdikciju i suverena prava u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja i upravljanja prirodnim bogatstvima, sukladno međunarodnoj jurisdikciji i domaćem zakonu;
 - c) Izraz «Bosna i Hercegovina» označava teritoriju, teritorijalno more i priobalne oblasti države Bosne i Hercegovine dan kojima ona ima jurisdikciju isuvereno pravo u svrhu istraživanja, iskorištavanja i očuvanja prirodnih bogatstava, sukladno međunarodnim zakonima,
 - d) Izraz «politička jedinica» u slučaju Bosne i Hercegovine označava entitete: Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku, i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine,
 - e) Izraz «državaljinin» označava fizičko lice koje ima državljanstvo Države ugovornice,
 - f) Izraz «lice» obuhvata fizičko lice, kompaniju ili društvo lica,
 - g) Izraz «kompanija» označava pravno lice ili lice koje se smatra pravnim u poreske svrhe,
 - h) Izrazi «poduzeće Države ugovornice» ili «poduzeće druge Države ugovornice» označavaju poduzeće kojim upravlja rezident Države ugovornice, odnosno poduzeće kojim upravlja rezident druge Države ugovornice,
 - i) Izraz «međunarodni saobraćaj» označava saobraćaj pomorskim brodom, avionom ili cestovnim vozilom koji obavlja poduzeće čije se sjedište nalazi u Državi ugovornici, osim ako se pomorski brod, avion ili cestovno vozilo koristi isključivo između mjesta u drugoj Državi ugovornici,
 - j) Izraz «nadležni organ» označava:
 - u Makedoniji Ministarstvo financija, ili njegovog ovlaštenog predstavnika,
 - u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo financija i trezora, odnosno njegovog ovlaštenog predstavnika.
2. **Kada** država ugovornica primjenjuje ovaj sporazum, svaki izraz koji u njemu **nije** definisan ima, ukoliko kontekst drugačije ne zahtijeva, značenje prema **zakonu** te države za potrebe poreza na koje se ovaj sporazum primjenjuje i **značenje** prema važećim poreskim zakonima koje primjenjuje ta država ima **prednost** u odnosu na značenje koje tom izrazu daju drugi zakoni te države.

Članak 4.
REZIDENT

1. Izraz «rezident Države ugovornice» za potrebe ovog sporazuma označava lice koje, prema zakonima te države, podliježe oporezivanju u toj državi po osnovu svog prebivališta, boravišta, mjesta osnivanja, sjedišta uprave ili drugog mjerila slične prirode i uključuje tu državu, njenu političku jedinicu

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

или јединицу локалне самоуправе. Овај израз не обухвата лице које у тој држави подлијеже опорезивању само на доходак из извора у тој држави или само на имовину која се у нjoj налази.

2. Ако је, према одредбама ставка 1 овог чланка, физичко лице резидент обје Државе уговорнице, њен статус се одређује на слиједећи начин:
 - a) сматра се да је резидент само државе у којој има стално мјесто становања, ако има стално мјесто становања у обје државе, сматра се да је резидент само државе са којом су њене личне и економске везе тјешње (средиште животних интереса),
 - b) ако не може да се одреди у којој држави има средиште животних интереса или ако ни у једној држави нема стално мјесто становања, сматра се да је резидент само државе у којој има уобичајено мјесто становања,
 - c) ако има уобичајено мјесто становања у обје државе или га нема ни у једној од њих, сматра се да је резидент само државе чији је држављанин,
 - d) ако је држављанин обје државе или ни једне од њих, надлежни органи држава уговорница riješeће питање заједничким договором.
3. Ако је, према одредбама ставка 1, лице, осим физичког, резидент обје Државе уговорнице, сматра се да је резидент Државе уговорнице у којој се налази њено мјесто стварне управе.

Чланак 5.
STALNA JEDINICA

1. Израз «стална јединица», за потребе овог споразума, означава стално мјесто пословања преко кога подuzeће потпуно или djelimično обавља пословање.
2. Под изразом «стална јединица» подразумева се, посебно:
 - a) сједиште управе,
 - b) огранак,
 - c) пословница,
 - d) фабрика,
 - e) радionica, и
 - f) rudник, naфтни или plински извор, kamenolom, или било које друго мјесто iskориšćavanja природних богатstavka.
3. Gradilište, грађевински, montaжни или instalacionи projekat или nadzor у vezi с tim активностима чине сталну јединицу, али само ако такви радови или активности трају у периоду duжем од dvananest mjeseci.
4. Izuzetно од prethodних одredaba овог Чланака, од изразом стална јединица не подразумева се:
 - a) korištenje objekata и opreme isлjučиво у svрhe uskladištenja, izlaganja или isпорuke dobara или robe која pripada poduzeću,
 - b) održavanje залиhe dobara или robe која pripada poduzeću isлjučиво у svрhu uskladištenja, izlaganja или isпорuke,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- c) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada poduzeću isključivo sa svrhom da je drugo poduzeće preradi,
 - d) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu kupovine dobara ili robe ili pribavljanja obavještenja za poduzeće,
 - e) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu reklamiranja, pružanja informacija, naučnog istraživanja ili sličnih aktivnosti za poduzeće, pripremnog ili pomoćnog karaktera,
 - f) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo radi djelatnosti navedenih u točkama od a) do e), u bilo kojoj kombinaciji, pod uslovom da je ukupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja koje nastaje iz ove kombinacije pripremnog ili pomoćnog karaktera.
5. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2 ovog članka, kada lice - osim zastupnika sa samostalnim statusom, na koga se primjenjuje stav 6 ovog članka - radi u ime poduzeća i ima i uobičajno koristi u Državi ugovornici ovlaštenje da zaključuje ugovore u ime poduzeća, smatra se da to poduzeće ima stalnu jedinicu u toj državi u odnosu na djelatnosti koje to lice obavlja za poduzeće, osim kao su djelatnosti tog lica ograničene na djelatnosti navedene u stavu 4 ovog članka koje, ako bi se obavljale preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi ovo stalno mjesto poslovanja činile stalnom jedinicom prema odredbama navedenog stavka.
6. Ne smatra se da poduzeće ima stalnu poslovnu jedinicu u Državi ugovornici zamo zato što u toj državi obavlja svoje poslove preko posrednika, generalnog komisionog zastupnika ili drugog posrednika sa samostalnim statusom ako ta lica djeluju u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti.
7. Činjenica da kompanija koja je rezident Države ugovornice kontorliše ili je pod kontrolom kompanije koja je rezident druge Države ugovornice ili koja obavlja poslovanje u toj drugoj državi (preko stalne jedinice ili na drugi način), sama po sebi nije dovoljna da se jedna kompanija smatra stalnom jedinicom druge kompanije.

Članak 6.

DOHODAK OD NEPOKRETNE IMOVINE

1. Dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede ili šumarstva), koja se nalaze u drugoj Državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.
2. Izraz «nepokretna imovina» ima značenje koje ima prema propisima države ugovornice u kojoj se odnosna imovina nalazi. Ovaj izraz u svakom slučaju uključuje imovinu koja pripada nepokretnoj imovini, stočni fond i opremu koja se koristi u poljoprivedi i šumarstvu, prava na koja se primjenjuju odredbe općeg zakona o svojini, plodouživanje imovine i prava na promjenjiva ili stalna plaćanja kao naknade za korištenje ili pravo na korišćenje mineralnih nalazišta, izvora i drugih prirodnih bogatstava. Pomorski brodovi, avioni i cestovna vozila ne smatraju se nekretninama.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Odredbe stavka 1 primjenjuju se na dohodak koji se ostvari neposrednim korišćenjem, iznajmljivanjem ili drugim načinom korišćenja nepokretne imovine.
4. Odredbe stavka 1 i 3 ovog članka primjenjuju se i na dohodak od nepokretne imovine poduzeća i na dohodak od nepokretne imovine koja se koristi za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti.

Članak 7.
DOBIT OD POSLOVANJA

1. Dobit poduzeća Države ugovornice oprezuje se samo u toj državi, osim ako poduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi. Ako poduzeće obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice, dobit poduzeća može se oporezovati u toj drugoj državi, ali samo do iznosa koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.
2. Zavisno od odredaba stavka 3 ovog Članaka, kada poduzeće Države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, u svakoj Državi ugovornici se toj stalnoj jedinici pripisuje dobit koju bi mogla ostavkariti da je bila odvojeno ili posebno poduzeće koje se bavi istim ili sličnim djelatnostima pod istim ili sličnim uslovima i da je poslovala potpuno samostalno sa poduzećem čija je stalna jedinica.
3. Pri određivanju dobiti stalne jedinice, priznaju se kao odbici troškovi koji su napravljeni za potrebe stalne jedinice, uključujući i troškove upravljanja i opće administrativne troškove, bilo u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili na drugom mjestu.
4. Ako je uobičajeno da se u Državi ugovornici dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje na osnovu raspodjele ukupne dobiti poduzeća na njegove posebne dijelove, rješenje iz stavka 2 ne spriječava tu Državu ugovornicu da takvom uobičajenom raspodjelom odredi dobit koja se oporezuje. Usvojeni metod raspodjele, međutim, treba biti takav da rezultat bude u skladu sa načelima koja su sadržana u ovom Članaku.
5. Stalnoj jedinici ne pripisuje se dobit ako ta stalna jedinica samo kupuje dobra ili robu za poduzeće.
6. Za potrebe prethodnih stavova, dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje se istom metodom iz godine u godinu, osim ako postoji opravdan i dovoljan razlog da se postupi drugačije.
7. Kada dobit obuhvata pojedini dohodak koji su regulisani posebnim Članakovima ovog sporazuma, odredbe ovog Članaka ne utiču na odredbe tih Članakova.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Članak 8.
MEĐUNARODNI SAOBRAĆAJ

1. Dobit od korištenja pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila u međunarodnom saobraćaju oprezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave poduzeća.
2. Ako se sjedište stvarne uprave poduzeća koje se bavi plovidbom, nalazi na pomorskom brodu, smatra se da se nalazi u Državi ugovornici u kojoj se nalazi matična luka pomorskog broda ili, ako nema matične luke, u Državi ugovornici čiji je rezident korisnik pomorskog broda.
3. Odredbe stavka 1 primjenjuju se na dobit od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji.

Članak 9.
POVEZANA PODUZEĆA

1. Ako
 - a) poduzeće Države ugovornice učestvuje neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini poduzeća druge Države ugovornice, ili
 - b) ista lica učestvuju neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini poduzeća Države ugovornice i poduzeća druge Države ugovornice,

i ako su u oba slučaja između ta dva poduzeća u njihovim trgovinskim i finansijskim odnosima dogovoreni ili nametnuti uslovi koji se razlikuju od uslova koji bi bili dogovoreni između nezavisnih poduzeća, dobit koju bi, da nema tih uslova, ostvarilo jedno od poduzeća, ali je zbog tih uslova nije ostvarilo, može se uključiti u dobit tog poduzeća i shodno tome oporezovati.

2. Ako Država ugovornica uključuje u dobit poduzeća te države dobit za koju je poduzeće druge Države ugovornice oporezivano u toj drugoj državi, i shodno tome je oporezuje, i ako je tako uključena dobit ona dobit koju bi poduzeće prvopomenute države ostvarilo da su uslovi dogovoreni između ta dva poduzeća bili oni koje bi dogovorila nezavisna poduzeća, ta druga država vrši odgovarajuće korekcije iznosa poreza koji je u njoj utvrđen na tu dobit. Prilikom vršenja te korekcije, vodiće se računa o ostalim odredbama ovog ugovora, i ako je to potrebno, nadležni organi Država ugovornica međusobno će se konsultovati.

Članak 10.
DIVIDENDE

1. Dividende koje isplaćuje kompanija rezident Države ugovornice rezidentu druge Države ugovornice mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Dividende se mogu oporezovati i u Državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik dividendi, utvrđeni porez ne može biti veći od:
 - a) pet procenata bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija (osim partnerstva) koja posjeduje izravno najmanje 25 procenata imovine poduzeća koje isplaćuje dividende,
 - b) 15 proceanta bruto iznosa dividendi u svim ostalim slučajevima.

Ovaj stav ne utiče na oporezivanje kompanije iz koje se isplaćuju dividende.

3. Izraz «dividende» u ovom Članaku označava dohodak od akcija ili drugih prava učešća u dobiti koja nisu potraživanja duga, kao i dohodak od drugih prava kompanije koji je poreski izjednačen sa dohotkom akcija u zakonima države čiji je rezident kompanija koja vrši raspodjelu.
4. Odredbe stavova 1 i 2 ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik dividendi, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj drugoj Državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, preko stalne jedinice ili obavlja samostalne lične djelatnosti preko stalne baze u toj državi, a imovina na osnovu koje se dividende stvarno isplaćuju pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom se slučaju primjenjuju odredbe Članaka 7. ili Članaka 14. ovog sporazuma, u zavisnosti do slučaja.
5. Ako kompanija koja je rezident države Ugovornice ostvaruje dobit ili dohodak iz druge Države ugovornice, ta druga Država ugovornica ne može zavesti porez na dividende koje isplaćuje kompanija, osim ako su te dividende isplaćene rezidentu te druge države ili ako movina na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici ili stalnoj bazi koja se nalazi u toj drugoj državi, niti da neraspodjeljenu dobit kompanije oporezuje porezom na neraspodjeljenu dobit kompanije, čak i ako se isplaćene dividende ili neraspodjeljena dobit u potpunosti ili djelimično sastoje od dobiti ili dohotka koji su nastali u toj drugoj državi.

Članak 11.
KAMATE

1. Kamata koja nastaje u Državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge Države ugovornice, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Kamata se može oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaje, saglasno zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik te kamate, utvrđeni porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa kamate.
3. Izraz «kamata» u ovom Članaku, označava dohodak od potraživanja duga bilo koje vrste, neovisno od toga da li su obezbjeđena zalogom i da li se na osnovu njih stiče pravo na učešće u dobiti dužnika, a naročito dohodak od državnih hartija od vrijednosti i dohodak od obveznica ili obveznica zajma,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

uključujući i premije i nagrade na takve hartije do vrijednosti ili obveznice. Zatezna kamata se ne smatra kamatom u svrhe ovog Članaka.

4. Odredbe stavka 1 i 2 ovog Članaka se ne primjenjuju ako stvarni vlasnik kamate, koji je rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj kamata nastaje, preko stalne jedinice ili vrši samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a potraživanje duga na koji se plaća kamata je stvarno povezano sa takvom stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju primjenjuju se odredbe Članaka 7 ili Članaka 14 ovog sporazuma, u zavisnosti od slučaja.
5. Smatra se da kamata nastaje u Državi ugovornici kad je isplatilac kamate ta država, njena politička jedinica, lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća kamatu, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u toj Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stalnu bazu u vezi sa kojom je nastao dug na koji se plaća kamata, a tu kamatu snosi ta stalna jedinica ili stalna baza, smatra se da kamata nastaje u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.
6. Ako iznos kamate, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu potraživanje duga za koje se ona plaća, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca kamate i stvarnog vlasnika, odredbe ovog Članka primjenjuju se samo na iznos koji bi bio ugovoren da takvog odnosa nema. U tom slučaju, više plaćeni iznos oporezuje se saglasno sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Članak 12.**AUTORSKE NAKNADE**

1. Autorske naknade koje nastaju u Državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge Države ugovornice, mogu se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Autorske naknade se mogu oporezovati i u Državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je primalac stvarni vlasnik autorskih naknada, porez ne može biti veći od 10 procenata bruto iznosa autorskih naknada.
3. Izraz «autorske naknade», u ovom Članku, označava plaćanja bilo koje vrste primljena kao nakanada za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo kojeg autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući kinematografske filmove i filmove ili trake za televizijsko ili radio emitovanje, bilo kojeg patenta, trgovinskog znaka, projekta, ili modela, plana, tajne formule ili postupka, kao i za korišćenje ili pravo na korišćenje bilo koje industrijske, trgovinske ili naučne opreme, ili za informaciju u vezi sa industrijskim, trgovinskim ili naučnim iskustvom.
4. Odredbe stavova 1 i 2 ovog Članaka ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik autorskih naknada, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj Državi ugovornici u kojoj autorske naknade nastaju preko stalne jedinice koja se nalazi u toj drugoj državi, ili obavlja u toj drugoj državi

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se nalazi u toj državi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se autorske nakande plaćaju stvarno pripadaju toj stalnoj jedinici ili stalnoj bazi. U tom slučaju primjenjuju se odredbe Članaka 7. ili Članaka 14, zavisno od slučaja.
5. Smatra se da autorske naknade nastaju u Državi ugovornici kada je isplatilac sama ta država, njena politička jedinica ili lokalna vlast ili rezident te države. Ako lice koje plaća autorske naknade, bez obzira na to da li je rezident Države ugovornice, ima u Državi ugovornici stalnu jedinicu ili stlanu bazu vezano sa kojom je nastala obaveza plaćanja autorskih nakanada, a te autorske naknade padaju na teret te stalne jedinice ili stalne baze, smatra se da autorske naknade nastaju u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili stalna baza.
 6. Ako iznos autorskih naknada, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili među njih i trećeg lica uzimajući u obzir korišćenje, pravo ili informaciju za koje se one plaćaju, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca i stvarnog korisnika da takvog odnosa nema, odredbe ovog Članaka primjenjuju se na iznos koji bi tada bio ugovoren. U tom smislu, više plaćeni znos oporezuje se u skladu sa zakonima svake Države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog sporazuma.

Članak 13.**DOBIT OD IMOVINE**

1. Dobit koju ostvari rezident Države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine navedene u Članaku 6, a koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Dobit do otuđenja pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene za poslovanje stalne jedinice koju poduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koju koristi rezident Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici za obavljanje samostalnih ličnih djelatnosti, uključujući i dobit od otuđenja stalne jedinice (same ili zajedno s poduzećem) ili stalne baze, može se oporezovati u toj drugoj državi.
3. Dobit od otuđenja pomorskih brodova, aviona ili cestovnih vozila koji se koriste u međunarodnom saobraćaju, ili pokretne imovine koja služi za korišćenje takvih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo u Državi ugovornici u kojoj se nalazi mjesto stalne uprave poduzeća.
4. Dobit od otuđenja bilo koje imovine, osim imovine pomenute u stavovima 1, 2 i 3, ovog Članaka oporezuje se samo u Državi ugovornici čiji je rezident lice koje je otuđilo imovinu.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Članak 14.
SAMOSTALNE LIČNE DJELATNOSTI

1. Dohodak kojeg ostavkari rezident Države ugovornice od profesionalnih djelatnosti ili od drugih samostalnih djelatnosti oporezuje se samo u toj državi, osim:
 - a) ako za obavljanje svojih djelatnosti ima stalnu bazu koju redovno koristi u drugoj državi ugovornici, u kojem se slučaju samo dio dohotka koji se pripisuje toj stalnoj bazi može oporezovati u toj drugoj državi, ili
 - b) ako boravi u drugoj Državi ugovornici u periodu ili periodima koji ukupno iznose 183 dana ili više u odnosnoj fiskalnoj godini, u tom slučaju samo dio dohotka koji se ostvaruje od djelatnosti koje se obavljaju u toj drugoj Državi ugovornici može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Izraz «profesionalne djelatnosti» obuhvata posebno naučne, književne, umjetničke, obrazovne ili nastavne djelatnosti, kao i samostalne djelatnosti ljekara, pravnika, inženjera, arhitekata, stomatologa i računovođa.

Članak 15.
RADNI ODNOS

1. Zavisno od odredaba Članaka 16, 18, 19, 20. i 21 ovog sporazuma, zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici. Ako se rad obavlja u drugoj Državi ugovornici, takva primanja koja se u njoj ostvaruju mogu se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Izuzetno od odredaba stavka 1, primanja koja rezident Države ugovornice ostvari iz radnog odnosa u drugoj Državi ugovornici oporezuje se samo u prvospomenutoj državi:
 - a) ako primalac boravi u drugoj državi u periodu ili periodima koji ne prelaze ukupno 183 dana u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj fiskalnoj godini,
 - b) ako se primanja isplaćuju od strane ili u ime poslodavca koji nije rezident druge države, i
 - c) ako primanja ne padaju na teret stalne jedinice ili stalne baze koju poslodavac ima u toj drugoj državi.
3. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog Članka, primanja ostvarena u odnosu na rad obavljen na pomorskom brodu, avionu ili cestovnom vozilu u međunarodnom saobraćaju mogu se oporezovati u Državi ugovornici u kojoj se nalazi stvarna uprava poduzeća.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Članak 16.
PRIMANJA DIREKTORA

Primanja direktora i druga slična primanja koja ostvari rezident Države ugovornice, u svojstvu Članaka odbora direktora kompanije koja je rezident druge Države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

Članak 17.
UMJETNICI I SPORTISTI

1. Izuzetno od odredaba Članaka 14. i 15, dohodak kojeg ostvari rezident države ugovornice u drugoj državi ugovornici ličnim obavljanjem djelatnosti izvođača kao što je pozorišni, filmski, radio ili televizijski umjetnik ili muzičar ili sportista, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Ako dohodak od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste ne pripada lično izvođaču ili sportisti, nego drugom licu, taj dohodak se, izuzetno od odredaba Članakova 7, 14. i 15, može oporezivati u toj Državi ugovornici u kojoj se djelatnosti izvođača ili sportiste obavljaju.
3. Izuzetno od odredaba stavova 1 i 2, dohodak kojeg ostvari rezident Države ugovornice od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste oporezuje se samo u toj državi ako su te djelatnosti obavljene u drugoj Državi ugovornici i okviru programa kulturne ili sportske razmjene koje su odobrile obje Države ugovornice.

Članak 18.
PENZIJE

Zavisno od odredaba stavka 2 Članaka 19. ovog sporazuma, penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu Države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi.

Članak 19.
USLUGE ZA POTREBE VLADE

1. a) Zarade i druga slična primanja, osim penzije, koje Država ugovornica ili njena politička jedinica ili lokalna vlast plaća fizičkom licu za usluge učinjene toj državi ili toj političkoj jedinici ili lokalnoj vlasti, oporezuju se samo u toj državi.
b) Međutim, te zarade i slična primanja, oporezuju se samo u drugoj Državi ugovornici ako su usluge pružene u toj državi, a fizičko lice je rezident te države koje je:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (i) држављанин те државе, или које
 - (ii) није постало резидент те државе само због вршења услуге.
2. a) Пензија коју физичком лицу плаћа Држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт изравно или из фондова за услуге учињене тој држави или њеној политичкој јединици или локалној власти, опорежује се само у тој држави.
b) Међутим, пензија се опорежује само у другој Држави уговорници ако је физичко лице резидент и држављанин те државе.
3. Одредбе Чланака 15, 16, 17. и 18, примјенјују се на зараве и друга слична приманја и пензије за услуге учињене у тој држави у вези са пословањем које обавља држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт.

Чланак 20.**STUDENTI**

1. Student или лице на стручној обуци које је непосредно prije odlaska у Државу уговорницу било резидент или јесте резидент друге Државе уговорнице, а борави у првospomenuтој држави искључиво ради образовања или обучавања, не опорежује се у тој држави за приманја која добије за издржавање, образовање или обучавање, под условом да су та приманја из извора ван те државе.
2. Student или лице на стучној обуци из ставка 1 има право у току образовања или обучавања на иста изузећа, ослобађања или умањења пореза на помоћ у новцу, stipendije и приманја из радног односа који нису обухваћени ставом 1 овог Чланака, као и резиденти Државе уговорнице у којој борави.

Чланак 21.**PROFESORI I NASTAVNICI**

1. Физичко лице које борави у Држави уговорници ради држања наставе или ангажовања у истраживачком раду на универзитету, вишој коли, школи или другој признатој образовној институцији у тој држави и које јесте или је непосредно prije tog boravka било резидент друге Државе уговорнице, изузима се од опроезивања у првospmenutoј Држави уговорници на приманја за такву наставу или истраживачки рад за период који није дужи од двије године од дана његовог првог боравка у том циљу, под условом да је та приманја ostvarilo изван те државе.
2. Одредбе ставка 1 се не примјенјују на доходак од истраживања ако је такво истраживање спроведено не у јавном интересу већ prije svega за приватну корист одређеног лица или групе лица.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Članak 22.
OSTALI DOHODAK

1. Dijelovi dohotka rezidenta Države ugovornice, bez obzira na to gdje nastaju, koji nisu regulisani u prethodnim Člancima ovog sporazuma oporezuju se samo u toj državi.
2. Odredbe stavka 1 ovog Članka ne primjenjuju se na dohodak, izuzimajući dohodak od nepokretne imovine definisane u stavu 2 Članka 6, ovog sporazuma, ako primalac tog dohotka, rezident Države ugovornice, obavlja poslovanje u toj drugoj Državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi ili obavlja u toj drugoj državi samostalne lične djelatnosti iz stalne baze koja se u njoj nalazi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se dohodak plaća stvarno su povezani sa stalnom jedinicom ili stalnom bazom. U tom slučaju, primjenjuju se odredbe Članka 7. ili 14, u zavisnosti od slučaja.

Članak 23.
IMOVINA

1. Imovina koja se sastoji od nepokretne imovine navedne u Članaku 6. ovog sporazuma, koju posjeduje rezident Države ugovornice i koja se nalazi u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.
2. Imovina koja se sastoji od pokretne imovine koja predstavlja dio imovine namijenjene poslovanju stalne jedinice koju poduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ili od pokretne imovine koja pripada stalnoj bazi koja služi rezidentu Države ugovornice u drugoj Državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.
3. Imovina koja se sastoji od pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila ili pokretne imovine koja služi za korišćenje tih pomorskih brodova, aviona ili drumskih vozila, oporezuje se samo Državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave poduzeća.
4. Sva ostala imovina rezidenta Države ugovornice oporezuje se samo u toj državi.

Članak 24.
OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA

1. Ako rezident Države ugovornice ostvaruje dohodak ili posjeduje imovinu koja, u skladu sa odredbama ovog sporazuma, može biti oporezovana u drugoj Državi ugovornici, prvopomenuta država odobrava:
 - a) kao odbitak od poreza na dohodak tog rezidenta iznos jednak dohotku plaćenom u toj drugoj državi,
 - b) kao odbitak od poreza na imovinu tog rezidenta, iznos jednak porezu na imovinu plaćenom u toj drugoj državi.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Taj odbitak ni u jednom slučaju neće biti veći od dijela poreza na dohodak ili poreza na imovinu, kako je obračunat prije izvođenog odbijanja, koji odgovara, zavisno od slučaja, dohotku ili imovini koji se mogu oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako su u skladu s bilo kojom odredbom ovog sporazuma dohodak kojeg ostvari ili imovina koju posjeduje rezident Bosne i Hercegovine izuzeti do poreza u Bosni i Hercegovini, Bosna i Hercegovina može, pri obračunavanju poreza na preostali dohodak ili imovinu tog rezidenta, uzeti u obzir izuzeti dohodak ili imovinu.
3. Radi priznavanja ako kredita u Državi ugovornici, smatra se da porez koji je plaćen u drugoj Državi ugovornici obuhvata i prez koji bi bio plaćen u toj državi da nije umanjen ili otpisan u skladu sa njenim zakonskim odredbama o poreskim poticajima.

Članak 25.
JEDNAK TRETMAN

1. Državljeni Države ugovornice ne podliježu u drugoj Državi ugovornici oporezivanju ili zahtjevu u vezi sa oporezivanjem koje je drugačije ili teže od oporezivanja ili zahjeva u vezi sa oporezivanjem, posebno u odnosu na rezidentnost, kojima državljani te druge države, u istim uslovima, podliježu ili mogu podlijegati.
2. Oporezivanje stalne jedinice koju poduzeće Države ugovornice ima u drugoj Državi ugovornici ne može biti nepovoljnije u toj drugoj državi od oporezivanja poduzeća te druge države koja obavljaju istu djelatnost. Ova odredba ne može se tumačiti tako da obavezuje Državu ugovornicu da rezidentima druge Države ugovornice odobrava lična oslobađanja, olakšice i umanjenja za svrhe oporezivanja zbog ličnog statusa ili porodičnih obaveza koje odobrava svojim rezidentima.
3. Kamata, autorska prava, naknade i druge isplate koje poduzeće Države ugovornice plaća rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive dobiti tog poduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su plaćene rezidentu prvospomenute države, osim kada se primjenjuju odrebe Članaka 9, Članaka 11. stav 6 ili Članaka 12. stav 6 ovog sporazuma. Takođe, dugovi poduzeća Države ugovornice prema rezidentu druge Države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive imovine tog poduzeća, odbijaju se pod istim uslovima, kao da su bili ugovoreni sa rezidentom prvospomenute države.
4. Poduzeća Države ugovornice čiju imovinu poptuno ili djelimično posjeduju ili kontorlišu, posredno ili neposredno, jedan ili više rezidenata druge Države ugovornice, u prvospomenutoj državi ugovornici ne podliježu oporezivanju ili obavezi u vezi s oporezivanjem, koje je drugačije ili teže od oporezivanja ili obaveza u vezi sa oporezivanjem kome druga slična poduzeća prvospomenute države podliježu ili mogu podlijegati.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Odredbe ovog Članaka primjenjuju se na poreze navedene u Članaku 2. ovog sporazuma.

Članak 26.**PROCEDURA ZAJEDNIČKOG DOGOVARANJA**

1. Ako lice smatra da mjere jedne ili obje Države ugovornice dovode ili će dovesti do toga da ne bude oporezvano u skladu sa odredbama ovog sporazuma, ono može, bez obzira na pravna sredstva predviđena unturašnjim zakonom tih država, da izloži svoj slučaj nadležnom organu Države ugovornice čiji je rezident. Slučaj mora biti izložen u roku od tri godine od dana prvog obavještenja o mjeri koja dovodi do oporezivanja koje nije u skladu s odredbama ovog sporazuma.
2. Ako nadležni organ smatra da je prigovor opravdan i ako nije u mogućnosti da sam dođe do zadovoljavajućeg rješenja, nastoje da slučaj riješi zajedničkim dogovorom s nadležnim organom druge Države ugovornice radi izbjegavanja oporezivanja koje nije u skladu s ovim sporazumom. Postignuti dogovor primjenjuje se bez obzira na vremenska ograničenja u unturašnjem zakonu Država ugovornica.
3. Nadležni organi Država ugovornica nastoje da zajedničkim dogovorom otklone teškoće ili nejasnoće koje nastaju pri tumačenju ili primjeni ovog sporazuma. Oni se mogu i zajednički vijećevati radi otklanjanja dvostrukog oporezivanja u slučajevima koji nisu predviđeni ovim sporazumom.
4. Nadležni organi država ugovornica mogu neposredno međusobno komunicirati izravno, uključujući putem zajedničke komisije koja se sastoji od njih samih ili njihovih predstavnika, u svrhu dostizanja sporazuma u smislu prethodnih stavova.

Članak 27.**RAZMJENA OBAVJEŠTENJA**

1. Nadležni organi Država ugovornica razmjenjuju obavještenja za primjenu odredaba ovog sporazuma ili unutrašnjeg zakona država koji se odnose na poreze obuhvaćene ovim sporazumom, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim sporazumom. Razmjena obavještenja nije ograničena Članakom 1. i 2 ovog sporazuma. Obavještenja koje primi Država ugovornica smatraće se tajnom isto kao i obavještenja dobivena prema zakonima te države i mogu se saopštiti samo licima i organima (uključujući sudove i upravne organe) koji su nadležni za utvrđivanje ili naplatu, ili sprovođenje odluka ili krivično gonjenje ili rješavanje žalbi u odnosu na poreze pomenute obuhvaćene ovim sporazumom. Ta lica ili organi koriste obavještenja u javnom sudskom postupku ili u sudskim odlukama.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Odredbe stavka 1 ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao obaveza nadležnih organima Države ugovornice da:

- a) preduzima upravne mjere suprotne zakonima i upravnoj praksi te ili druge Države ugovornice;
- b) daje obavještenja koja se ne mogu dobiti na osnovu zakona ili redovnim upravnim postupkom te ili druge Države ugovornice.
- c) daje obavještenja koja otkrivaju trgovinsku, poslovnu, industrijsku, komercijalnu ili profesionalnu tajnu ili poslovni postupak ili informaciju čije bi otkrivanje bilo suprotno javnom poretku (ordre public).

Članak 28.

ČLANAKOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULATA

Odredbe ovog sporazuma ne utiču na poreske povlastice Članakova diplomatskih misija ili konzulata predviđene opštim pravilima međunarodnog prava ili odredbama posebnih ugovora.

Članak 29.

STUPANJE NA SNAGU

1. Svaka od Država ugovornica će obavijestiti drugu, diplomatskim putem o obavljanju procedura potrebnih u skladu sa domaćim zakonom za stupanje na snagu ovog sporazuma. Sporazum će stupiti na snagu na datum posljednjeg od obavještenja a njegove odredbe će imati dejstvo u odnosu na:

- a) poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. janaura kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu,
- b) u odnosu na sve ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak ili imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj ovaj sporazum stupi na snagu.

Članak 30.

PRESTANAK VAŽENJA

- a) Ovaj ugovor sporazum ostaje na snazi dok ga ne otkaže jedna od država ugovornica. Država ugovornica može otkazati ovaj sporazum diplomatskim putem dostavljanjem pismenog obavještenja o prestanku njegovog važenja najkasnije šest mjeseci prije kraja bilo koje kalendarske

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- godine po isteku pete godine od dana stupanja na snagu ovog sporazuma. U tom slučaju, ovaj sporazum prestaje da se primjenjuje:
- a) u odnosu na poreze zadržane na izvoru, na dohodak plaćen ili kreditovan na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje,
 - b) u odnosu na ostale poreze na dohodak i poreze na imovinu, na dohodak i na imovinu u bilo kojoj godini oporezivanja koja počinje na dan ili nakon 1. januara kalendarske godine nakon godine u kojoj je dato obavještenje.

U potvrdu čega su dolepotpisani, punovažno za to ovlašteni, potpisali ovaj sporazum.

Sačinjeno u SARAJEVU dana 24.9 2013, u dva originalna primjeka na makedonskom, bosanskom/ hrvatskom/srpskom i engleskom jeziku, s tim što su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju neslaganja, mjerodavan je engleski tekst.

Za Vladu
Republike Makedonije

Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine

СПОРАЗУМ

ИЗМЕЃУ

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

И

САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**О ИЗБЈЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ
НА ДОХОДАК И ИМОВИНУ**

Влада Републике Македоније и
Савјет министара Босне и Херцеговине
Желећи да закључе Споразум о избјегавању двоструког опорезивања у односу
на порезе на доходак и имовину,

споразумјеле су се о слиједећем:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Члан 1.

ЛИЦА НА КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈЕ СПОРАЗУМ

Овај споразум се примјењује на лица које су резиденти једне или обје државе уговорнице.

Члан 2.

ПОРЕЗИ НА КОЈЕ СЕ ПРИМЈЕЊУЈЕ СПОРАЗУМ

1. Овај споразум се примјењује на порезе на доходак и на имовину, које заводи Држава уговорница или њене политичке јединице или локалне власти, независно од начина наплате.
2. Порезима на доходак и на имовину сматрају се сви порези који се заводе на укупан доходак, на укупну имовину или на дијелове дохотка или имовине, укључујући и порезе на приходе од отуђења покретне или непокретне имовине, порезе на укупне износе плата или наканда које исплаћују предузећа, као и порезе на прираст имовине.
3. Порези на које се примјењује овај споразум су, посебно:

- у Македонији

(а) порез на доходак физичких лица,

(б) порез на добит,

(ц) порез на имовину

(у даљем тексту: «македонски порез»)

- у Босни и Херцеговини

(с) порез на доходак физичких лица,

(д) порез на добит,

(е) порез на имовину

(у даљем тексту: «босанскохерцеговачки порез»).

4. Овај споразум се примјењује на исте или битно сличне порезе који се послије потписивања овог споразума заведу поред или умјесто
5. постојећих пореза. Надлежни органи Држава уговорница обавјештавају једни друге о значајним промјенама у њиховим пореским законима.

Члан 3.

ОПШТЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

1. За потребе овог споразума, уколико контекст другачије не захтијева:
 - а) Изрази «Држава уговорница» и «друга Држава уговорница» означавају Републику Македонију или Босну и Херцеговину, зависно од контекста,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) Израз «Македонија» означаваша територију Републике Македоније, у географском смислу означаваша њено копно, језерске воде и дно над којим има јурисдикцију и суверена права у сврху истраживања, искориштавања и очувања и управљања природним богатствима, у складу с меѓународном јурисдикцијом и домаћим законом;
 - c) Израз «Босна и Херцеговина» означаваша територију, териоријално море и приобалне области државе Босне и Херцеговине дан којима она има јурисдикцију исуверено право у сврху истраживања, искориштавања и очувања природних богатстава, у складу с меѓународним законом,
 - d) Израз «политичка јединица» у случају Босне и Херцеговине означаваша ентитете: Федерацију Босне и Херцеговине и Републику Српску, и Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине,
 - e) Израз «држављанин» означаваша физичко лице које има држављанство Државе уговорнице,
 - f) Израз «лице» обухвата физичко лице, компанију или друштво лица,
 - g) Израз «компанија» означаваша правно лице или лице које се сматра правним у пореске сврхе,
 - h) Изрази «предузеће Државе уговорнице» или «предузеће друге Државе уговорнице» означавашу предузеће којим управља резидент Државе уговорнице, односно предузеће којим управља резидент друге Државе уговорнице,
 - i) Израз «меѓународни саобраћај» означаваша саобраћај поморским бродом, авионом или друмским возилом који обавља предузеће чије се сједиште налази у Држави уговорници, осим ако се поморски брод, авион или друмско возило користи искључиво између мјеста у другој Држави уговорници,
 - j) Израз «надлежни орган» означаваша:
 - у Македонији Министарство финансија, или његовог овлаштеног представника,
 - у Босни и Херцеговини, Министарство финансија и трезора, односно његовог овлаштеног представника.
2. Када држава уговорница примјењује овај споразум, сваки израз који у њему није дефинисан има, уколико контекст другачије не захтијева, значење према закону те државе за потребе пореза на које се овај споразум примјењује и значење према важећим пореским законима које примјењује та држава има предност у односу на значење које том изразу дају други закони те државе.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**Члан 4.
РЕЗИДЕНТ**

1. Израз «резидент Државе уговорнице» за потребе овог споразума означава лице које, према законима те државе, подлијеже опорезивању у тој држави по основу свог пребивалишта, боравишта, мјеста оснивања, сједишта управе или другог мјерила сличне природе и укључује ту државу, њену политичку јединицу или јединицу локалне самоуправе. Овај израз не обухвата лице које у тој држави подлијеже опорезивању само на доходак из извора у тој држави или само на имовину која се у њој налази.
2. Ако је, према одредбама става 1 овог члана, физичко лице резидент обје Државе уговорнице, њен статус се одређује на слиједећи начин:
 - а) сматра се да је резидент само државе у којој има стално мјесто становања, ако има стално мјесто становања у обје државе, сматра се да је резидент само државе са којом су њене личне и економске везе тјешње (средиште животних интереса),
 - б) ако не може да се одреди у којој држави има средиште животних интереса или ако ни у једној држави нема стално мјесто становања, сматра се да је резидент само државе у којој има уобичајено мјесто становања,
 - в) ако има уобичајено мјесто становања у обје државе или га нема ни у једној од њих, сматра се да је резидент само државе чији је држављанин,
 - г) ако је држављанин обје државе или ни једне од њих, надлежни органи држава уговорница ријешиће питање заједничким договором.
3. Ако је, према одредбама става 1, лице, осим физичког, резидент обје Државе уговорнице, сматра се да је резидент Државе уговорнице у којој се налази њено мјесто стварне управе.

**Члан 5.
СТАЛНА ЈЕДИНИЦА**

1. Израз «стална јединица», за потребе овог споразума, означава стално мјесто пословања преко кога предузеће потпуно или дјелимично обавља пословање.
2. Под изразом «стална јединица» подразумијева се, посебно:
 - а) сједиште управе,
 - б) огранак,
 - в) пословница,
 - г) фабрика,
 - д) радионица, и

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- f) рудник, нафтни или плински извор, каменолом, или било које друго мјесто искоришћавања природних богатстава.
3. Градилиште, грађевински, монтажни или инсталациони пројекат или надзор у вези с тим активностима чине сталну јединицу, али само ако такви радови или активности трају у периоду дужем од двананест мјесеци.
4. Изузетно од претходних одредаба овог члана, од изразом стална јединица не подразумијева се:
- a) коришћење објеката и опреме искључиво у сврхе ускладиштења, излагања или испоруке добара или робе која припада предузећу,
 - b) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво у сврху ускладиштења, излагања или испоруке,
 - c) одржавање залихе добара или робе која припада предузећу искључиво са сврхом да је друго предузеће преради,
 - d) одржавање сталног мјеста пословања искључиво у сврху куповине добара или робе или прибављања обавјештења за предузеће,
 - e) одржавање сталног мјеста пословања искључиво у сврху рекламирања, пружања информација, научног истраживања или сличних активности за предузеће, припремног или помоћног карактера,
 - f) одржавање сталног мјеста пословања искључиво ради дјелатности наведених у тачкама од а) до е), у било којој комбинацији, под условом да је укупна дјелатност сталног мјеста пословања које настаје из ове комбинације припремног или помоћног карактера.
5. Изузетно од одредаба ставова 1 и 2 овог члана, када лице - осим заступника са самосталним статусом, на кога се примјењује став 6 овог члана - ради у име предузећа и има и уобичајно користи у Држави уговорници овлаштење да закључује уговоре у име предузећа, сматра се да то предузеће има сталну јединицу у тој држави у односу на дјелатности које то лице обавља за предузеће, осим као су дјелатности тог лица ограничене на дјелатности наведене у ставу 4 овог члана које, ако би се обављале преко сталног мјеста пословања, не би ово стално мјесто пословања чиниле сталном јединицом према одредбама наведеног става.
6. Не сматра се да предузеће има сталну пословну јединицу у Држави уговорници зато што у тој држави обавља своје послове преко посредника, генералног комисионог заступника или другог посредника са самосталним статусом ако та лица дјелују у оквиру своје редовне пословне дјелатности.
7. Чињеница да компанија која је резидент Државе уговорнице конторлише или је под контролом компаније која је резидент друге Државе уговорнице или која обавља пословање у тој другој држави

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(преко сталне јединице или на други начин), сама по себи није доволна да се једна компанија сматра сталном јединицом друге компаније.

Члан 6.**ДОХОДАК ОД НЕПОКРЕТНЕ ИМОВИНЕ**

1. Доходак којег оствари резидент Државе уговорнице од непокретне имовине (укључујући доходак од пољопривреде или шумарства), која се налазе у другој Држави уговорници, може се опорезивати у тој другој држави.
2. Израз «непокретна имовина» има значење које има према прописима државе уговорнице у којој се односна имовина налази. Овај израз у сваком случају укључује имовину која припада непокретној имовини, сточни фонд и опрему која се користи у пољопривреди и шумарству, права на која се примјењују одредбе општег закона о својини, плодоуживање имовине и права на промјењива или стална плаћања као накнаде за коришћење или право на коришћење минералних налазишта, извора и других природних богатстава. Поморски бродови, авиони и друмска возила не сматрају се некретнинама.
3. Одредбе става 1 примјењују се на доходак који се оствари непосредним коришћењем, изнајмљивањем или другим начином коришћења непокретне имовине.
4. Одредбе става 1 и 3 овог члана примјењују се и на доходак од непокретне имовине предузећа и на доходак од непокретне имовине која се користи за обављање самосталних личних дјелатности.

Члан 7.**ДОБИТ ОД ПОСЛОВАЊА**

1. Добит предузећа Државе уговорнице опрезује се само у тој држави, осим ако предузеће обавља пословање у другој Држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази. Ако предузеће обавља пословање у другој Држави уговорници преко сталне јединице, добит предузећа може се опорезовати у тој другој држави, али само до износа који се приписује тој сталној јединици.
2. Зависно од одредаба става 3 овог члана, када предузеће Државе уговорнице обавља пословање у другој Држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази, у свакој Држави уговорници се тој сталној јединици приписује добит коју би могла оставарити да је била одвојено или посебно предузеће које се бави истим или сличним дјелатностима под истим или сличним условима и да је пословала потпуно самостално са предузећем чија је стална јединица.
3. При одређивању добити сталне јединице, признају се као одбици трошкови који су направљени за потребе сталне јединице, укључујући и трошкове управљања и опште административне трошкове, било у држави у којој се налази стална јединица или на другом мјесту.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Ако је уобичајено да се у Држави уговорници добит која се приписује сталној јединици одређује на основу расподјеле укупне добити предузећа на његове посебне дијелове, рјешење из става 2 не спријечава ту Државу уговорницу та таквом уобичајеном расподјелом одреди добит која се опорезује. Усвојени метод расподјеле, међутим, треба бити такав да резултат буде у складу са начелима која су садржана у овом члану.
5. Сталној јединици не приписује се добит ако та стална јединица само купује добра или робу за предузеће.
6. За потребе претходних ставова, добит која се приписује сталној јединици одређује се истом методом из године у годину, осим ако постоји оправдан и довољан разлог да се поступи другачије.
7. Када добит обухвата поједини доходак који су регулисани посебним члановима овог споразума, одредбе овог члана не утичу на одредбе тих чланова.

Члан 8.

МЕЃУНАРОДНИ САОБРАЋАЈ

1. Добит од кориштења поморских бродова, авиона или друмских возила у међународном саобраћају опрезује се само у Држави уговорници у којој се налази сједиште стварне управе предузећа.
2. Ако се сједиште стварне управе предузећа које се бави пловидбом, налази на поморском броду, сматра се да се налази у Држави уговорници у којој се налази матична лука поморског брода или, ако нема матичне луке, у Држави уговорници чији је резидент корисник поморског брода.
3. Одредбе става 1 примјењују се на добит од учешћа у пулу, заједничком пословању или међународној пословној агенцији.

Члан 9.

ПОВЕЗАНА ПРЕДУЗЕЋА

1. Ако
 - а) предузеће Државе уговорнице учествује непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа друге Државе уговорнице, или
 - б) иста лица учествују непосредно или посредно у управљању, контроли или имовини предузећа Државе уговорнице и предузећа друге Државе уговорнице,

и ако су у оба случаја између та два предузећа у њиховим трговинским и финансијским односима договорени или наметнути услови који се разликују од услова који би били договорени између независних предузећа, добит коју би, да нема тих услова, остварило једно од предузећа, али је због тих услова

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

није остварило, може се укључити у добит тог предузећа и сходно томе опорезовати.

2. Ако Држава уговорница укључује у добит предузећа те државе добит за коју је предузеће друге Државе уговорнице опорезивано у тој другој држави, и сходно томе је опорезује, и ако је тако укључена добит она добит коју би предузеће првопоменуте државе остварило да су услови договорени између та два предузећа били они које би договорила независна предузећа, та друга држава врши одговарајуће корекције износа пореза који је у њој утврђен на ту добит. Приликом вршења те корекције, водиће се рачуна о осталим одредбама овог уговора, и ако је то потребно, надлежни органи Држава уговорница међусобно ће се консултовати.

Члан 10.
ДИВИДЕНДЕ

1. Дивиденде које исплаћује компанија резидент Државе уговорнице резиденту друге Државе уговорнице могу се опорезовати у тој другој држави.
2. Дивиденде се могу опорезовати и у Држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник дивиденди, утврђени порез не може бити већи од:
 - а) пет процената бруто износа дивиденди ако је стварни власник компанија (осим партнерства) која посједује директно најмање 25 процената имовине предузећа које исплаћује дивиденде,
 - б) 15 процената бруто износа дивиденди у свим осталим случајевима.

Овај став не утиче на опорезивање компаније из које се исплаћују дивиденде.

3. Израз «дивиденде» у овом члану означава доходак од акција или других права учешћа у добити која нису потраживања дуга, као и доходак од других права компаније који је порески изједначен са дохотком акција у законима државе чији је резидент компанија која врши расподјелу.
4. Одредбе ставова 1 и 2 не примјењују се ако стварни власник дивиденди, који је резидент Државе уговорнице, обавља пословање у тој другој Држави уговорници чији је резидент компанија која исплаћује дивиденде, преко сталне јединице или обавља самосталне личне дјелатности преко сталне базе у тој држави, а имовина на основу које се дивиденде стварно исплаћују припадају тој сталној јединици или

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

сталној бази. У том се случају примјењују одредбе члана 7. или члана 14. овог споразума, у зависности до случаја.

5. Ако компанија која је резидент државе Уговорнице остварује добит или доходак из друге Државе уговорнице, та друга Држава уговорница не може завести порез на дивиденде које исплаћује компанија, осим ако су те дивиденде исплаћене резиденту те друге државе или ако мовина на основу којих се дивиденде исплаћују стварно припадају сталној јединици или сталној бази која се налази у тој другој држави, нити да нерасподјељену добит компаније опорезује порезом на нерасподјељену добит компаније, чак и ако се исплаћене дивиденде или нерасподјељена добит у потпуности или дјелимично састоје од добити или дохотка који су настали у тој другој држави.

Члан 11.**КАМАТЕ**

1. Камата која настаје у Држави уговорници а исплаћује се резиденту друге Државе уговорнице, може се опорезовати у тој другој држави.
2. Камата се може опорезовати и у Држави уговорници у којој настаје, сагласно законима те државе, али ако је прималац стварни власник те камате, утврђени порез не може бити већи од 10 процената бруто износа камате.
3. Израз «камата» у овом члану, означава доходак од потраживања дуга било које врсте, независно од тога да ли су обезбјеђена залогом и да ли се на основу њих стиче право на учешће у добити дужника, а нарочито доходак од државних хартија од вриједности и доходак од обвезница или обвезница зајма, укључујући и премије и награде на такве хартије до вриједности или обвезнице. Затезна камата се не сматра каматом у сврхе овог члана.
4. Одредбе става 1 и 2 овог члана се не примјењују ако стварни власник камате, који је резидент Државе уговорнице, обавља пословање у другој Држави уговорници у којој камата настаје, преко сталне јединце или врши самосталне личне дјелатности из сталне базе која се налази у тој држави, а потраживање дуга на који се плаћа камата је стварно повезано са таквом сталном јединицом или сталном базом. У том случају примјењују се одредбе члана 7 или члана 14 овог споразума, у зависности од случаја.
5. Сматра се да камата настаје у Држави уговорници кад је исплатилац камате та држава, њена политичка јединица, локална власт или резидент те државе. Ако лице које плаћа камату, без обзира на то да ли је резидент Државе уговорнице, има у тој Држави уговорници сталну јединицу или сталну базу у вези са којом је настао дуг на који се плаћа камата, а ту камату сноси та стална јединица или стална база, сматра

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

се да камата настаје у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ камате, због посебног односа између платиоца и стварног власника или између њих и трећег лица, имајући у виду потраживање дуга за које се она плаћа, прелази износ који би био уговорен између платиоца камате и стварног власника, одредбе овог члана примијењују се само на износ који би био уговорен да таквог односа нема. У том случају, више плаћени износ опорезује се сагласно са законима сваке Државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог споразума.

Члан 12.

АУТОРСКЕ НАКНАДЕ

1. Ауторске накнаде које настају у Држави уговорници, а исплаћују се резиденту друге Државе уговорнице, могу се опорезовати у тој другој држави.
2. Ауторске накнаде се могу опорезовати и у Држави уговорници у којој настају, у складу са законима те државе, али ако је прималац стварни власник ауторских накнада, порез не може бити већи од 10 процената бруто износа ауторских накнада.
3. Израз «ауторске накнаде», у овом члану, означава плаћања било које врсте примљена као накнада за коришћење или право на коришћење било којег ауторског права на књижевно, умјетничко или научно дјело, укључујући кинематографске филмове и филмове или траке за телевизијско или радио емитување, било којег патента, трговинског знака, пројекта, или модела, плана, тајне формуле или поступка, као и за коришћење или право на коришћење било које индустријске, трговинске или научне опреме, или за информацију у вези са индустријским, трговинским или научним искуством.
4. Одредбе ставова 1 и 2 овог члана не примјењују се ако стварни власник ауторских накнада, резидент Државе уговорнице, обавља пословање у другој Држави уговорници у којој ауторске накнаде настају преко сталне јединице која се налази у тој другој држави, или обавља у тој другој држави самосталне личне дјелатности из сталне базе која се налази у тој држави, а право или имовина на основу којих се ауторске накнаде плаћају стварно припадају тој сталној јединици или сталној бази. У том случају примјењују се одредбе члана 7. или члана 14, зависно од случаја.
5. Сматра се да ауторске накнаде настају у Држави уговорници када је исплатилац сама та држава, њена политичка јединица или локална власт или резидент те државе. Ако лице које плаћа ауторске накнаде, без обзира на то да ли је резидент Државе уговорнице, има у Држави уговорници сталну јединицу или сталну базу везано са којом је настала обавеза плаћања ауторских накнада, а те ауторске накнаде падају на терет те сталне јединице или сталне базе, сматра се да ауторске

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

накнаде настају у држави у којој се налази стална јединица или стална база.

6. Ако износ ауторских накнада, због посебног односа између платиоца и стварног власника или међу њих и трећег лица узимајући у обзир коришћење, право или информацију за које се оне плаћају, прелази износ који би био уговорен између платиоца и стварног корисника да таквог односа нема, одредбе овог члана примјењују се на износ који би тада био уговорен. У том смислу, више плаћени знос опорезује се у складу са законима сваке Државе уговорнице, имајући у виду остале одредбе овог споразума.

Члан 13.

ДОБИТ ОД ИМОВИНЕ

1. Добит коју оствари резидент Државе уговорнице од отуђења непокретне имовине наведене у члану 6, а која се налази у другој Држави уговорници, може се опорезовати у тој другој држави.
2. Добит до отуђења покретне имовине која представља дио имовине намијењене за пословање сталне јединице коју предузеће Државе уговорнице има у другој Држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази коју користи резидент Државе уговорнице у другој Држави уговорници за обављање самосталних личних дјелатности, укључујући и добит од отуђења сталне јединице (саме или заједно с предузећем) или сталне базе, може се опорезовати у тој другој држави.
3. Добит од отуђења поморских бродова, авиона или цестовних возила који се користе у међународном саобраћају, или покретне имовине која која служи за коришћење таквих поморских бродова, авиона или друмских возила, опорезује се само у Држави уговорници у којој се налази мјесто сталне управе предузећа.
4. Добит од отуђења било које имовине, осим имовине поменуте у ставовима 1, 2 и 3, овог члана опорезује се само у Држави уговорници чији је резидент лице које је отуђило имовину.

Члан 14.

САМОСТАЛНЕ ЛИЧНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

1. Доходак којег оставари резидент Државе уговорнице од професионалних дјелатности или од других самосталних дјелатности опорезује се само у тој држави, осим:
 - а) ако за обављање својих дјелатности има сталну базу коју редовно користи у другој држави уговорници, у којем се случају само дио дохотка који се приписује тој сталној бази може опорезовати у тој другој држави, или

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) ако борава у другој Држави уговорници у периоду или периодима који укупно износе 183 дана или више у односној фискалној години, у том случају само дио дохотка који се остварује од дјелатности које се обављају у тој другој Држави уговорници може се опорезовати у тој другој држави.

2. Израз «професионалне дјелатности» обухвата посебно научне, књижевне, умјетничке, образовне или наставне дјелатности, као и самосталне дјелатности лекара, правника, инжињера, архитеката, стоматолога и рачуновођа.

Члан 15.
РАДНИ ОДНОС

1. Зависно од одредаба члана 16, 18, 19, 20. и 21 овог споразума, зараде, накнаде и друга слична примања која резидент Државе уговорнице оствари из радног односа, опорезују се само у тој држави, осим ако се рад обавља у другој Држави уговорници. Ако се рад обавља у другој Држави уговорници, таква примања која се у њој остварују могу се опорезовати у тој другој држави.
2. Изузетно од одредаба става 1, примања која резидент Државе уговорнице оствари из радног односа у другој Држави уговорници опорезује се само у првспоменутој држави:
 - a) ако прималац борава у другој држави у периоду или периодима који не прелазе укупно 183 дана у периоду од дванаест мјесеци који почиње или се завршава у односној фискалној години,
 - b) ако се примања исплаћују од стране или у име послодавца који није резидент друге државе, и
 - c) ако примања не падају на терет сталне јединице или сталне базе коју послодавац има у тој другој држави.
3. Изузетно од претходних одредаба овог члана, примања остварена у односу на рад обављен на поморском броду, авиону или друмском возилу у меѓународном саобраћају могу се опорезовати у Држави уговорници у којој се налази стварна управа предузећа.

Члан 16.
ПРИМАЊА ДИРЕКТОРА

Примања директора и друга слична примања која оствари резидент Државе уговорнице, у својству члана одбора директора компаније која је резидент друге Државе уговорнице, могу се опорезивати у тој другој држави.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Члан 17.**УМЈЕТНИЦИ И СПОРТИСТИ**

1. Изузетно од одредаба члана 14. и 15, доходак којег оствари резидент државе уговорнице у другој држави уговорници личним обављањем дјелатности извођача као што је позоришни, филмски, радио или телевизијски умјетник или музичар или спортиста, може се опорезовати у тој другој држави.
2. Ако доходак од лично обављених дјелатности извођача или спортисте не припада лично извођачу или спортисти, него другом лицу, тај доходак се, изузетно од одредаба чланова 7, 14. и 15, може опорезивати у тој Држави уговорници у којој се дјелатности извођача или спортисте обављају.
3. Изузетно од одредаба ставова 1 и 2, доходак којег оствари резидент Државе уговорнице од лично обављених дјелатности извођача или спортисте опорезује се само у тој држави ако су те дјелатности обављене у другој Држави уговорници и оквиру програма културне или спортске размјене које су одобриле обе Државе уговорнице.

Члан 18.**ПЕНЗИЈЕ**

Зависно од одредаба става 2 члана 19. овог споразума, пензије и друга слична примања која се исплаћују резиденту Државе уговорнице по основу ранијег радног односа, опорезују се само у тој држави.

Члан 19.**УСЛУГЕ ЗА ПОТРЕБЕ ВЛАДЕ**

1. а) Зараде и друга слична примања, осим пензије, које Држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт плаћа физичком лицу за услуге учињене тој држави или тој политичкој јединици или локалној власти, опорезују се само у тој држави.
б) Међутим, те зараде и слична примања, опорезују се само у другој Држави уговорници ако су услуге пружене у тој држави, а физичко лице је резидент те државе које је:
 - (i) држављанин те државе, или које
 - (ii) није постало резидент те државе само због вршења услуге.
2. а) Пензија коју физичком лицу плаћа Држава уговорница или њена политичка јединица или локална власт директно или из фондова за услуге учињене тој држави или њеној политичкој јединици или локалној власти, опорезује се само у тој држави.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) Меѓутим, пензија се опорезује само у другој Држави уговорници ако је физичко лице резидент и држављанин те државе.

3. Одредбе члана 15, 16, 17. и 18, примјењују се на зараде и друга слична примања и пензије за услуге учињене у тој држави у вези са пословањем које обавља држава уговорница или њена политичка јединца или локална власт.

Члан 20.
СТУДЕНТИ

1. Студент или лице на стручној обуци које је непосредно прије одласка у Државу уговорницу било резидент или јесте резидент друге Државе уговорнице, а борави у првспоментуој држави искључиво ради образовања или обучавања, не опорезује се у тој држави за примања која добије за издражвање, образовање или обучавање, под условом да су та примања из извора ван те државе.
2. Студент или лице на стучној обуци из става 1 има право у току образовања или обучавања на иста изузећа, ослобађања или умањења пореза на помоћ у новцу, стипендије и примања из радног односа који нису обухваћени ставом 1 овог члана, као и резиденти Државе уговорнице у којој борави.

Члан 21.
ПРОФЕСОРИ И НАСТАВНИЦИ

1. Физичко лице које борави у Држави уговорници ради држања наставе или ангажовања у истраживачком раду на универзитету, вишој коли, школи или другој признатој образовној институцији у тој држави и које јесте или је непосредно прије тог боравка било резидент друге Државе уговорнице, изузима се од опроезивања у првспоменутој Држави уговорници на примања за такву наставу или истраживачки рад за период који није дужи од двије године од дана његовог првог боравка у том циљу, под условом да је та примања остварило изван те државе.
2. Одредбе става 1 се не примјењују на доходак од истраживања ако је такво истраживање спроведено не у јавном интересу већ прије свега за приватну корист одређеног лица или групе лица.

Члан 22.
ОСТАЛИ ДОХОДАК

1. Дијелови дохотка резидента Државе уговорнице, без обзира на то гдје настају, који нису регулисани у претходним члановима овог споразума опорезују се само у тој држави.
2. Одредбе става 1 овог члана не примјењују се на доходак, изузимајући доходак од непокретне имовине дефинисане у ставу 2 члана 6, овог

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

споразума, ако прималац тог дохотка, резидент Државе уговорнице, обавља пословање у тој другој Држави уговорници преко сталне јединице која се у њој налази или обавља у тој другој држави самосталне личне дјелатности из сталне базе која се у њој налази, а право или имовина на основу којих се доходак плаћа стварно су повезани са сталном јединицом или сталном базом. У том случају, примјењују се одредбе члана 7. или 14, у зависности од случаја.

**Члан 23.
ИМОВИНА**

1. Имовина која се састоји од непокретне имовине наведне у члану 6. овог споразума, коју посједује резидент Државе уговорнице и која се налази у другој Држави уговорници, може се опорезовати у тој другој држави.
2. Имовина која се састоји од покретне имовине која представља дио имовине намијењене пословању сталне јединице коју предузеће Државе уговорнице има у другој Држави уговорници или од покретне имовине која припада сталној бази која служи резиденту Државе уговорнице у другој Држави уговорници, може се опорезовати у тој другој држави.
3. Имовина која се састоји од поморских бродова, авиона или друмских возила или покретне имовине која служи за коришћење тих поморских бродова, авиона или друмских возила, опорезује се само Држави уговорници у којој се налази сједиште стварне управе предузећа.
4. Сва остала имовина резидента Државе уговорнице опорезује се само у тој држави.

**Члан 24.
ОТКЛАЊАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА**

1. Ако резидент Државе уговорнице остварује доходак или посједује имовину која, у складу са одредбама овог споразума, може бити опорезована у другој Држави уговорници, првопомену та држава одобрава:
 - а) као одбитак од пореза на доходак тог резидента износ једнак дохотку плаћеном у тој другој држави,
 - б) као одбитак од пореза на имовину тог резидента, износ једнак порезу на имовину плаћеном у тој другој држави.

Тај одбитак ни у једном случају неће бити већи од дијела пореза на доходак или пореза на имовину, како је обрачунат прије извршеног одбијања, који одговара, зависно од случаја, дохотку или имовини који се могу опорезивати у тој другој држави.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Ако су у складу с било којом одредбом овог споразума доходак којег оствари или имовина коју посједује резидент Босне и Херцеговине изузети до пореза у Босни и Херцеговини, Босна и Херцеговина може, при обрачунавању пореза на преостали доходак или имовину тог резидента, узети у обир изузети доходак или имовину.
3. Ради признавања ако кредита у Држави уговорници, сматра се да порез који је плаћен у другој Држави уговорници обухвата и през који би био плаћен у тој држави да није умањен или отписан у складу са њеним законским одредбама о пореским потицајима.

Члан 25.
ЈЕДНАК ТРЕТМАН

1. Држављани Државе уговорнице не подлијежу у другој Држави уговорници опорезивању или захтјеву у вези са опорезивањем које је другачије или теже од опорезивања или захјева у вези са опорезивањем, посебно у односу на резидентност, којима држављани те друге државе, у истим условима, подлијежу или могу подлијегати.
2. Опрезивање сталне јединице коју предузеће Државе уговорнице има у другој Држави уговорници не може бити неповољније у тој другој држави од опорезивања предузећа те друге државе која обављају исту дјелатност. Ова одредба не може се тумачити тако да обавезује Државу уговорницу да резидентима друге Државе уговорнице одобрава лична ослобађања, олакшице и умањења за сврхе опорезивања због личног статуса или породичних обавеза које одобрава својим резидентима.
3. Камата, ауторска права, накнаде и друге исплате које предузеће Државе уговорнице плаћа резиденту друге Државе уговорнице, при утврђивању опорезиве добити тог предузећа, одбијају се под истим условима као да су плаћене резиденту првспоменуто државе, осим када се примјењују одребе члана 9, члана 11. став 6 или члана 12. став 6 овог споразума. Такође, дугови предузећа Државе уговорнице према резиденту друге Државе уговорнице, при утврђивању опорезиве имовине тог предузећа, одбијају се под истим условима, као да су били уговорени са резидентом првспоменуто државе.
4. Предузећа Државе уговорнице чију имовину попутно или дјелимично посједују или конторлишу, посредно или непосредно, један или више резидената друге Државе уговорнице, у првспоменутој држави уговорници не подлијежу опорезивању или обавези у вези с опорезивањем, које је другачије или теже од опрезивања или обавеза у вези са опорезивањем коме друга слична предузећа првспоменуто државе подлијежу или могу подлијегати.
5. Одредбе овог члана примјењују се на порезе наведене у члану 2. овог споразума.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Члан 26.

ПРОЦЕДУРА ЗАЈЕДНИЧКОГ ДОГОВАРАЊА

1. Ако лице сматра да мјере једне или обје Државе уговорнице доводе или ће довести до тога да не буде опорезвано у складу са одредбама овог споразума, оно може, без обзира на правна средства предвиђена унутрашњим законом тих држава, да изложи свој случај надлежном органу Државе уговорнице чији је резидент. Случај мора бити изложен у року од три године од дана првог обавјештења о мјери која доводи до опорезивања које није у складу с одредбама овог споразума.
2. Ако надлежни орган сматра да је приговор оправдан и ако није у могућности да сам дође до задовољавајућег рјешења, настојаће да случај ријеши заједничким договором с надлежним органом друге Државе уговорнице ради избегавања опорезивања које није у складу с овим споразумом. Постигнути договор примјењује се без обзира на временска ограничења у унутрашњем закону Држава уговорница.
3. Надлежни органи Држава уговорница настоје да заједничким договором отклоне тешкоће или нејасноће које настају при тумачењу или примјени овог споразума. Они се могу и заједнички савјетовати ради отклањања двоструког опорезивања у случајевима који нису предвиђени овим споразумом.
4. Надлежни органи држава уговорница могу непосредно међусобно комуницирати директно, укључујући путем заједничке комисије која се састоји од њих самих или њиховијх представника, у сврху достизања споразума у смислу претходних ставова.

Члан 27.

РАЗМЈЕНА ОБАВЈЕШТЕЊА

1. Надлежни органи Држава уговорница размјењују обавјештења за примјену одредаба овог споразума или унутрашњег закона држава који се односе на порезе обухваћене овим споразумом, ако опорезивање предвиђено тим законима није у супротности са овим споразумом. Размјена обавјештења није ограничена чланом 1. и 2 овог споразума. Обавјештења које прими Држава уговорница сматраће се тајном исто као и обавјештења добивена према законима те државе и могу се саопштити само лицима и органима (укључујући судове и управне органе) који су надлежни за утврђивање или наплату, или спровођење одлука или кривично гоњење или рјешавање жалби у односу на порезе поменуте обухваћене овим споразумом. Та лица или органи користе обавјештења у јавном судском поступку или у судским одлукама.
2. Одредбе става 1 не могу се ни у ком случају тумачити као обавеза надлежних органа Државе уговорнице да:
 - а) предузима управне мјере супротне законима и управној пракси те или друге Државе уговорнице;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) даје обавјештења која се не могу добити на основу закона или редовним управним поступком те или друге Државе уговорнице.
- c) даје обавјештења која откривају трговинску, пословну, индустријску, комерцијалну или професионалну тајну или пословни поступак или информацију чије би откривање било супротно јавном поретку (ордре публиц).

Члан 28.**ЧЛАНОВИ ДИПЛОМАТСКИХ МИСИЈА И КОНЗУЛАТА**

Одредбе овог споразума не утичу на пореске повластице чланова дипломатских мисија или конзулата предвиђене општим правилима меѓународног права или одредбама посебних уговора.

Члан 29.**СТУПАЊЕ НА СНАГУ**

1. Свака од Држава уговорница ће обавијестити другу, дипломатским путем о обављању процедура потребних у складу са домаћим законом за ступање на снагу овог споразума. Споразум ће ступити на снагу на датум посљедњег од обавјештења а његове одредбе ће имати дејство у односу на:
 - a) порезе задржане на извору, на доходак плаћен или кредитован на дан или након 1. јануара календарске године након године у којој овај споразум ступи на снагу,
 - b) у односу на све остале порезе на доходак и порезе на имовину, на доходак или имовину у било којој години опорезивања која почиње на дан или након 1. јануара календарске године након године у којој овај споразум ступи на снагу.

Члан 30.**ПРЕСТАНАК ВАЖЕЊА**

- a) Овај уговор споразум остаје на снази док га не откаже једна од држава уговорница. Држава уговорница може отказати овај споразум дипломатским путем достављањем писменог обавјештења о престанку његовог важења најкасније шест мјесеци прије краја било које календарске године по истеку пете године од дана ступања на снагу овог споразума. У том случају, овај споразум престаје да се примјењује:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- а) у односу на порезе задржане на извору, на доходак плаћен или кредитован на дан или након 1. јануара календарске године након године у којој је дато обавјештење,
- б) у односу на остале порезе на доходак и порезе на имовину, на доходак и на имовину у било којој години опорезивања која почиње на дан или након 1. јануара календарске године након године у којој је дато обавјештење.

У потврду чега су доле потписани, пуноважно за то овлаштени, потписали овај споразум.

Сачињено у САРАЈЕВУ дана 24 СЕПТЕМБРА 2013, у два оригинална примјeka на македонском, босанском/ хрватском/ српском и енглеском језику, с тим што су сви текстови подједнако вјеродостојни. У случају неслагања, мјеродаван је енглески текст.

За Владу
Републике Македоније

За Савјет министара
Босне и Херцеговине

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

A G R E E M E N T

B E T W E E N

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

A N D

THE COUNCIL OF MINISTERS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

**FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION
WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL**

**The Government of the Republic of Macedonia and
The Council of Ministers of Bosnia And Herzegovina**

**Desiring to conclude an Agreement for the avoidance of double taxation
with respect to taxes on income and on capital,**

Have agreed as follows:

Article 1 PERSONS COVERED

This Agreement shall apply to persons who are residents of one or both of the Contracting States.

Article 2 TAXES COVERED

1. This Agreement shall apply to taxes on income and on capital imposed on behalf of a Contracting State or of its political subdivisions or local authorities, irrespective of the manner in which they are levied.

2. There shall be regarded as taxes on income and on capital all taxes imposed on total income, on total capital, or on elements of income or of capital, including taxes on gains from the alienation of movable or immovable property, taxes on the total amounts of wages or salaries paid by enterprises, as well as taxes on capital appreciation.

3. The existing taxes to which the Agreement shall apply are in particular:

- in Macedonia:
 - (a) the personal income tax;
 - (b) the profit tax;
 - (c) the property tax,
(hereinafter referred to as: "Macedonian tax"),
- in Bosnia and Herzegovina:
 - (a) tax on income of individuals;
 - (b) tax on profit;
 - (c) tax on property.
(hereinafter referred to as: "Bosnia and Herzegovina tax").

4. The Agreement shall apply also to any identical or substantially similar taxes that are imposed after the date of signature of the Agreement in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Contracting States shall notify each other of any substantial change made to their respective taxation laws.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 3
GENERAL DEFINITIONS

1. For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires:

a) the terms “a Contracting State” and “the other Contracting State” mean Bosnia and Herzegovina or Macedonia, as the context requires;

b) the term “Macedonia” means the territory of the Republic of Macedonia, used in geographical sense, means its land, inland waters and bottom over which it has jurisdiction or sovereign rights for the purpose of exploring, exploiting, conserving and managing natural resources, pursuant to internal jurisdiction and internal law;

c) the term “Bosnia and Herzegovina” means the State of Bosnia and Herzegovina’s, territory, territorial sea, as well as maritime areas over which it has jurisdiction and sovereign rights for the purpose of exploration, exploitation and conservation of natural resources, pursuant to internal law;

d) the term “political subdivision” in case of Bosnia and Herzegovina means entities: Federation of Bosnia and Herzegovina and Republika Srpska and Brcko District;

e) the term “national” means any individual possessing the nationality of a Contracting State.

f) the term “person” includes an individual, a company and any other body of persons;

g) the term “company” means any body corporate or any entity that is treated as a body corporate for tax purposes;

h) the terms “enterprise of a Contracting State” and “enterprise of the other Contracting State” mean respectively an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of the other Contracting State;

i) the term “international traffic” means any transport by a ship, aircraft or road vehicle operated by an enterprise which has its place of effective management in a Contracting State, except when the ship, aircraft or road vehicle is operated solely between places in the other Contracting State;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

j) the term “competent authority” means:

- in the case of Macedonia, the Ministry of Finance or its authorised representative;
- in the case of Bosnia and Herzegovina, the Ministry of Finance and Treasury or its authorised representative.

2. As regards the application of this Agreement by a Contracting State, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning which it has at that time under the law of that State for the purpose of the taxes to which the Agreement applies. Any meaning under the applicable tax laws of that State will be prevailing over a meaning given to the term under other laws of that State.

Article 4 RESIDENT

1. For the purposes of this Agreement, the term “resident of a Contracting State” means any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of incorporation, place of management or any other criterion of a similar nature, and includes that State, political subdivision or local authority thereof. However, this term does not include any person who is liable to tax in that State in respect only of income from sources in that State or capital situated therein.

2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident of both Contracting States, then his status shall be determined as follows:

a) he shall be deemed to be a resident only of the State in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in both States, he shall be deemed to be a resident only of the State with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);

b) if the State in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in either State, he shall be deemed to be a resident only of the State in which he has an habitual abode;

c) if he has an habitual abode in both States or in neither of them, he shall be deemed to be a resident of the State in which he is a national;

d) if he is a national of both States or of neither of them, the competent authorities of the Contracting States shall settle the question by mutual agreement.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Where by reason of the provisions of paragraph 1, a person other than an individual is a resident of both Contracting States, then it shall be deemed to be a resident of the Contracting State in which its place of effective management is situated.

Article 5 PERMANENT ESTABLISHMENT

1. For the purposes of this Agreement, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.

2. The term "permanent establishment" includes especially:

- a) a place of management;
- b) a branch;
- c) an office;
- d) a factory;
- e) a workshop, and
- f) a mine, an oil or gas well, a quarry or any other place of extraction of natural resources.

3. A building site, a construction, assembly or installation project or supervisory activities in connection therewith, constitute a permanent establishment, but only if such site, project or activities continue for a period of more than twelve months.

4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:

- a) the use of facilities solely for the purpose of storage, display or delivery of goods or merchandise belonging to the enterprise;
- b) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage, display or delivery;
- c) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;
- d) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;
- e) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of advertising, supply of information, scientific research or similar activities which have a preparatory or auxiliary character, for the enterprise;
- f) the maintenance of a fixed place of business solely for any combination of activities mentioned in sub-paragraphs a) to e) of this paragraph, provided that the overall activity of the fixed base of business resulting from this combination is of a preparatory or auxiliary character.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article, where a person – other than an agent of an independent status to whom the paragraph 6 of this Article applies – is acting on behalf of an enterprise and has, and habitually exercises, in a Contracting State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in that State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise, unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 of this Article which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph.

6. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business.

7. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of the other Contracting State, or which carries on business in that other State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

Article 6

INCOME FROM IMMOVABLE PROPERTY

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. The term “immovable property” shall have the meaning which it has under the law of the Contracting State in which the property in question is situated. The term shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property and rights to variable or fixed payments as consideration for the working of, or the right to work, mineral deposits, sources and other natural resources. Ships, aircraft and road vehicles shall not be regarded as immovable property.

3. The provisions of paragraph 1 shall apply to income derived from the direct use, letting, or use in any other form of immovable property.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. The provisions of paragraphs 1 and 3 of this Article shall also apply to the income from immovable property of an enterprise and to income from immovable property used for the performance of independent personal services.

Article 7
BUSINESS PROFITS

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the enterprise carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other State but only so much of them as is attributable to that permanent establishment.

2. Subject to the provisions of paragraph 3 of this Article, where an enterprise of a Contracting State carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment.

3. In determining the profits of a permanent establishment, there shall be allowed as deductions' expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment, including executive and general administrative expenses so incurred, whether in the State in which the permanent establishment is situated or elsewhere.

4. Insofar as it has been customary in a Contracting State to determine the profits to be attributed to a permanent establishment on the basis of an apportionment of the total profits of the enterprise to its various parts, nothing in paragraph 2 of this Article shall preclude that Contracting State from determining the profits to be taxed by such an apportionment as may be customary. The method of apportionment adopted shall, however, be such that the result shall be in accordance with the principles contained in this Article.

5. No profits shall be attributed to a permanent establishment because of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

6. For the purposes of the preceding paragraphs of this Article, the profits to be attributed to the permanent establishment shall be determined by the same method year by year unless there is good sufficient reason to the contrary.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

7. Where profits include items of income which are dealt with separately in other Articles of this Agreement, then the provisions of those Articles shall not be affected by the provisions of this Article.

Article 8 INTERNATIONAL TRAFFIC

1. Profits from the operation of ships, aircraft or road vehicles in international traffic shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

2. If the place of effective management of a shipping enterprise is aboard a ship, then it shall be deemed to be situated in the Contracting State in which the home harbour of the ship is situated, or, if there is no such home harbour, in the Contracting State of which the operator of the ship is a resident.

3. The provisions of paragraph 1 shall also apply to profits from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.

Article 9 ASSOCIATED ENTERPRISES

1. Where:

a) an enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Contracting State, or

b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of the other Contracting State,

and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions, have not so accrued, may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.

2. Where a Contracting State includes in the profits of an enterprise of that State - and taxes accordingly - profits on which an enterprise of the other Contracting State has been charged to tax in that other State and the profits so included are profits which would have accrued to the enterprise of the first-mentioned State if the conditions made between the two enterprises had

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

been those which would have been made between independent enterprises, then that other State shall make an appropriate adjustment to the amount of the tax charged therein on those profits. In determining such adjustment, due regard shall be had to the other provisions of this Agreement and the competent authorities of the Contracting States shall, if necessary, consult each other.

Article 10
DIVIDENDS

1. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such dividends may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the dividends, the tax so charged shall not exceed:

a) 5 per cent of the gross amount of the dividends if the beneficial owner is a company (other than a partnership) which holds directly at least 25 per cent of the capital of the company paying the dividends;

b) 15 per cent of the gross amount of the dividends in all other cases.

This paragraph shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

3. The term "dividends" as used in this Article means income from shares, other rights not being debt-claims, participating in profits, as well as income from other corporate rights which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the State of which the company making the distribution is a resident.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply if the beneficial owner of the dividends, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State of which the company paying the dividends is a resident, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14 of this Agreement, as the case may be, shall apply.

5. Where a company which is a resident of a Contracting State derives profits or income from the other Contracting State, that other State may not impose any tax on the dividends paid by that company, except insofar as such dividends are paid to a resident of that other State or insofar as the holding in

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment or a fixed base situated in that other State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on the company's undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other State.

Article 11
INTEREST

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such interest may also be taxed in the Contracting State in which it arises and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the interest the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the interest.

3. The term "interest" as used in this Article means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage and whether or not carrying a right to participate in the debtor's profits, and in particular, income from government securities and income from bonds or debentures, including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures. Penalty charges for late payment shall not be regarded as interest for the purpose of this Article.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply if the beneficial owner of the interest, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the interest arises, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14 of this Agreement, as the case may be, shall apply.

5. Interest shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is that State itself, a political subdivision, local authority or a resident of that State. Where, however, the person paying the interest, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment or a fixed base in connection with which the indebtedness on which the interest is paid was incurred, and such interest is borne by such permanent establishment or fixed base, then such interest shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment or fixed base is situated.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

6. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner of the interest or between both of them and some other person, the amount of the interest, having regard to the debt-claim for which it is paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner of the interest in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Agreement.

**Article 12
ROYALTIES**

1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such royalties may also be taxed in the Contracting State in which they arise and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the royalties the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the royalties.

3. The term "royalties" as used in this Article means payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work including cinematographic films or films or tapes used for radio or television broadcasting, any patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process, or for the use of, or a right to use, industrial, commercial or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply if the beneficial owner of the royalties, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the royalties arise, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the right or property in respect of which the royalties are paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14 of this Agreement, as the case may be, shall apply.

5. Royalties shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is that State itself, a political subdivision, local authority or a resident of that State. Where, however, the person paying the royalties, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment or a fixed base in connection with which the liability to pay the royalties was incurred, and such royalties are borne by such permanent establishment or fixed base, then such royalties shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment or fixed base is situated.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

6. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner of the royalties or between both of them and some other person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Agreement.

Article 13
CAPITAL GAINS

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property, referred to in Article 6, and situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State or of movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in the other Contracting State for the purpose of performing independent personal services, including such gains from the alienation of such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise) or of such fixed base, may be taxed in that other State.

3. Gains from the alienation of ships, aircraft or road vehicles operated in international traffic, or movable property pertaining to the operation of such ships, aircraft or road vehicles shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

4. Gains from the alienation of any property other than that referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of this Article shall be taxable only in the Contracting State of which the alienator is a resident.

Article 14
INDEPENDENT PERSONAL SERVICES

1. Income derived by a resident of a Contracting State in respect of professional services or other activities of an independent character shall be taxable only in that State, unless:

- a) he has a fixed base regularly available to him in the other Contracting State for the purpose of performing his activities; in that case, only so

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

much of the income as is attributable to that fixed base may be taxed in that other Contracting State; or

- b) his stay in the other Contracting State is for a period or periods amounting to or exceeding in the aggregate 183 days in the fiscal year concerned; in that case only so much as the income is derived from his activities performed in that other Contracting State may be taxed in that other State.

2. The term "professional services" includes especially independent scientific, literary, artistic, educational or teaching activities as well as the independent activities of physicians, lawyers, engineers, architects, dentists and accountants.

Article 15 INCOME FROM EMPLOYMENT

1. Subject to the provisions of Articles 16, 18, 19, 20 and 21 of this Agreement, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment shall be taxable only in that State unless the employment is exercised in the other Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State if:

- a) the recipient is present in the other State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in any twelve-month period commencing or ending in the fiscal year concerned, and

- b) the remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of the other State, and

- c) the remuneration is not borne by a permanent establishment or a fixed base which the employer has in the other State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship, aircraft or road vehicle operated in international traffic may be taxed in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 16
DIRECTORS' FEES

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the board of directors of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

Article 17
ARTISTES AND SPORTSMEN

1. Notwithstanding the provisions of Articles 14 and 15, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artist, or a musician, or as a sportsman, from his personal activities as such exercised in the other Contracting State, may be taxed in that other Contracting State.

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsman in his capacity as such accrues not to the entertainer or sportsman himself but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of Articles 7, 14 and 15 of this Agreement, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or sportsman are exercised.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, income derived by a resident of a Contracting State from his personal activities as an entertainer or as a sportsman shall be taxable only in that State if the activities are exercised in the other Contracting State within the framework of a cultural or sports exchange program approved by both Contracting States.

Article 18
PENSIONS

Subject to the provisions of paragraph 2 of Article 19 of this Agreement, pensions and other similar remuneration paid to a resident of a Contracting State in consideration of past employment shall be taxable only in that State.

Article 19
GOVERNMENT SERVICE

1. a) Salaries, wages and other similar remuneration, other than a pension, paid by a Contracting State or a political subdivision or local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

b) However, such salaries, wages and other similar remuneration shall be taxable only in the other Contracting State if the services are rendered in that State and the individual is a resident of that State who:

- is a national of that State; or
- did not become a resident of that State solely for the purpose of rendering the services.

2. a) Any pension paid by, or out of funds created by, a Contracting State, or a political subdivision or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or local authority shall be taxable only in that State.

b) However, such pension shall be taxable only in the other Contracting State if the individual is a resident of, and a national of that State.

3. The provisions of Articles 15, 16, 17 and 18 shall apply to salaries, wages and other similar remuneration and pensions paid in connection with a business carried on by a Contracting State, political subdivision or a local authority thereof.

Article 20
STUDENTS

1. Payments which a student or business apprentice who is or was immediately before visiting a Contracting State a resident of the other Contracting State and who is present in the first-mentioned State solely for the purpose of his education or training receives for the purpose of his maintenance, education or training shall not be taxed in that State, provided that such payments arise from sources outside that State.

2. In respect of grants, scholarships and remuneration from employment not covered by paragraph 1 of this Article, a student or business apprentice referred to in paragraph 1 shall, in addition, be entitled during such education or training to the same exemptions, relieves or reductions in respect of taxes available to residents of the Contracting State which he is visiting.

Article 21
PROFESSORS AND TEACHERS

1. An individual who visits a Contracting State for the purpose of teaching or carrying out research at a university, college, school or other recognised educational institution in that State and who is or was immediately before that visit a resident of the other Contracting State, shall be exempt from taxation in

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

the first-mentioned Contracting State on remuneration for such teaching or research for a period not exceeding two years from the date of his first visit for that purpose, provided that such remuneration is derived by him from outside that State.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not apply to income from research if such research is undertaken not in the public interest but primarily for the private benefit of a specific person or persons.

Article 22
OTHER INCOME

1. Items of income of a resident of a Contracting State, wherever arising, not dealt with in the foregoing Articles of this Agreement shall be taxable only in that State.

2. The provisions of paragraph 1 of this Article shall not apply to income, other than income from immovable property as defined in paragraph 2 of Article 6 of this Agreement, if the recipient of such income, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the right or property in respect of which the income is paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14 of this Agreement, as the case may be, shall apply.

Article 23
CAPITAL

1. Capital represented by immovable property referred to in Article 6 of this Agreement, owned by a resident of a Contracting State and situated in the other Contracting State, may be taxed in that other State.

2. Capital represented by movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State or by movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in the other Contracting State for the purpose of performing independent personal services, may be taxed in that other State.

3. Capital represented by ships, aircraft and road vehicles operated in international traffic and by movable property pertaining to the operation of such ships, aircraft and road vehicles, shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. All other elements of capital of a resident of a Contracting State shall be taxable only in that State.

Article 24**ELIMINATION OF DOUBLE TAXATION**

1. Where a resident of a contracting State derives income or own capital which, in accordance with the provisions of this Agreement may be taxed in the other Contracting State, the first-mentioned State shall allow:

- a) as a deduction from the tax on income of that resident, an amount equal to the income tax paid in that other State;
- b) as a deduction from tax on capital of that resident, an amount equal to the capital tax paid in that other State.

Such deduction in either case shall not, however, exceed that part of the income tax or the tax on capital, as computed before the deduction is given, which is attributable, as the case may be, to the income or the capital which may be taxed in that other State.

2. Where in accordance with any provision of the Agreement income derived or capital owned by a resident of Bosnia and Herzegovina is exempt from tax in Bosnia and Herzegovina, Bosnia and Herzegovina may nevertheless, in calculating the amount of tax on the remaining income or capital of such resident, take into account the exempted income or capital.

3. For the purpose of allowance as a credit in a Contracting State the tax paid in the other Contracting State shall be deemed to include the tax which is otherwise payable in that other State but has been reduced or waived by that State under its legal provisions for tax incentives.

Article 25**NON-DISCRIMINATION**

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in the other Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith, which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other State in the same circumstances, are or may be subjected.

2. The taxation on a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other State than the taxation levied on enterprises of that other State carrying on the same activities. This provision shall not be construed as

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

obliging a Contracting State to grant to residents of the other Contracting State any personal allowances, relieves and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities which it grants to its own residents.

3. Except where the provisions of Article 9, paragraph 6 of Article 11, or paragraph 6 of Article 12 of this Agreement apply, interest, royalties and other disbursements paid by an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable profits of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been paid to a resident of the first-mentioned State. Similarly, any debts of an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable capital of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been contracted to a resident of the first-mentioned State.

4. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of the other Contracting State, shall not be subjected in the first-mentioned State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises of the first-mentioned State are or may be subjected.

5. The provisions of this Article shall apply to the taxes referred to in Article 2 of this Agreement.

Article 26
MUTUAL AGREEMENT PROCEDURE

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Contracting States result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Agreement, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those States, present his case to the competent authority of the Contracting State of which he is a resident. The case must be presented within three years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of this Agreement.

2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Contracting State, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the provisions of this Agreement. Any agreement reached shall be implemented notwithstanding any time limits in the domestic law of the Contracting States.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. The competent authorities of the Contracting States shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Agreement. They may also consult together for the elimination of double taxation in cases not provided for in the Agreement.

4. The competent authorities of the Contracting States may communicate with each other directly, including through a joint commission consisting of themselves or their representatives, for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs.

Article 27**EXCHANGE OF INFORMATION**

1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is necessary for carrying out the provisions of this Agreement or of the domestic laws of the Contracting States concerning taxes covered by the Agreement insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Agreement. The exchange of information is not restricted by Articles 1 and 2 of this Agreement. Any information received by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) concerned with the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of the determination of appeals in relation to the taxes covered by the Agreement. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions.

2. In no case shall the provisions of paragraph 1 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation:

- a) to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;
- b) to supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;
- c) to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (order public).

Article 28**MEMBERS OF DIPLOMATIC MISSIONS AND CONSULAR POSTS**

Nothing in this Agreement shall affect the fiscal privileges of members of diplomatic missions or consular posts under the general rules of international law or under the provisions of special agreements.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 29
ENTRY INTO FORCE

Each of the Contracting States shall notify to the other, through the diplomatic channels of the completion of the procedures required by its domestic law for the bringing into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the date of the later of these notifications and its provisions shall have effect:

- a) in respect to taxes withheld at source, to income paid or credited on or after 1st January in the calendar year next following that in which the Agreement enters into force;
- b) in respect to other taxes on income and taxes on capital, to income or capital in any taxable year beginning on or after 1st January in the calendar year next following that in which the Agreement enters into force.

Article 30
TERMINATION

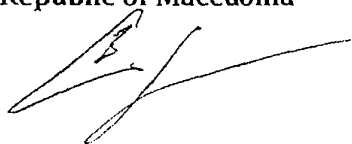
This Agreement shall remain in force until terminated by a Contracting State. Either Contracting State may terminate the Agreement, through diplomatic channels, by giving a written notice of termination at least six months before the end of any calendar year after the fifth year from the date of entry into force of the Agreement. In such event, the Agreement shall cease to have effect:

- a) in respect to taxes withheld at source, to income paid or credited on or after 1st January in the calendar year next following that in which the notice is given;
- b) in respect to other taxes on income and taxes on capital, to income or capital in any taxable year beginning on or after 1st January in the calendar year next following that in which the notice is given.

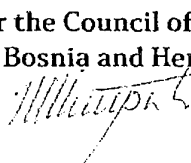
IN WITNESS whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in SARAJEVO on 24 SEPTEMBER, 2013 in two originals, in Macedonian, Bosnian/Croatian/ Serbian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of
the Republic of Macedonia

For the Council of Ministers
of Bosnia and Herzegovina

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Министерството за финансии се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Договорот од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË
MAQEDONISË DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË BOSNJE E HERCEGOVINËS PËR
EVITIMIN E TATIMIMIT TË DYFISHTË LIDHUR ME TATIMIN MBI TË ARDHURA DHE
TATIMIN MBI KAPITAL**

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Bosnje e Hercegovinës për evitimin e tatimimit të dyfishtë lidhur me tatimin mbi të ardhura dhe tatimin mbi kapital, e nënshkruar në Sarajevë më 24 shtator 2013.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, boshnjake, kroate, serbe dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Financave caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e Marrëveshjes nga neni 1 i këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје

бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.

Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.

Телефон: +389-2-55 12 400.

Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2014 година изнесува 10.100,00 денари.

„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.

Рок за рекламации: 15 дена.

Жиро-сметка: 300000000188798.

Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.

Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

Цената на овој број е 260 денари.

contact@slvesnik.com.mk

ISSN 0354-1622

2014029